

Επίσημη Εφημερίδα

C 305

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

50ό έτος

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

15 Δεκεμβρίου 2007

Ανακοίνωση αριθ.

Περιεχόμενα

Σελίδα

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

71η σύνοδος ολομέλειας της 10ης και 11ης Οκτωβρίου 2007

2007/C 305/01	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δέσμη μέτρων για την ενέργεια»	1
2007/C 305/02	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα — «Ετήσια έκθεση των έξι Ευρωπαίων συντονιστών του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και» — «Διευρωπαϊκά δίκτυα: προς μια ενοποιημένη θεώρηση» — «Επέκταση των κύριων διευρωπαϊκών αξόνων μεταφορών»	6
2007/C 305/03	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον των ευρωπαϊκών αερολιμένων»	11
2007/C 305/04	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: «Περιορισμός της αλλαγής του κλίματος του πλανήτη σε αύξηση της θερμοκρασίας κατά 2 βαθμούς Κελσίου και Ένταξης των αεροπορικών δραστηριοτήτες στο σύστημα εμπορίας δικαιώματα εκπομπής»	15
2007/C 305/05	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Τοπική αυτοδιοίκηση και περιφερειακή διοίκηση στην Ουκρανία και ανάπτυξη συνεργασίας της ΕΕ με την Ουκρανία»	20
2007/C 305/06	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας: Νέες προοπτικές»	25
2007/C 305/07	Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Παράγοντες επιτυχίας των τοπικών και περιφερειακών πολιτικών για την πρόβλεψη και την πλαισίωση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης»	30
2007/C 305/08	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Δέσμη μέτρων για τη βελτίωση της Νομοθεσίας 2005 και 2006»	38
2007/C 305/09	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή της σφαιρικής προσέγγισης όσον αφορούν την μετανάστευση στα νότια θαλάσσια σύνορα και τις ανατολικές και νοτιοανατολικές περιοχές οι οποίες γειτονούν με την Ευρωπαϊκή Ένωση»	43

2007/C 305/10

Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Οι μετανάστριες στην Ευρωπαϊκή Ένωση» 48

2007/C 305/11

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ισότητα ευκαιριών και ο αθλητισμός» 53

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

71Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 10ΗΣ ΚΑΙ 11ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2007

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δέσμη μέτρων για την ενέργεια»

(2007/C 305/01)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συμβάλλουν αποφασιστικά στην επιτυχία των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία εφαρμόζεται σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο· αναπόκειται στους τοπικούς υπευθύνους και στους πολίτες να ασκούν, με τη συμπεριφορά τους, μία πραγματική και βιώσιμη επίδραση στην ενεργειακή κατανάλωση·
- εκτιμά ότι η ενεργειακή πολιτική και η πολιτική για την προστασία του κλίματος συνδέονται στενά και πρέπει να συντονίζονται, δεδομένου ότι το 80 % των εκπομπών CO₂ στην Ευρώπη προέρχεται από την παραγωγή ενέργειας. Έχει συνεπώς μεγάλη σημασία τα μέτρα που προτείνονται στο πλαίσιο της πολιτικής για το κλίμα, να ενσωματώνονται στον τομέα της ενέργειας και αντιστρόφως. Μία αποδοτική και φιλική προς το περιβάλλον ενεργειακή πολιτική συνιστά και μία πολιτική για το κλίμα·
- υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για την άμεση κατάργηση των διοικητικών εμποδίων, των άνισων προϋποθέσεων πρόσβασης στα δίκτυα (π.χ. διακρίσεις έναντι των προμηθευτών ανανεώσιμης ενέργειας) και των περίπλοκων διαδικασιών·
- ζητεί από την Επιτροπή να αποφύγει τη συγκέντρωση των αγορών και να ενθαρρύνει την πολλαπλότητα των συμμετεχόντων στην αγορά με τη λήψη κατάλληλων μέτρων·
- υποστηρίζει το στόχο για την εξοικονόμηση ενέργειας κατά 20 % στην ΕΕ μέχρι το 2020 μέσω της αύξημένης ενεργειακής απόδοσης και εκφράζει την επιθυμία να έχει ο στόχος δεσμευτικό χαρακτήρα·
- επισημαίνει ότι η ενεργειακή απόδοση αποτελεί τον πυρήνα της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής και θα πρέπει να της αποδίδεται υψηλή προτεραιότητα σε όλες τις συζητήσεις·
- αμφισβητεί το ότι οι τεχνολογίες δέσμευσης και αποθήκευσης του άνθρακα (CSC) είναι δυνατόν να θεωρούνται ως μακροπρόθεσμη λύση, επειδή προκαλούν μαζική μείωση της απόδοσης των εγκαταστάσεων και, επιπλέον, δεν είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές υπό την παρούσα προοπτική. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η στρατηγική CSC μπορεί, ωστόσο, να αποτελέσει μεταβατική λύση.

Έγγραφα αναφοράς:

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Ενεργειακή πολιτική για την Ευρώπη»

COM(2007) 1 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Προοπτικές για την εσωτερική αγορά αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας»

COM(2006) 841 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Αειφόρος παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα: προς σχεδόν μηδενικές εκπομπές άνθρακα μετά το 2020»

COM(2006) 843 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Έκθεση προόδου για τα βιοκαύσιμα — Έκθεση προόδου για τη χρήση βιοκαυσίμων και άλλων ανανεώσιμων καυσίμων στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

COM(2006) 845 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Σχέδιο διασυνδέσεων προτεραιότητας»

COM(2006) 846 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Προς ένα ευρωπαϊκό στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών»

COM(2006) 847 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Χάρτης πορείας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας — Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας τον 21ο αιώνα: Συμβολή στην ενίσχυση της αειφορίας»

COM(2006) 848 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Δράση παρακολούθησης της Πράσινης Βίβλου: Έκθεση σχετικά με την πρόοδο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές»

COM(2006) 849 τελικό

Εισηγητής: ο κ. Bernd VÖGERLE, Δήμαρχος της Gerasdorf bei Wien (AT/PES)

Συστάσεις πολιτικής**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Εισαγωγή**

1. επισημαίνει τη σημασία της ενέργειας ως βασικού πυλώνα της σύγχρονης ζωής. Οι σχετικές διακοπές και δυσχέρειες εφοδιασμού θα έχουν συνεπώς σημαντικές επιπτώσεις και θα προκαλέσουν ουσιώδεις ζημίες στην οικονομία. Ως εκ τούτου, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές εκτιμούν ότι η ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική και οι στόχοι της όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού, τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα αντιπροσωπεύουν εξαιρετικά σημαντικές προκλήσεις. Για να επιτευχθούν οι στόχοι της πολιτικής αυτής είναι απαραίτητο ένα ισορροπιο ενεργειακό μείγμα·

2. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συμβάλλουν αποφασιστικά στην επιτυχία των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία εφαρμόζεται σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο· εναπόκειται στους τοπικούς υπευθύνους και στους πολίτες να ασκούν, με τη συμπεριφορά τους, μία πραγματική και βιώσιμη επίδραση στην ενεργειακή κατανάλωση·

3. ως εκ τούτου, καλεί τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα, και κυρίως την Επιτροπή, να λάβουν επαρκώς υπόψη τον αποφασιστικό

ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής, για την ορθή πρακτική εφαρμογή της «δέσμης μέτρων για την ενέργεια»·

4. εκτιμά ότι η ενεργειακή πολιτική και η πολιτική για την προστασία του κλίματος συνδέονται στενά και πρέπει να συντονίζονται, δεδομένου ότι το 80 % των εκπομπών CO₂ στην Ευρώπη προέρχεται από την παραγωγή ενέργειας. Έχει συνεπώς μεγάλη σημασία τα μέτρα που προτείνονται στο πλαίσιο της πολιτικής για το κλίμα, να ενσωματώνονται στον τομέα της ενέργειας και αντι-στρόφως. Μία αποδοτική και φιλική προς το περιβάλλον ενεργειακή πολιτική συνιστά και μία πολιτική για το κλίμα·

5. τονίζει ότι ο πολίτης με υπεύθυνη συμπεριφορά συνεισφέρει αποφασιστικά στην υλοποίηση των ευρωπαϊκών στόχων. Επομένως, επιβάλλεται η τοποθέτησή του στο κέντρο των προβληματισμών. Πρέπει να επισημανθεί ότι οι αυξήσεις των τιμών της ενέργειας επηρεάζουν με ιδιαίτερα βαρύ τρόπο τα πλέον ευάλωτα από κοινωνικής πλευράς στρώματα του πληθυσμού. Με βάση τη βιωσιμότητα και μία συνεπή πολιτική για το κλίμα, η παροχή ενισχύσεων από τις δημόσιες αρχές θα έπρεπε να κατευθύνεται προς τη λήψη μέτρων για την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και της ευαισθητοποίησης, αντί να περιορίζεται στην απλή χρηματοδοτική στήριξη·

Εσωτερική αγορά

6. υπενθυμίζει ότι όλα τα κράτη μέλη δεν έχουν ικανοποιήσει ακόμη τις προσδοκίες που δημιούργησε η ελευθέρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου, δηλαδή την πτώση των τιμών και τη διάλυση των μονοπωλίων των επιχειρήσεων ενεργειακού εφοδιασμού. Επιπλέον, φρονεί ότι η ασφάλεια του εφοδιασμού απειλείται, εξαιτίας των περιορισμένων επενδύσεων στις εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας και στα δίκτυα και ιδιαίτερα λόγω των ανεπαρκών επενδύσεων σε τοπικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε τοπικά δίκτυα. Εάν συνεχισθεί η τρέχουσα κατάσταση, προβλέπονται συμφορήσεις στον ενεργειακό εφοδιασμό.

7. ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει κίνητρα για τους παραγωγούς και τους φορείς εκμετάλλευσης των δικτύων να επενδύσουν εκ νέου (όπως πριν από την ελευθέρωση) στην κατασκευή εγκαταστάσεων παραγωγής και στην αναβάθμιση των υποδομών των δικτύων. Μια ενδεχόμενη μέθοδος προς αυτήν την κατεύθυνση είναι η κατάρτιση τοπικών και περιφερειακών σχεδίων παραγωγής ενέργειας που θα βασίζεται σε δεδομένα που θα παρέχουν το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

8. υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για την άμεση κατάργηση των διοικητικών εμποδίων, των άνισων προϋποθέσεων πρόσβασης στα δίκτυα (π.χ. διακρίσεις έναντι των προμηθευτών ανανεώσιμης ενέργειας) και των περίπλοκων διαδικασιών.

9. τάσσεται υπέρ της αποσύνδεσης (unbundling), σύμφωνα με την οποία θεωρείται επαρκής ένας διαχωρισμός που πραγματοποιείται με βάση το εταιρικό δικαίωμα, με την υποστήριξη ενός ισχυρού ρυθμιστή.

10. ζητεί από την Επιτροπή να αποφύγει τη συγκέντρωση των αγορών και να ενθαρρύνει την πολλαπλότητα των συμμετεχόντων στην αγορά (συμπεριλαμβανομένων των δημοτικών υπηρεσιών) με τη λήψη κατάλληλων μέτρων.

11. θεωρεί ότι η ενίσχυση των διακρατικών δικτύων διευρύνει το περιθώριο ελιγμών του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου, για παράδειγμα, όσον αφορά την αγορά ενέργειας.

12. τάσσεται κατά της δημιουργίας νέων διοικητικών δομών, όπως π.χ. μιας ευρωπαϊκής ρυθμιστικής αρχής ενέργειας, δεδομένου ότι οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές είναι σε θέση να επιτύχουν τους στόχους που προτείνει η Επιτροπή και επικυρώνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

13. καλεί την Επιτροπή να διαμορφώσει το σύστημα εμπορίου εκπομπών κατά τρόπον ώστε με τα σχέδια κατανομής εκπομπών να παραχωρούνται στις μονάδες παραγωγής ενέργειας τόσα πιστοποιητικά εκπομπών όσα αντιστοιχούν στην παραγωγή της προβλεπόμενης ποσότητας ηλεκτρισμού και θερμότητας σε μια μονάδα συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας που λειτουργεί με αέριο και θερμότητα. Έτσι θα προέκυπτε σαφές έναυσμα για την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας στην παραγωγή ρεύματος.

Ενεργειακή απόδοση

14. υποστηρίζει το στόχο για την εξοικονόμηση ενέργειας κατά 20 % στην ΕΕ μέχρι το 2020 μέσω της αυξημένης ενεργειακής απόδοσης και εκφράζει την επιθυμία να έχει ο στόχος δεσμευτικό χαρακτήρα.

15. επισημαίνει ότι η ενεργειακή απόδοση αποτελεί τον πυρήνα της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής και θα πρέπει να της αποδίδεται υψηλή προτεραιότητα σε όλες τις συζητήσεις.

16. ζητεί από τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα, και κυρίως από την Επιτροπή, να μεριμνήσουν, μεταξύ άλλων, για τις κατάλληλες προϋποθέσεις στους παρακάτω τομείς:

- Οχήματα με χαμηλή ενεργειακή κατανάλωση.
- Υψηλά πρότυπα (υιοθέτηση, π.χ., μιας λειτουργίας που να σβήνει τις συσκευές σε θέση αναμονής) και βελτίωση της επισήμανσης (οικιακών) συσκευών.
- Στις κατασκευές νέων κτιρίων, την όσο το δυνατόν χαμηλότερη συνολική κατανάλωση ενέργειας ή το πρότυπο των λεγόμενων «παθητικών κατοικιών».
- Εσωτερικοποίηση του εξωτερικού κόστους με τον συνεπή υπολογισμό του κόστους για όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής ή των σταδίων που προηγούνται της παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.
- Δάνεια της ΕΤΕπ για τα προγράμματα ενεργειακής απόδοσης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών.
- Ενισχύσεις υπέρ της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο του κανονισμού για απαλλαγή κατά κατηγορία.

17. σημειώνει ότι πολυάριθμες δράσεις υλοποιούνται σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο και συμβάλλουν στην επιτυχία της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας:

- περιφερειακή ανάπτυξη με το συνυπολογισμό των ενεργειακών πτυχών,
- προγράμματα υποστήριξης των δράσεων υπέρ της ενεργειακής απόδοσης (ανακαίνιση των κτιρίων, αντικατάσταση των πεπαιλωμένων φωτιστικών συσκευών, αντικατάσταση των οικιακών ηλεκτρικών συσκευών, κλπ.),
- προγράμματα υποστήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
- καθορισμός πιο αυστηρών οικοδομικών προτύπων από τις προδιαγραφές της οδηγίας για τα κτίρια,
- χωροταξία,
- διαχείριση της κυκλοφορίας (τοπικές δημόσιες επιβατικές μεταφορές, ποδηλατόδρομοι),
- χώροι στάθμευσης για να μειωθεί η κυκλοφορία των αυτοκινήτων στις πόλεις και να προωθηθούν π.χ. ο συνεπιβατισμός και τα φιλικά προς το περιβάλλον αυτοκίνητα,
- η παροχή συμβουλών προς τις επιχειρήσεις σχετικά με την ενεργειακή απόδοση,
- δημοσιότητα, εκστρατείες ενημέρωσης, ευαισθητοποίηση (για παράδειγμα, συγκεκριμένες πληροφορίες για τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας στο σπίτι, κατά τη χρήση οχημάτων, κλπ.),
- καθοδήγηση μέσω επίδειξης παραδειγμάτων (εξοικονόμηση ενέργειας στους δημόσιους οργανισμούς), καθώς και επιμόρφωση του προσωπικού τους,
- χρήση δημόσιων συμβάσεων για να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση των αγαθών και των υπηρεσιών.

18. ζητεί η ΕΕ να διαθέτει περισσότερα μέσα για τις ανταλλαγές ορθών πρακτικών σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, λόγω χάρη, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ευφυής ενέργεια για την Ευρώπη» (EEE).

19. ζητεί από την Επιτροπή να θέσει ένα σφαιρικό στόχο ενεργειακής απόδοσης (δηλαδή να ορίσει την ενεργειακή ένταση της συνολικής οικονομίας). Έτσι, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες θα αποκτήσουν μεγαλύτερη ευελιξία και θα μπορούν να επιτύχουν τον εν λόγω στόχο χρησιμοποιώντας ένα ευρύτερο φάσμα μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αποσκοπούν στη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης εγκαταστάσεων και την αναδιάρθρωση της (περιφερειακής) οικονομίας.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

20. υποστηρίζει το δεσμευτικό στόχο για την κάλυψη του 20 % της συνολικής χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μέχρι το 2020.

21. θεωρεί ότι οι τοπικές πηγές ενέργειας είναι πάρα πολύ σημαντικές από κοινωνικοοικονομική άποψη, όπως και από την άποψη της ασφάλειας του εφοδιασμού και της αποτελεσματικότητας της μεταφοράς, και επισημαίνει ότι η προαγωγή της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας πρέπει να είναι προσανατολισμένη στις εκάστοτε γεωγραφικές, κλιματολογικές και οικονομικές συνθήκες. Τονίζει, σχετικά, τον καθοριστικό ρόλο που οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν όσον αφορά την προαγωγή και αξιοποίηση των τοπικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

22. υποστηρίζει ότι στον καθορισμό των στόχων για τον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας πρέπει να συμπεριληφθεί η παραγωγή θερμότητας και ψύξης και, στο πλαίσιο αυτό, να πρέπει δοθεί ιδιαίτερη σημασία στη συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας/ψύξης.

23. σημειώνει ότι η αειφορία πρέπει να αποτελεί βασικό στοιχείο όλων των μέτρων. Χώρες οι οποίες έχουν αρχίσει από νωρίς να χρησιμοποιούν βιομάζα ως πηγή ενέργειας καλύπτουν σήμερα σημαντικό μέρος των ενεργειακών τους αναγκών κατ' αυτόν τον τρόπο. Ωστόσο, προκύπτει συχνά το πρόβλημα να μην καλύπτονται πλέον οι ανάγκες αποκλειστικά από την διαθέσιμη σε μια περιφέρεια ενέργεια (κυρίως με τη μορφή ξυλείας), με αποτέλεσμα να πρέπει να μεταφέρονται τα βιοκαύσιμα από μεγάλες αποστάσεις στον τόπο προορισμού τους. Στην περίπτωση αυτή, η εναλλακτική λύση καθίσταται εμφανώς λιγότερο βιώσιμη. Πρέπει συνεπώς να εξεταστούν άλλοι τρόποι μεταφοράς λιγότερο ενεργοβόροι.

24. εκτιμά ότι στα κράτη μέλη που διαθέτουν περιορισμένες μόνον δυνατότητες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να επιτύχουν το στόχο τους ως προς αυτή τη μορφή ενέργειας μέσω της εμπορίας, είτε στο πλαίσιο ενός συστήματος πιστοποιητικών πράσινης ενέργειας της ΕΕ, είτε μέσω διμερών συμβάσεων με άλλα κράτη, τα οποία διαθέτουν μεγαλύτερα αποθέματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στην προκειμένη περίπτωση, επιδιώκεται να μειωθεί το συνολικό κόστος που συνεπάγεται η επίτευξη των στόχων σχετικά με την ανανεώσιμη ενέργεια.

25. ζητεί από την Επιτροπή και από τα κράτη μέλη να προβλέψουν, στο πλαίσιο της κατάρτισης εθνικών σχεδίων δράσης για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας την υποχρεωτική διαβούλευση με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Βιοκαύσιμα

26. υποστηρίζει το δεσμευτικό στόχο για την κάλυψη του 10 % της συνολικής χρήσης ενέργειας από βιοκαύσιμα μέχρι το 2020, με την προϋπόθεση ότι η σχετική παραγωγή θα είναι βιώσιμη.

27. επισημαίνει τη σημασία της ποικιλίας των πηγών ενέργειας και των ειδών βιομάζας.

28. υπογραμμίζει ότι η πολιτική για το κλίμα πρέπει να εξετάζεται μέσα από διεθνείς προοπτικές και ότι τα διάφορα βιοκαύσιμα πρέπει να προωθούνται με βάση τις περιβαλλοντικές και κλιματικές επιδόσεις τους, χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση κύκλου ζωής, που θα λαμβάνει υπόψη τις μεθόδους παραγωγής, τη μεταφορά κλπ. Επιπλέον, εκτός από την αποτελεσματική προώθηση της ευρωπαϊκής παραγωγής, θα πρέπει να εξετασθούν οι εισαγωγές από τρίτες χώρες. Πρέπει να προαχθεί μια φιλοπεριβαλλοντική και ενεργειακά αποδοτική παραγωγή στον τομέα των βιοκαυσίμων, ανεξάρτητα από το είδος τους και από την ποικιλία των φυτών που χρησιμοποιούνται.

29. σημειώνει ότι η ενίσχυση της παραγωγής βιοκαυσίμων σε τρίτες χώρες αντίκειται στους στόχους για περιορισμό της εξάρτησης από τις εισαγωγές στον τομέα της ενέργειας και δημιουργεί νέες εξαρτήσεις και υποστηρίζει, συνεπώς, ότι οι εισαγωγές από χώρες εκτός ΕΕ πρέπει να έχουν ελάχιστο σημασία. Οι εισαγωγές πρέπει να πραγματοποιούνται λαμβάνοντας υπόψη την αειφορία και την αποδοτικότητα της ενέργειας με βάση τον κύκλο ζωής για τα διάφορα βιοκαύσιμα.

30. εξαιρεί τη σημασία της παραγωγής βιοκαυσίμων κατά τρόπο βιώσιμο, ώστε να μην υπάρξει απώλεια βιοποικιλότητας. Πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι μεγάλες μονοκαλλιέργειες ενέργειας (συγκέντρωση μίας μόνον καλλιέργειας σε μεγάλες εκτάσεις) να αποδιοργανώσουν το τοπικό οικοσύστημα.

31. τονίζει ότι πρέπει να τηρείται ένας κώδικας βιωσιμότητας όταν εισάγονται πρώτες ύλες για την παραγωγή βιοκαυσίμων· με την επιβολή στους εμπορικούς εταίρους της απαιτήσεων σε αυτόν τον τομέα, η ΕΕ θα μπορούσε να συμβάλει στην προώθηση οικονομικών προγραμμάτων που θα είναι οικολογικά και θα λαμβάνουν υπόψη τις κοινωνικές πτυχές, ενώ θα αποφεύγονται οι απώλειες σημαντικών βιότοπων. Θα ήταν σκόπιμο να αρχίσει η διαδικασία διεθνών διαπραγματεύσεων το συντομότερο δυνατόν, και να αναληφθεί η κατάρτιση δέουσας νομοθεσίας.

Χρήση άνθρακα

32. αμφισβητεί το ότι οι τεχνολογίες δέσμευσης και αποθήκευσης του άνθρακα (CSC) είναι δυνατόν να θεωρούνται ως μακροπρόθεσμη λύση, επειδή προκαλούν μαζική μείωση της απόδοσης των εγκαταστάσεων και, επιπλέον, δεν είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές υπό την παρούσα προοπτική. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η στρατηγική CSC μπορεί, ωστόσο, να αποτελέσει μεταβατική λύση.

33. επισημαίνει ότι πρέπει να ενθαρρυνθούν οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα των τεχνολογιών διαχωρισμού και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS).

34. ζητεί να συνεκτιμηθεί η τεχνολογία CCS, μόλις αυτή καταστεί εμπορικά διαθέσιμη, κατά την αδειοδότηση νέων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα.

Ενεργειακή τεχνολογία

35. διαπιστώνει ότι οι προσπάθειες που καταβάλλονται σήμερα στον χώρο της ενεργειακής τεχνολογίας δεν επαρκούν. Επιπλέον, το σύστημα είναι ιδιαίτερα βραδυκίνητο, με αποτέλεσμα η εφαρμογή νέων τεχνολογιών να απαιτεί συχνά ολόκληρες δεκαετίες·

36. ζητεί να αυξηθούν οι πόροι που διατίθενται για την ανάπτυξη των ενεργειακών τεχνολογιών στο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την επίδειξη καθώς και στα πλαίσια της εφαρμογής του πολυετούς προγράμματος δράσεων «Ευφυής ενέργεια — Ευρώπη». Η επίδειξη νέων τεχνολογιών σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο συμβάλλει ιδιαίτερα στην ευαισθητοποίηση του κοινού, καθώς και στην αναβάθμιση των απαιτούμενων ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού. Είναι σημαντικό να έχουν πρόσβαση στις ενισχύσεις για Ε&Α τόσο οι μικρότερες ιδιωτικές επιχειρήσεις όσο και οι φορείς του δημοσίου·

37. τονίζει ότι η ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής δημιουργεί εξαγωγικές δυνατότητες. Έτσι, προκύπτουν δυνατότητες δημιουργίας πολλών νέων θέσεων απασχόλησης.

Διεθνής συνεργασία

38. φρονεί ότι μόνον μία ευρεία και πλήρης διασυννοριακή συνεργασία, καθώς και συμφωνίες στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής και της πρόληψης της αλλαγής του κλίματος, οι οποίες να αποσκοπούν στην βιώσιμη προστασία του περιβάλλοντος, στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και στην εξοικονόμηση ενέργειας, μπορούν να φέρουν απτά αποτελέσματα, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, που να είναι πραγματικά χρήσιμα για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενεές, τόσο στο εσωτερικό της ΕΕ όσο και στον υπόλοιπο κόσμο·

39. επισημαίνει ότι η τεχνική υποστήριξη τρίτων χωρών δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να έχει ως αποτέλεσμα να εξάγονται σε τρίτες χώρες προϊόντα και μέθοδοι παραγωγής, είτε δωρεάν είτε όχι, τη στιγμή που στην ΕΕ θεωρούνται απαρχαιωμένες ή απαγορεύονται. Πρέπει να υπάρξει μέριμνα έτσι ώστε να ισχύσουν παρόμοια κριτήρια σε όλα τα επίπεδα (ΕΕ, κράτη μέλη, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και σε όλα τα θεσμικά όργανα (συμπεριλαμβανομένης της ΕΤΕπ)·

Η κοινωνική διάσταση

40. καλεί την Επιτροπή να καταβάλει ακόμη μεγαλύτερες προσπάθειες για να μπορέσουν να αξιοποιηθούν οι καλύτερες εμπειρίες σε διεθνή κλίμακα στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και να διαδοθούν οι πλέον αποτελεσματικές ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, δράσεις και πρακτικές ακόμη και έξω από το έδαφος της ΕΕ·

41. υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές δεν μπορούν να επηρεάσουν παρά ελάχιστα τη διάρθρωση των τιμών της ενέργειας και μόνον σε ορισμένους τομείς. Αυτή η δυνατότητα τους προσφέρεται όταν μπορούν να χρησιμοποιούν καθαρούς ενεργειακούς πόρους σε μεγάλες ποσότητες υπό την προϋπόθεση ότι η τιμή αυτών είναι ανταγωνιστική στην ελευθερωμένη αγορά σε σχέση με άλλους ενεργειακούς πόρους. Εξάλλου, είναι δυνατόν να επιχειρείται, μέσω μέτρων ευαισθητοποίησης, η ενθάρρυνση των πολιτών να αποδεχθούν υψηλότερο κόστος κατά τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η ΕΤΠ αμφισβητεί τη διαιώνιση των χρηματοοικονομικών ενισχύσεων (ενισχύσεις για την πληρωμή των λογαριασμών ενέργειας και θέρμανσης), δεδομένου ότι, γενικά, αυτές δεν ενθαρρύνουν την αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών. Αντίθετα, τάσσεται υπέρ της χρηματοδότησης μέτρων ενεργειακής απόδοσης που επιφέρουν τόσο τη μείωση του κόστους όσο και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής. Στα μέτρα στήριξης θα πρέπει να περιλαμβάνονται η διασφάλιση της πρόσβασης των καταναλωτών σε πληροφορίες που αφορούν τη χρήση ενέργειας (ευφυή συστήματα μέτρησης) και η παροχή πληροφοριών στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές σχετικά με την χρήση ενέργειας στην περιοχή τους, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα και να προβλέπουν την κατάλληλη στήριξη, προκειμένου να μην πλήττονται τα άτομα με χαμηλά εισοδήματα (δηλ. το φαινόμενο της ενεργειακής ένδειας·

42. ανησυχεί για τις συνέπειες της αύξησης που σημειώνει η ζήτηση πρώτων ενεργειακών υλών, η οποία οδηγεί σε μεγάλη αύξηση των τιμών των τροφίμων. Ως εκ τούτου, φαίνεται αναγκαία η πραγματοποίηση μίας λεπτομερούς μελέτης της αγοράς ενέργειας και της προβλέψιμης ζήτησης πρώτων υλών για βιοκαύσιμα, και ιδιαίτερα για να καταστεί δυνατόν να αξιολογηθούν οι συνέπειες για την αγορά τροφίμων μέχρι το επίπεδο των μικρών περιφερειών.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα

- «Ετήσια έκθεση των έξι Ευρωπαϊών συντονιστών του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και»
- «Διευρωπαϊκά δίκτυα: προς μια ενοποιημένη θεώρηση»
- «Επέκταση των κύριων διευρωπαϊκών αξόνων μεταφορών»

(2007/C 305/02)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- υπενθυμίζει πρωτίστως την σημασία των ΔΕΔ-Μ, τα οποία συμβάλλουν κατά αποφασιστικό τρόπο στην επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας·
- δίνει έμφαση επίσης στον καθοριστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι συντονιστές για την επίτευξη συμφωνίας των κρατών μελών σχετικά με τον καθορισμό συνεκτικών παραμέτρων για τα διάφορα εθνικά τμήματα του κάθε άξονα των ΔΕΔ-Μ· η ΕΤΠ για να υποστηρίξει το ανωτέρω ζητά από την Επιτροπή να αποτελέσει η συμφωνία αυτή προϋπόθεση για την παροχή της οικονομικής ενίσχυσης από την ΕΕ·
- φρονεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε εξάλλου να ενθαρρύνει, κυρίως μέσω ενός ετήσιου φόρουμ, τη δικτύωση των διαφόρων τοπικών και περιφερειακών παραγόντων, οι οποίοι επηρεάζονται από τα έργα προτεραιότητας των ΔΕΔ-Μ· η ΕΤΠ εκφράζει το ενδιαφέρον και τη διαθεσιμότητά της να συνεργασθεί με την Επιτροπή για αυτόν τον σκοπό·
- εκφράζει για μία ακόμα φορά τη λύπη της για την πρόδηλη έλλειψη συνοχής μεταξύ, αφενός της ζωτικής σημασίας των ΔΕΔ για την Ένωση — που επισημαίνεται εκ νέου σε αυτήν την ανακοίνωση — καθώς επίσης και του αποφασιστικού ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει ένα χρηματοδοτικό κίνητρο της Ένωσης, και, αφετέρου, των πενιχρών κονδυλίων που διατίθενται, ακόμα και αν αυτά επικεντρώνονται στα διασυνοριακά τμήματα και στα σημεία συμφόρησης· ως εκ τούτου επιμένει για την αναγκαία συνέργεια μεταξύ όλων των διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης στο επίπεδο της Ένωσης·
- υπογραμμίζει τη σημασία της επέκτασης των κύριων διευρωπαϊκών αξόνων μεταφορών πέραν της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να αναπτυχθούν οι συναλλαγές αγαθών και προσώπων, όχι μόνον με τις γειτονικές χώρες, αλλά και με τον υπόλοιπο κόσμο.

Κείμενα αναφοράς

Ετήσια έκθεση των έξι Ευρωπαίων συντονιστών σχετικά με την πρόοδο ορισμένων έργων του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών

COM(2006) 490 τελικό

Διευρωπαϊκά δίκτυα: προς μια ενοποιημένη θεώρηση

COM(2007) 135 τελικό

Επέκταση των κύριων διευρωπαϊκών αξόνων μεταφορών στις γειτονικές χώρες — Κατευθυντήριες γραμμές για τις μεταφορές στην Ευρώπη και τις γειτονικές περιοχές

COM(2007) 32 τελικό

Εισηγητής: ο κ. Bernard SOULAGE, Πρώτος Αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Ροδανού-Άλπεων (FR/PES)

Πολιτικές συστάσεις**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Α. Διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)**

από γενικής απόψεως

1. υπενθυμίζει πρωτίστως την σημασία των ΔΕΔ-Μ, τα οποία συμβάλλουν κατά αποφασιστικό τρόπο στην επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας. Συμβάλλουν στην ενίσχυση της εδαφικής συνοχής και της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών, διευκολύνοντας την κυκλοφορία προσώπων και εμπορευμάτων. Οι ευρωπαίοι πολίτες, οι οποίοι κατοικούν στις περιφέρειες, θα αντιληφθούν τις αλλαγές, τις οποίες επιφέρουν τα ΔΕΔ-Μ στην καθημερινή τους ζωή, γεγονός που δεν μπορεί παρά να αποτελέσει όφελος για τη νομιμότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

σχετικά με τις εκθέσεις των συντονιστών

2. επιθυμεί ιδιαίτερος να ευχαριστήσει τους συντονιστές για το αποτελεσματικό τους έργο σε σχέση με την προώθηση της υλοποίησης των έργων προτεραιότητας του ΔΕΔ-Μ, γεγονός που επιβεβαιώνει τη μεγάλη χρησιμότητα της αποστολής τους,

3. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός, ότι τόσο η ίδια αυτή η διεργασία, όσο και η δημοσιοποίηση της από την Επιτροπή, συμβάλλουν αποφασιστικά στη διαφάνεια αναφορικά με τα συγκεκριμένα προγράμματα και την υλοποίησή τους, και εύχεται ως εκ τούτου να συνεχισθεί δραστήρια ο διάλογος αυτός μεταξύ της ΕΤΠ και της Επιτροπής, δεδομένου ότι πολλές περιφέρειες ενδιαφέρονται άμεσα για τις εν λόγω επενδύσεις στην επικράτειά τους,

4. επισημαίνει ιδιαίτερος τα ισχυρά σημεία της δράσης των συντονιστών, τα οποία επέτρεψαν:

- καλύτερη γνώση των έργων και του σταδίου υλοποίησής τους, γεγονός που καθιστά δυνατή μία διαφάνεια σχετικά με τις επιλογές κατά τον προγραμματισμό του προϋπολογισμού του ΔΕΔ-Μ,
- μια πραγματική βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των παραγόντων, κυρίως για τα διασυνοριακά τμήματα, που θεωρούνται ως τα πιο ευαίσθητα, και ως εκ τούτου μία αυξημένη αποτελεσματικότητα κατά τη διαδικασία μελέτης και καθορισμού των έργων, κυρίως στις περιπτώσεις όπου δεν υπήρχε επίσημη διεθνής δομή (παραδείγματος χάρι μεταξύ της Σλοβενίας και της Ιταλίας),
- την ταύτιση κάθε σχεδίου με ένα πρόσωπο, γεγονός το οποίο μπορεί, στην περίπτωση των διασυνοριακών έργων, να διευκολύνει τη συχνά δύσκολη λειτουργία των διακυβερνητικών διασκέψεων, καθώς επίσης να βοηθήσει στην προώθηση ή την

υπεράσπιση ενός έργου χάρι στο κύρος και την ανεξαρτησία της ΕΕ (παραδείγματος χάρι η περίπτωση της κας de Palacio στη σύνδεση Λυών-Τορίνο),

5. διαπιστώνει ότι αυτές οι αποστολές συνέβαλαν, μεταξύ άλλων, στην διευκόλυνση του συντονισμού μεταξύ των υπουργείων ενός κράτους, τα οποία τίθενται υπό την επίβλεψη ενός εξωτερικού παρατηρητή,

6. συμφωνεί με την Επιτροπή σχετικά με την αναγκαιότητα επαρκούς συμβολής (κρίσιμη μάζα, η οποία συχνά υπολογίζεται από τους συντονιστές ως το ανώτατο όριο που επιτρέπεται από τον κανονισμό) για τα διασυνοριακά σχέδια, προκειμένου να αρθούν οι καταστάσεις εμπλοκής και να υπάρξει έτσι το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα μόχλευσης, όπως επίσης ένα πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα για τις εθνικές προσβάσεις,

7. επιμένει σχετικά με το καθοριστικό ζήτημα της διαλειτουργικότητας, από την οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η οικονομική αξιοποίηση των επενδύσεων, και υπογραμμίζει ιδιαίτερα την απόφαση που λήφθηκε σχετικά με την εξάπλωση του ERTMS, να επικεντρωθεί σε έξι πρωταρχικούς διαδρόμους εμπορικών μεταφορών, γεγονός που θα διευκολύνει την ορθή χρήση και θα συμβάλει στην προσέλκυση επενδύσεων σε νέες υποδομές σε αυτούς τους άξονες,

8. δίνει έμφαση επίσης στον καθοριστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι συντονιστές για την επίτευξη συμφωνίας των κρατών μελών σχετικά με τον καθορισμό συνεκτικών παραμέτρων για τα διάφορα εθνικά τμήματα του κάθε άξονα των ΔΕΔ-Μ· η ΕΤΠ για να υποστηρίξει το ανωτέρω ζητά από την Επιτροπή να αποτελέσει η συμφωνία αυτή προϋπόθεση για την παροχή της οικονομικής ενίσχυσης από την ΕΕ·

9. υπογραμμίζει, όπως και η πλειονότητα των εισηγητών, την ανάγκη λήψης μέτρων εκ μέρους των κρατών μελών, για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των επενδύσεων αυτών: στροφή προς άλλα μεταφορικά μέσα, σωστή διαχείριση των προτεραιοτήτων χρήσης των υποδομών, βελτιστοποίηση του προγραμματισμού όσον αφορά τον συγχρονισμό των επενδύσεων σε έναν άξονα,

10. προτείνει να δραστηριοποιούνται επίσης οι συντονιστές και στο επίπεδο των ανταλλαγών απόψεων για τα διάφορα έργα, ώστε να εξασφαλίζεται, αν όχι μία συνοχή των πρακτικών, τουλάχιστον ανταλλαγή απόψεων και βελτιστων πρακτικών στο πεδίο της μελέτης, σύλληψης και χρηματοδότησης των έργων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε εξάλλου να ενδιαφέρει, κυρίως μέσω ενός ετήσιου φόρουμ, τη δικτύωση των διαφόρων τοπικών και περιφερειακών παραγόντων, οι οποίοι επηρεάζονται από τα έργα προτεραιότητας των ΔΕΔ-Μ. Η ΕΤΠ εκφράζει το ενδιαφέρον και τη διαθεσιμότητά της να συνεργασθεί με την Επιτροπή για αυτόν τον σκοπό,

11. έχοντας υπόψη τις μέχρι σήμερα θετικές εμπειρίες, εκφράζει την επιθυμία, παράλληλα με τη διεύρυνση της αποστολής των ήδη υφιστάμενων συντονιστών, να διορισθούν ενδεχομένως και άλλοι συντονιστές για τα έργα προτεραιότητας που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πεδίο των μεταφορών, ειδικότερα για εκείνους τους τομείς, οι οποίοι χρήζουν μίας δυναμικής ώθησης, συχνά σε πολιτικό επίπεδο, προκειμένου να υπερκερασθούν οι πιθανές δυσχέρειες κατά τη φάση της μελέτης και κατασκευής, όπως επίσης και για τα έργα προτεραιότητας· η ΕΤΠ, εν πάση περιπτώσει, επισημαίνει ότι μέχρι τώρα έχουν διορισθεί συντονιστές μόνο για έξι προγράμματα, τα οποία βρίσκονται ήδη σε προχωρημένο στάδιο, ενώ υπάρχουν άλλοι άξονες προτεραιότητας που χρειάζονται τέτοιου είδους υποστήριξη, δεδομένου ότι εμπλέκονται σε αυτούς περισσότερα κράτη μέλη (π.χ. πρόγραμμα αριθ. 22 που καλύπτει 8 κράτη μέλη)·

12. διαπιστώνει ότι οι διάφορες εκδόσεις των συντονιστών, που χρονολογούνται από τον Ιούλιο του 2006, προσδιορίζουν τόσο τα απαραίτητα και επείγοντα στάδια, προκειμένου να καταστούν αξιόπιστα τα έργα, όσο και τις δεσμεύσεις τις οποίες πρέπει να αναλάβουν τα κράτη, προκειμένου να βελτιστοποιήσουν την κύρια χρηματοδότηση, και, ως εκ τούτου,

13. επιθυμεί να καταρτισθεί ένας απολογισμός της μέχρι σήμερα πραγματικής υλοποίησης αυτών των σταδίων και αυτών των δεσμεύσεων, προκειμένου να διευκολυνθεί η λήψη των επόμενων αποφάσεων στο πεδίο της κατανομής πιστώσεων ΔΕΔ-Μ για το χρονικό διάστημα 2007-2013· οι αναλύσεις και οι συστάσεις των συντονιστών θα πρέπει να ληφθούν επαρκώς υπόψη κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη χορήγηση των επιδοτήσεων, ιδίως όταν προέρχονται από το πολυετές πρόγραμμα ΔΕΔ·

14. διαπιστώνει ότι η αβεβαιότητα σχετικά με την κοινοτική χρηματοδότηση μετά το έτος 2013 μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη για τα έργα τα οποία συνεπάγονται μικρές δαπάνες κατά την τρέχουσα δημοσιονομική περίοδο, και ως εκ τούτου ζητά να προβλεφθούν μηχανισμοί για την μείωση αυτού του εμποδίου,

15. επισημαίνει ότι, για τα προγράμματα προτεραιότητας που υποστηρίζονται από τους συντονιστές, η Επιτροπή διαθέτει ακριβέστερες, λεπτομερέστερες και πιο σύνθετες πληροφορίες για την πορεία της προετοιμασίας τους. Αυτό δεν πρέπει να αποβαίνει εις βάρος της ισότητας μεταχείρισης των διαφόρων προγραμμάτων·

16. εκφράζει, ωστόσο, την λύπη της για το γεγονός ότι δεν διεξήχθη καμία διασταυρωμένη ανάλυση αυτών των έργων, του βαθμού προόδου τους και των αμοιβαίων συνεργιών και προτείνει να καταρτίζει στο μέλλον η Επιτροπή αναλύσεις βάσει επίκαιρων και κατάλληλων στατιστικών στοιχείων, τα οποία θα συλλέγονται με τον κατάλληλο τρόπο στα κράτη μέλη. Αν και η ανακοίνωση υπογραμμίζει την αναγκαιότητα ενός βέλτιστου συντονισμού μεταξύ των έργων, προκειμένου να υλοποιηθεί το ΔΕΔ-Μ εντός ενός σύντομου χρονικού πλαισίου, δεν εκπονήθηκε ακόμα καμία ανάλυση για αυτόν τον σκοπό. Αυτό θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της ομάδας καθοδήγησης των ευρωπαϊκών δικτύων. Μία τέτοια έρευνα θα μπορούσε να αποτελέσει και πρόσθετο χρήσιμο στοιχείο κατά την -πολύ δυσχερή- κατανομή των ευρωπαϊκών διαγωνισμών για το χρονικό διάστημα 2007-2013,

σχετικά με το έργο της ομάδας καθοδήγησης των διευρωπαϊκών δικτύων (ΔΕΔ)

17. συμφωνεί με την Επιτροπή σε σχέση με τη σημασία που έχει η εξασφάλιση συνεργείας μεταξύ των έργων ΔΕΔ του ίδιου άξονα, καθώς και σε σχέση με τα οφέλη που ενδέχεται να προκύψουν, τόσο σε επίπεδο επενδύσεων (μείωση του κόστους, περιορισμός του

εδαφικού αντίκτυπου), όσο και σε επίπεδο αποτελεσματικότητας των ίδιων των κατασκευών,

18. εκφράζει την επιθυμία, δεδομένων των διαπιστωθεισών δυσχερειών κατά το συνδυασμό έργων πολύ διαφορετικής φύσης (παραδείγματος χάρη σιδηροδρομική σήραγγα και σύνδεση ρεύματος υψηλής τάσης), να ληφθεί υπόψη στην αποστολή των συντονιστών και αυτός ο στόχος της συνεργείας, ανεξάρτητα από τον σχεδιαζόμενο οδηγό ορθών πρακτικών,

19. εκφράζει για μία ακόμα φορά τη λύπη της για την πρόδηλη έλλειψη συνοχής μεταξύ, αφενός της ζωτικής σημασίας των ΔΕΔ για την Ένωση -που επισημαίνεται εκ νέου σε αυτήν την ανακοίνωση- καθώς επίσης και του αποφασιστικού ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει ένα χρηματοδοτικό κίνητρο της Ένωσης, και, αφετέρου, των πενιχρών κονδυλίων που διατίθενται, ακόμα και αν αυτά επικεντρώνονται στα διασυνοριακά τμήματα και στα σημεία συμφόρησης· ως εκ τούτου επιμένει για την αναγκαία συνεργεία μεταξύ όλων των διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης στο επίπεδο της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα έπρεπε επίσης να αναζητήσει νέες πηγές χρηματοδότησης, που θα είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά. Σε αυτό το πλαίσιο, φαίνεται αναγκαία και η μεσοπρόθεσμη αναθεώρηση της οδηγίας για το ευρωπαϊκό σήμα τελών κυκλοφορίας (οδηγία «Eurovignette»), προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι εξωτερικές δαπάνες,

20. διαπιστώνει ότι η ολοκλήρωση των 30 αξόνων προτεραιότητας θα επιβραδύνει την αύξηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που οφείλονται στις μεταφορές μόλις κατά 4 %, ένα αποτέλεσμα πολύ πενιχρό, και εκφράζει επομένως την επιθυμία, με την ευκαιρία της αναθεώρησης της ισχύουσας οδηγίας «Eurovignette», να δίδεται προσοχή στις εξωτερικές δαπάνες, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η λήψη μέτρων για τη στροφή προς άλλα μεταφορικά μέσα, και μάλιστα ειδικότερα -αλλά όχι αποκλειστικά- στις ευαίσθητες περιφέρειες και περιοχές, για τις οποίες θα πρέπει εξάλλου να προβλεφθούν πιο άμεσες και πιο αποφασιστικές δράσεις. Σε αυτό θα μπορούσε να συμβάλει τόσο η χρήση των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας, η οποία προτείνεται στην ανακοίνωση, όσο και η ανάπτυξη ευφών συστημάτων μεταφοράς, στα οποία τα Ασιατικά κράτη, παραδείγματος χάρη, έχουν σημειώσει πολύ μεγαλύτερη πρόοδο από την Ευρώπη,

21. υποστηρίζει την προτεινόμενη ανάπτυξη των συμπράξεων δημόσιου — ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), κυρίως μέσω της ενίσχυσης της ασφάλειας δικαίου, καθώς και μέσω της ανάπτυξης καινοτόμων εργαλείων χρηματοδότησης στο επίπεδο της ΕΤΕ. Ωστόσο, θα πρέπει, πάντοτε να αντιπαραβάλλονται τα αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα αυτών των δομών, προς το επιπλέον αρχικό κόστος που ενδέχεται να συνεπάγονται, όπως επίσης και να προσδιορίζεται σαφώς η μεταβίβαση κινδύνου,

22. υπογραμμίζει ότι, στον τομέα των τηλεπικοινωνιών μεν, τα πλεονεκτήματα του ανοίγματος στον ανταγωνισμό αναγνωρίζονται πλήρως, το εν λόγω όφελος αναμένεται δε να διαπιστωθεί και στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών. Και, όσο και εάν δεν είναι ρεαλιστικό να ελπίζουμε ότι η ιδιωτική χρηματοδότηση των σιδηροδρομικών υποδομών θα φθάσει το ύψος αυτών για τις τηλεπικοινωνίες, το άνοιγμα στον ανταγωνισμό στον σιδηροδρομικό τομέα θα μας επιτρέψει τουλάχιστον να αξιολογήσουμε καλύτερα τις εκάστοτε πραγματοποιούμενες δημόσιες επενδύσεις,

23. ζητά, για τις επενδύσεις ΔΕΔ, να διασαφηνιστούν και ενδεχομένως να καταστούν πιο ευέλικτοι οι κανόνες αποπαιγιοποίησης (κατά την έννοια των κριτηρίων σύγκλισης του Μάαστριχτ) των δανείων που συνάπτονται για τα έργα αυτά. Αυτό το ζήτημα θα έπρεπε ασφαλώς να τίθεται αναφορικά με όλες τις στρατηγικές επενδύσεις για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

B. Επέκταση των κύριων διευρωπαϊκών αξόνων μεταφορών

από γενικής απόψεως

24. υπογραμμίζει τη σημασία της επέκτασης των κύριων διευρωπαϊκών αξόνων μεταφορών πέραν της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να αναπτυχθούν οι συναλλαγές αγαθών και προσώπων, όχι μόνον με τις γειτονικές χώρες, αλλά και με τον υπόλοιπο κόσμο,

25. προσθέτει ότι η βελτίωση της σύνδεσης με τις γειτονικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα ενισχύσει επίσης την αποτελεσματικότητα των σημαντικών επενδύσεων, οι οποίες πραγματοποιούνται στο ΔΕΔ-M,

26. αναγνωρίζει ότι η ελεγχόμενη ανάπτυξη και η ολοκλήρωση του τομέα των μεταφορών μεταξύ της ΕΕ και των γειτονικών χωρών συμβάλλουν πλήρως στην υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας, ενθαρρύνοντας το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη, όπως επίσης την κοινωνική συνοχή,

27. διαπιστώνει ότι οι προεκτάσεις αυτές αποτελούν σημαντικό παράγοντα για τη σταθεροποίηση της δημοκρατίας και της οικονομίας στις γειτονικές χώρες και συμβάλλουν επίσης στην ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας και στη διάδοση των κοινοτικών κεκτημένων, και, ως εκ τούτου, διευκολύνουν την συνεργασία σε όλα τα επίπεδα με τις γειτονικές χώρες της Ένωσης, ή ακόμα προετοιμάζουν μία ενδεχόμενη μελλοντική ένταξη κάποιων εξ αυτών,

σχετικά με την έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου

28. κατ' αρχάς υπογραμμίζει την πολύ υψηλή ποιότητα της έκθεσης της ομάδας υψηλού επιπέδου, στην οποία προήδρευσε η κυρία Loyola de Palacio, της οποίας την μνήμη τιμά,

29. εκτίμησε τη συμβολή της διαδικασίας διαβούλευσης, χάρη στην οποία εμπλουτίστηκε και απέκτησε περισσότερο κύρος το έργο της ομάδας υψηλού επιπέδου,

30. εκφράζει την επιθυμία να χρησιμεύσει η περιεκτική και λεπτομερής αυτή έκθεση ως βάση για τον ακριβή καθορισμό των εφαρμοστέων βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων δράσεων,

31. εξαιρεί την καταλληλότητα των προσδιορισθέντων διευρωπαϊκών αξόνων:

— οι 5 «διεθνικοί άξονες» καλύπτουν επαρκώς το σύνολο των αναγκών σύνδεσης για την επέκταση των κυρίων αξόνων του ΔΕΔ-M, ομαδοποιώντας τις ανά ευρύτερες ζώνες,

— οι θαλάσσιες αρτηρίες, οι οποίες συνιστούν απαραίτητο στοιχείο για την τρέχουσα ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου, λαμβάνονται ορθά υπόψη ως ένας ξεχωριστός άξονας,

— διαπιστώνει ότι οι δυνατές προοπτικές βελτίωσης προσομοιάζουν πολύ με εκείνες που έχουν προσδιοριστεί στο εσωτερικό της Ένωσης για την υλοποίηση του ΔΕΔ-M:

— καλύτερος συντονισμός μεταξύ κρατών κατά μήκος του ίδιου άξονα,

— εξάλειψη των οιασδήποτε φύσεως σημείων συμφόρησης,

— βελτίωση της διαλειτουργικότητας,

— ανταλλαγή ορθών πρακτικών,

32. ως προς αυτό χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής για την διενέργεια ενός προγράμματος για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης στην εφοδιαστική των εμπορευματικών μεταφορών,

33. διαπιστώνει ότι η έκθεση προτείνει φιλόδοξες προθεσμίες, οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στην ανακοίνωση: εξέταση και ενημέρωση των κυρίων αξόνων και έργων, καθώς επίσης των οριζώντων μέτρων, έως το 2010, με ενδιάμεση εξέταση το 2008,

σχετικά με την ίδια την ανακοίνωση της Επιτροπής

34. εγκρίνει τη σύσταση που απευθύνθηκε προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο να δεχθούν την πρόταση αναθεώρησης του αρχικού σχεδίου των πανευρωπαϊκών διαδρόμων και ζωνών σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της έκθεσης·

35. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, ενώ οι άξονες έχουν χαρακτηριστεί ως πολλαπλών μέσων μεταφοράς, δεν δίδεται καμία γενική κατεύθυνση σχετικά με το ποιά μέσα μεταφοράς πρέπει να προαχθούν, με εξαίρεση τις θαλάσσιες αρτηρίες, των οποίων τη σημασία υπογραμμίζει η ΕΤΠ· μία τέτοια γενική κατεύθυνση θα καθιστούσε ειδικότερα δυνατή την προώθηση της στροφής των μεταφορών προς φιλικότερα προς το περιβάλλον μεταφορικά μέσα·

36. υπενθυμίζει με αυτήν την ευκαιρία τα σημαντικότερα σημεία της γνωμοδότησης που υιοθέτησε στις 14 Φεβρουαρίου 2007, σχετικά με την ενδιάμεση εξέταση της Λευκής Βίβλου για τις μεταφορές:

— η επέκταση του δικτύου ΔΕΔ-M στις γειτονικές χώρες είναι μεν ένας από τους κύριους στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής μεταφορών· ωστόσο, η ολοκλήρωση των ΔΕΔ-M εντός της ΕΕ των 27 πρέπει να εξακολουθεί να συνιστά μεγαλύτερη προτεραιότητα για την ΕΕ,

— ένας από τους στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής μεταφορών πρέπει να συνίσταται στον περιορισμό των επιπτώσεων των μεταφορών στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που απορρέουν από το πρωτόκολλο του Κυότο σχετικά με τις εκπομπές CO₂ (σημείο 1.4),

— έχει πρωταρχική σημασία να εξισορροπηθεί η κατανομή των χερσαίων μεταφορών μεταξύ των μεταφορικών μέσων, και κρίνεται αναγκαίο να αναπτυχθούν στρατηγικές υπέρ της διατροφικότητας και της πολυτροπικότητας (σημείο 2.1),

37. εύχεται επομένως, σε συμφωνία με το μέλημα που διατυπώθηκε κατά τη διάρκεια των δημοσίων διαβουλεύσεων, να δοθεί μεγάλη έμφαση στις περιβαλλοντικές πτυχές, όπως επίσης να εφαρμοσθεί η αρχή της επιλογής μέσων μεταφοράς τα οποία θα είναι κατάλληλα για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων του Κυότο και των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης,

38. υπογραμμίζει τη σημασία και τον επείγοντα χαρακτήρα των οριζόντιων μέτρων για την προώθηση της διαλειτουργικότητας, τα οποία συμπεριλαμβάνονται στην ανακοίνωση, η οποία επιπλέον προσδιορίζει λεπτομερώς τις αρχές της εκπόνησης των σχεδίων δράσης,

39. εγκρίνει την προταθείσα θεσμική δομή, η οποία περιλαμβάνει τρία επίπεδα:

- περιφερειακές διευθύνουσες ομάδες που θα συντονίζονται μεταξύ τους,
- συνεδριάσεις υπουργών για τις στρατηγικές αποφάσεις, και
- μία γραμματεία η οποία προσφέρει διοικητική και τεχνική υποστήριξη·

και, επιπλέον, ζητά στο μέλλον:

- πρώτον, η γραμματεία αυτή να χρηματοδοτείται από κοινού από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα και η συνέχεια των εργασιών της, και,
- δεύτερον, να συμμετέχει η γραμματεία στην προπαρασκευαστική διαδικασία πριν από την κατανομή επιχορηγήσεων στα έργα·

40. εκφράζει την λύπη της για την σχετικά επιφυλακτική στάση της Επιτροπής στο πεδίο των δράσεων, τόσο σε σχέση με τις επεν-

δύσεις, όσο και σε σχέση με την εφαρμογή των θεσμικών προτάσεων,

41. εκφράζει ως εκ τούτου την επιθυμία, παράλληλα με την σύσταση των περιφερειακών διευθυνουσών ομάδων, να ξεκινήσουν άμεσα οι -χαρακτηριζόμενες ως «διερευνητικές»- συνομιλίες με τις γειτονικές χώρες, με στόχο τον καθορισμό των εφαρμοστέων βραχυ-πρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων μέτρων,

42. ζητά να επικυρωθούν, από το πρώτο κιόλας στάδιο αυτής της διαδικασίας, οι οικονομικές προκλήσεις, οι οποίες προσδιορίζονται μεν στην έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου, δεν αναφέρονται εντούτοις στην ανακοίνωση,

43. ζητά επίσης να λάβουν ενεργά μέρος οι ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές στον καθορισμό και την εφαρμογή των δράσεων, προκειμένου να καταλήξουμε σε μία εποικοδομητική συνέργεια με την τοπική ανάπτυξη, τόσο στον οικονομικό τομέα, όσο και στον χωροταξικό.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον των ευρωπαϊκών αερολιμένων»

(2007/C 305/03)

Η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά τα ακόλουθα

- Είναι απαραίτητη μια ορισμένη ρύθμιση, ωστόσο, δεν θα πρέπει να είναι αυστηρή, προκειμένου να παρεμβαίνει στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται δυσλειτουργία των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων (αρχή της επικουρικότητας). Τα βασικά χαρακτηριστικά πρέπει να είναι η διαφάνεια στη διαδικασία διαβούλευσης και μια ευρωπαϊκή διαδικασία προσφυγής.
- Το όριο του 1 εκατ. επιβατών κρίνεται αυθαίρετο και ενδεχομένως άσκοπο, δεδομένου ότι βάσει αυτού θα συμπεριληφθούν πάνω από 150 αερολιμένες στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης, πολλοί από τους οποίους είναι μικροί περιφερειακοί αερολιμένες, οι οποίοι αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στη γραφειοκρατία. Συνεπώς η οδηγία πρέπει να εφαρμοσθεί μόνο στους αερολιμένες με μερίδιο άνω του 1 % της συνολικής πανευρωπαϊκής αγοράς αεροπορικών μεταφορών επιβατών.
- Η ανεξάρτητη εθνική ρυθμιστική αρχή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να χορηγεί εξαιρέσεις και να συμπεριλαμβάνει αερολιμένες που βρίσκονται κάτω από το όριο, αν κρίνει ότι έχουν σημαντική δύναμη στην αγορά. Κάθε έρευνα αγοράς που διενεργείται από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές της αεροπορίας ελέγχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να εξασφαλιστεί ομοιόμορφη αντιμετώπιση σε όλη την Ευρώπη. (Το άρθρο 1.2 COM(2006) 820 πρέπει συνεπώς να τροποποιηθεί).
- Η οδηγία πρέπει να είναι ουδέτερη σε ότι αφορά την αρχή του «single-till».
- Η δυνατότητα πρόσβασης στους αερολιμένες με διάφορα μέσα μεταφοράς συνιστά ζωτικό συστατικό στοιχείο της «χωρητικότητας» και της πληρέστερης αξιοποίησης της υφιστάμενης χωρητικότητας στους περιφερειακούς αερολιμένες.
- Οι περιφερειακοί αερολιμένες είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία των περιφερειών και μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στον περιορισμό της συμφόρησης στους μεγάλους αερολιμένες. Μπορούν άλλωστε να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στη γενική αεροπορία, καθώς και μια σειρά άλλων δυνητικών υπηρεσιών, οι οποίες, λόγω αύξησης της εμπορικής κίνησης στο μέλλον, θα είναι δυσκολότερο να στεγαστούν στους μεγάλους αερολιμένες.

Κείμενα αναφοράς

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα

COM(2006) 396 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Σχέδιο δράσης για τη χωρητικότητα, την αποτελεσματική λειτουργία και την ασφάλεια των αερολιμένων στην Ευρώπη

COM(2006) 819 τελικό

Πρόταση για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα αερολιμενικά τέλη

COM(2006) 820 τελικό

Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 96/67/ΕΚ του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1996

COM(2006) 821 τελικό

Εισηγητής: ο κ. Gordon KEYMER, μέλος του Συμβουλίου του διαμερίσματος Tandridge (UK/EPP)

I. Συστάσεις πολιτικής**I. Ανάγκη ρύθμισης**

1. Είναι απαραίτητη μια ορισμένη ρύθμιση, ωστόσο, δεν θα πρέπει να είναι αυστηρή, προκειμένου να παρεμβαίνει στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται δυσλειτουργία των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων (αρχή της επικουρικότητας). Τα βασικά χαρακτηριστικά πρέπει να είναι η διαφάνεια στη διαδικασία διαβούλευσης και μια ευρωπαϊκή διαδικασία προσφυγής.

II. Αερολιμενικά τέλη

2. Το όριο του 1 εκατ. επιβατών κρίνεται αυθαίρετο και ενδεχομένως άσκοπο, δεδομένου ότι βάσει αυτού θα συμπεριληφθούν πάνω από 150 αερολιμένες στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης, πολλοί από τους οποίους είναι μικροί περιφερειακοί αερολιμένες, οι οποίοι αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στη γραφειοκρατία. Συνιστάται να προβούν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές της αεροπορίας σε έρευνες της αγοράς, οι οποίες θα μπορούσαν να ελέγχονται από την ΕΕ, για να εξασφαλιστεί ομοιόμορφη αντιμετώπιση σε όλη την Ευρώπη.

3. Η οδηγία εφαρμόζεται μόνο στους αερολιμένες με μερίδιο άνω του 1 % της συνολικής πανευρωπαϊκής αγοράς αεροπορικών μεταφορών επιβατών.

4. Η ανεξάρτητη εθνική ρυθμιστική αρχή έχει τη δυνατότητα να χορηγεί εξαιρέσεις, είτε βάσει διερεύνησης της «δικεικτισμότητας» της αγοράς είτε στην περίπτωση των αερολιμένων που κατέχουν μερίδιο μικρότερο του 15 % της εθνικής τους αγοράς. Έχει επίσης τη δυνατότητα να συμπεριλάβει αερολιμένες που βρίσκονται κάτω από το όριο, αν κρίνει ότι έχουν σημαντική δύναμη στην αγορά.

5. Κάθε έρευνα αγοράς που διενεργείται από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές της αεροπορίας ελέγχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να εξασφαλιστεί ομοιόμορφη αντιμετώπιση σε όλη την Ευρώπη.

6. Η οδηγία πρέπει να είναι ουδέτερη σε ότι αφορά της αρχή του «single-till», δηλαδή του ενιαίου υπολογισμού του συνόλου των αεροπορικών εσόδων και εκείνων που προέρχονται από εμπορικές δραστηριότητες (μπορεί επίσης να εφαρμοστεί η αρχή του «dual-till», δηλαδή του ξεχωριστού υπολογισμού των αεροπορικών εσόδων και των εσόδων που προέρχονται από εμπορικές δραστηριότητες).

7. Στους αερολιμένες πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα λειτουργίας συστημάτων διαφοροποιημένων τελών, αφενός για την ενθάρρυνση των βασικών αεροπορικών εταιρειών και, αφετέρου, για τη δημιουργία τερματικών σταθμών χαμηλού κόστους εντός των αερολιμένων.

III. Ρυθμιστική αρχή

8. Η ρυθμιστική αρχή του αερολιμένα πρέπει να είναι πραγματικά ανεξάρτητη, τόσο από άποψη λειτουργίας, όσο και από οικονομική πλευρά.

IV. Χωρητικότητα

9. Η Ευρώπη πρέπει, από τη μια πλευρά, να βελτιώσει τη χρήση της υφιστάμενης χωρητικότητας και από την άλλη, να επενδύσει σε περαιτέρω χωρητικότητα.

10. Η δυνατότητα απεριορίστης πρόσβασης στους αερολιμένες με τη χρήση διαφόρων νέων μέσων, συνιστά ουσιαστικό στοιχείο της «χωρητικότητας» και της πληρέστερης αξιοποίησης της υφιστάμενης χωρητικότητας στους περιφερειακούς αερολιμένες. Ειδικότερα, πρέπει να προωθηθεί η σύνδεση των αερολιμένων με τα αστικά κέντρα και με σιδηροδρομικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας και να αναπτυχθεί ένα πυκνότερο δίκτυο σιδηροδρομικών συνδέσεων υψηλής ταχύτητας προκειμένου να μειωθεί ο αριθμός πτήσεων μικρών αποστάσεων και να απελευθερωθεί το δυναμικό χωρητικότητας των αερολιμένων.

11. Η γενική αεροπορία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε μια διευρυμένη Ευρώπη, επιτρέποντας γρήγορα και ευέλικτα ταξίδια μεταξύ περιφερειακών αερολιμένων. Ως εκ τούτου, πρέπει να διατηρηθεί το δυναμικό πτήσεων της γενικής αεροπορίας.

V. Επίγεια εξυπηρέτηση

12. Η οδηγία του 1996 έχει αποφέρει οφέλη σε ότι αφορά την αύξηση της αποτελεσματικότητας, μείωση του κόστους και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Κρίνεται σκόπιμη η καλύτερη εφαρμογή της υφιστάμενης οδηγίας, ωστόσο, δεν είναι απαραίτητη η θέσπιση νέας νομοθεσίας.

VI. Αντίκτυπος όσον αφορά το σχεδιασμό

13. Αναγνωρίζοντας το συσχετισμό μεταξύ περιφερειακής συνδετικότητας και ανάπτυξης, η ΕΤΠ κρίνει ότι οι περιφερειακοί αερολιμένες είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία των περιφερειών και μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στον περιορισμό της συμφόρησης στους μεγάλους αερολιμένες. Μπορούν άλλωστε να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στη γενική αεροπορία, καθώς και μια σειρά άλλων δυνητικών υπηρεσιών, οι οποίες, λόγω αύξησης της εμπορικής κίνησης στο μέλλον, θα είναι δυσκολότερο να στεγαστούν στους μεγάλους αερολιμένες.

14. Οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές πρέπει να συνεργαστούν με διαφορετικό τρόπο με τον κλάδο των αερομεταφορών, συγκεκριμένα, σε βραχυπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα και σε ένα πιο δυναμικό πλαίσιο.

15. Η μελλοντική ανάπτυξη των αερολιμένων πρέπει να συνεκτιμηθεί περισσότερο στο μακροπρόθεσμο τοπικό και περιφερειακό σχεδιασμό της χρήσης γης (στεγάση, δίκτυα μεταφορών, χωροταξία για τα καταστήματα λιανικών πωλήσεων κλπ.).

II. Συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Σύσταση 1

Πρόταση οδηγίας της Επιτροπής για τα αερολιμενικά τέλη [COM(2006)0820]

Κείμενο της Επιτροπής	Τροπολογία της ΕΤΠ
Αιτιολογική σκέψη 1 Κύρια αποστολή και εμπορική δραστηριότητα των αερολιμένων είναι να εξασφαλίζουν τον χειρισμό αεροσκαφών, από την προσγείωση έως την απογείωσή τους, και επιβατών και φορτίου, έτσι ώστε να επιτρέπουν στους αερομεταφορείς να παρέχουν υπηρεσίες μεταφοράς. Προς το σκοπό αυτό, οι αερολιμένες προσφέρουν ορισμένες διευκολύνσεις και υπηρεσίες σχετιζόμενες με την εκμετάλλευση αεροσκαφών και τη διακίνηση επιβατών και φορτίου, το κόστος των οποίων ανακτούν εν γένει μέσω των αερολιμενικών τελών.	Αιτιολογική σκέψη 1 Κύρια αποστολή και εμπορική δραστηριότητα των αερολιμένων είναι να εξασφαλίζουν τον χειρισμό αεροσκαφών, από την προσγείωση έως την απογείωσή τους, και επιβατών και φορτίου, έτσι ώστε να επιτρέπουν στους αερομεταφορείς να παρέχουν υπηρεσίες μεταφοράς. Προς το σκοπό αυτό, οι αερολιμένες προσφέρουν ορισμένες διευκολύνσεις και υπηρεσίες σχετιζόμενες με την εκμετάλλευση αεροσκαφών και τη διακίνηση επιβατών και φορτίου, το κόστος των οποίων ανακτούν εν γένει, <u>ωστόσο, όχι απαραίτητα αποκλειστικά</u>, μέσω των αερολιμενικών τελών.

Αιτιολογία

Η οδηγία πρέπει να είναι ουδέτερη σε ό,τι αφορά της αρχή του «single-till», δηλαδή του ενιαίου υπολογισμού του συνόλου των αεροπορικών εσόδων και εκείνων που προέρχονται από εμπορικές δραστηριότητες (μπορεί επίσης να εφαρμοστεί η αρχή του «dual-till», δηλαδή του ξεχωριστού υπολογισμού των αεροπορικών εσόδων και των εσόδων που προέρχονται από εμπορικές δραστηριότητες).

Σύσταση 2

Πρόταση οδηγίας της Επιτροπής για τα αερολιμενικά τέλη [COM(2006) 0820]

Κείμενο της Επιτροπής	Τροπολογία της ΕΤΠ
Άρθρο 1, παράγραφος 2 Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε αερολιμένα ο οποίος βρίσκεται σε έδαφος υποκείμενο στις διατάξεις της Συνθήκης και είναι ανοικτός στην εμπορική κίνηση, εφόσον έχει ετήσια κίνηση άνω του 1 εκατομμυρίου επιβατών ή 25 000 τόνων φορτίου.	Άρθρο 1, παράγραφος 2 Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε αερολιμένα ο οποίος βρίσκεται σε έδαφος υποκείμενο στις διατάξεις της Συνθήκης και είναι ανοικτός στην εμπορική κίνηση, εφόσον έχει ετήσια κίνηση άνω του 1 εκατομμυρίου επιβατών ή 25 000 τόνων φορτίου. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε αερολιμένα ο οποίος βρίσκεται σε έδαφος υποκείμενο στις διατάξεις της Συνθήκης και είναι ανοικτός στην εμπορική κίνηση, εφόσον το μερίδιο της ετήσιας κίνησης ξεπερνάει το 1 % της συνολικής πανευρωπαϊκής αγοράς αεροπορικών μεταφορών επιβατών. Η ανεξάρτητη εθνική ρυθμιστική αρχή έχει τη δυνατότητα να χορηγεί εξαιρέσεις, είτε βάσει διερεύνησης της «διεκδικησιμότητας» της αγοράς είτε στην περίπτωση των αερολιμένων που κατέχουν μερίδιο μικρότερο του 15 % της εθνικής τους αγοράς. Έχει επίσης τη δυνατότητα να συμπεριλάβει αερολιμένες που βρίσκονται κάτω από το όριο, αν κρίνει ότι έχουν σημαντική δύναμη στην αγορά. Κάθε έρευνα αγοράς που διενεργείται από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές της αεροπορίας ελέγχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να εξασφαλιστεί ομοιομορφία αντιμετώπιση σε όλη την Ευρώπη.

Αιτιολογία

Στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, στην παρούσα της μορφή, θα συμπεριληφθούν περισσότεροι από 150 αερολιμένες, πολλοί από τους οποίους δεν διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό για να ανταπεξέλθουν στη γραφειοκρατία που απορρέει από την εν λόγω οδηγία και των οποίων το μερίδιο αγοράς δεν εξασφαλίζει την ενσωμάτωσή τους. Κατά βάση, μπορεί να θεωρηθεί ότι η ετήσια κίνηση ενός αερολιμένα που συγκαταλέγεται μεταξύ των είκοσι μεγαλύτερων αερολιμένων της ΕΕ θα υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια επιβάτες.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: «Περιορισμός της αλλαγής του κλίματος του πλανήτη σε αύξηση της θερμοκρασίας κατά 2 βαθμούς Κελσίου και Ένταξης των αεροπορικών δραστηριοτήτες στο σύστημα εμπορίας δικαιώματα εκπομπής»

(2007/C 305/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- καλεί την Επιτροπή να αυξήσει τις προσπάθειές της στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο για την προώθηση της διεθνούς συμμαχίας για την αποτροπή της αλλαγής του κλίματος, δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνον εάν συμβάλουν στη σχετική προσπάθεια όλες οι (μειζονες) χώρες·
- εκτιμά ότι στα κράτη μέλη που διαθέτουν περιορισμένες μόνον δυνατότητες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα επίτευξης του στόχου αναφορικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μέσω της εμπορίας, είτε στο πλαίσιο ενός συστήματος πιστοποιητικών πράσινης ενέργειας της ΕΕ, είτε μέσω διμερών επαφών με άλλα κράτη τα οποία διαθέτουν μεγαλύτερα αποθέματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ο σκοπός είναι να μειωθεί το συνολικό κόστος της εκπλήρωσης των στόχων αναφορικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
- συνιστά να προβλεφθούν περαιτέρω πόροι και μέτρα, παράλληλα με τη χρησιμοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων, προκειμένου να υποστηριχθεί η πολιτική προσαρμογής καθώς και μέτρα που να προσανατολίζονται στο μετριασμό των επιπτώσεων, όπως η εξοικονόμηση ενέργειας και η χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με σκοπό τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου·
- τονίζει τη σημασία της περιφερειακής ευελιξίας προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι ως προς την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δεδομένου ότι η περιφερειακή ευελιξία μειώνει το συνολικό κόστος της πολιτικής για το κλίμα. Ωστόσο, αυτοί οι στόχοι θα πρέπει να καταστούν υποχρεωτικοί σε επίπεδο ΕΕ·
- συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η αεροπορία πρέπει να συμπεριληφθεί στο Σύστημα Δικαιωμάτων Εμπορίας Εκπομπής διότι ο συγκεκριμένος κλάδος συνιστά μια ραγδαία αυξανόμενη πηγή αερίων θερμοκηπίου και καλεί την Επιτροπή να συνυπολογίσει όλες τις συνέπειες που επιφέρει αυτός ο κλάδος στην αλλαγή του κλίματος·
- θα ενθαρρύνει τη σύσταση ενός μόνιμου δικτύου φιλόδοξων τοπικών και περιφερειακών αρχών που επιδιώκουν την ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών και τη δημιουργία μιας πλατφόρμας ανάπτυξης νέων ιδεών για το μετριασμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Κείμενα αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Περιορισμός της αλλαγής του κλίματος του πλανήτη σε αύξηση της θερμοκρασίας κατά 2 βαθμούς Κελσίου — Η πορεία προς το 2020 και μετέπειτα»

COM(2007) 2 τελικό

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ ώστε να ενταχθούν οι αεροπορικές δραστηριότητες στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας

COM(2006) 818 τελικό — 2006/0304 (COD)

Εισηγήτρια: Η κ. Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK, Μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της Επαρχίας της Νότιας Ολλανδίας (NL/ALDE)

Πολιτικές συστάσεις**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

1. θεωρεί ότι ένα υγιές περιβάλλον αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανθρώπινη δραστηριότητα και κρίνει, συνεπώς, ότι η προστασία του περιβάλλοντος έχει ζωτική σημασία για την καλή διαβίωση του ανθρώπου·

2. είναι πεπεισμένη ότι μια καλά σχεδιασμένη περιβαλλοντική και κλιματική πολιτική ωφελεί σε κάθε περίπτωση την οικονομική ανάπτυξη·

Όσον αφορά την εκτίμηση της απειλής που συνεπάγεται η αλλαγή του κλίματος

3. κρίνει ότι η απειλή της αλλαγής του κλίματος, η οποία βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και προκαλείται από την εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου, συνιστά ένα πιεστικό πρόβλημα που πρέπει να επιλύσει με τη μεγαλύτερη δυνατή αποφασιστικότητα κατά κύριο λόγο η σημερινή γενιά·

4. συμφωνεί με την εκτίμηση ότι η αλλαγή του κλίματος θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην καλή διαβίωση του ανθρώπου — παραδείγματα τούτου έχουμε ουκ ολίγα: κρούσματα θερμοπληξίας, προβλήματα υγείας, επιβλαβείς συνέπειες στη βιοποικιλότητα, μειωμένη γεωργική παραγωγικότητα σε ορισμένες περιφέρειες, μειωμένες ευκαιρίες τουριστικής ανάπτυξης, καθώς και ζημιές που προκαλούνται από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και τις ακραίες καιρικές συνθήκες, οι οποίες ενδέχεται να προξενήσουν μαζικές μεταναστεύσεις μεσαιωνικού χαρακτήρα προς τις πλησιέστερες ανεπτυγμένες περιοχές·

5. εκτιμά ότι η πολιτική για την αλλαγή του κλίματος θα έχει πάντως και πολλές θετικές παράπλευρες επιδράσεις, δεδομένου ότι θα βελτιώσει επίσης την ποιότητα του αέρα (λόγω των χαμηλότερων εκπομπών SO₂, PM και NO_x), τον ενεργειακό εφοδιασμό (λόγω της μειωμένης εξάρτησης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων) και τη γονιμότητα του εδάφους (λόγω της μικρότερης απώλειας οργανικών ουσιών)·

6. συμφωνεί πλήρως με την Επιτροπή ότι το κόστος των μέτρων πολιτικής για τον περιορισμό της αλλαγής του κλίματος θα είναι σημαντικά χαμηλότερο από το εκτιμώμενο κόστος της αλλαγής του κλίματος και, ότι, συνεπώς, η κλιματική πολιτική είναι μια ιδιαίτερα αποδοτική πολιτική·

7. υποστηρίζει τις δηλώσεις που περιέχονται στο Πρωτόκολλο του Κιότο σχετικά με τη σημασία των γεωργικών εκτάσεων ως δεξαμενών άνθρακα. Συνεπώς, η αύξηση της περιεκτικότητας σε οργανικό άνθρακα και η αποθήκευση οργανικών ουσιών στο έδαφος συμβάλλουν αποφασιστικά στη βελτίωση του ισοζυγίου του διοξει-

δίου του άνθρακα των χωρών. Η γεωργική εκμετάλλευση με άξονα την προστασία του εδάφους μπορεί να συμβάλει επίσης στη μείωση των εκπομπών επιβλαβών για το κλίμα αερίων όπως το υποξείδιο του αζώτου, το μεθάνιο κ.α. Στόχο αποτελεί όχι μόνον η διατήρηση του δυναμικού αποθήκευσης, αλλά προπαντός η χρήση του εν λόγω δυναμικού. Σήμερα, το έδαφος πρέπει να λειτουργήσει δεξαμενή άνθρακα, προκειμένου να έχει θετικό αντίκτυπο στο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα, παράλληλα με άλλα οφέλη όπως ενίσχυση της γονιμότητας του εδάφους και βελτίωση της αποθηκευτικής του ικανότητας σε νερό. Η διαχείριση του χούμου ως τμήματος της γεωργικής χρήσης της γης και η ανάκτηση οργανικής ύλης σε περιφερειακό επίπεδο μέσω προϊόντων λιπασματοποίησης ή υπολειμμάτων συγκομιδής είναι σημαντικοί στόχοι για τη βελτίωση του ισοζυγίου διοξειδίου του άνθρακα.

Όσον αφορά τη διεθνή διάσταση της πολιτικής για το κλίμα

8. καλεί την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειές της στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο για την προώθηση της διεθνούς συμμαχίας για την αποτροπή της αλλαγής του κλίματος, δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνον εάν συμβάλουν στη σχετική προσπάθεια όλες οι (μειζονες) χώρες·

9. ζητά από την Επιτροπή να παρουσιάσει έναν οδικό χάρτη για τις σημαντικές πρωτοβουλίες στον τομέα της αλλαγής του κλίματος και μια σαφή στρατηγική για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών η οποία θα πρέπει να εφαρμοστεί όψει της συνόδου κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα που θα πραγματοποιηθεί το 2009 στην Κοπεγχάγη·

Όσον αφορά την περιφερειακή διάσταση της αλλαγής του κλίματος καθώς και της πολιτικής για το κλίμα

10. αναγνωρίζει ότι η ευπάθεια των ευρωπαϊκών περιφερειών ως προς την αλλαγή του κλίματος ποικίλλει κατά πολύ, και κυρίως λόγω των διαφορών στις φυσικές συνθήκες και την πληθυσμιακή πυκνότητα·

11. αναγνωρίζει επίσης ότι οι δυνατότητες επιλογής με καλή σχέση κόστους/οφέλους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό από τη μια περιφέρεια στην άλλη, κυρίως λόγω των διαφορών στις φυσικές συνθήκες και την οικονομική διάρθρωση·

12. εκφράζει, ως εκ τούτου, τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν αποδίδει μεγαλύτερη σημασία στην περιφερειακή κατανομή του κόστους της απραξίας και του οφέλους από την ανάληψη δράσης και καλεί την Επιτροπή να διενεργήσει διεξοδική ανάλυση της περιφερειακής διάστασης του κόστους και του οφέλους της αλλαγής του κλίματος και της κλιματικής πολιτικής·

13. συνιστά να προβλεφθούν περαιτέρω πόροι και μέτρα, παράλληλα με τη χρησιμοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων, προκειμένου να υποστηριχθεί η πολιτική προσαρμογής καθώς και μέτρα που να προσανατολίζονται στο μετριασμό των επιπτώσεων, όπως η εξοικονόμηση ενέργειας και η χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με σκοπό τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα αυξηθεί πιθανόν η υποστήριξη προς την ευρωπαϊκή πολιτική για το κλίμα·

14. ζητεί από την Επιτροπή να χορηγήσει περισσότερους χρηματοδοτικούς πόρους για τα μέτρα άμβλυνσης των επιπτώσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αναθεώρησης του προϋπολογισμού το 2008, δεδομένου ότι, για να επιτευχθούν οι φιλόδοξοι στόχοι που τέθηκαν όσον αφορά το κλίμα, είναι απαραίτητη η αύξηση των δημοσίων πόρων·

Όσον αφορά τους στόχους της πολιτικής για το κλίμα

15. συμφωνεί με την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει υψηλούς μονομερείς στόχους δεδομένου ότι απαιτείται ισχυρή ηγεσία προκειμένου να δημιουργηθεί μια παγκόσμια συμμαχία για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος. Επικροτεί επομένως το στόχο να επιδιώξει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεξάρτητα από τις πολιτικές σε άλλες περιοχές, κατά τουλάχιστον 20 % μείωση των εκπομπών GHG έως το 2020 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990·

16. καλεί την Επιτροπή να καθορίσει επίσης ενδιάμεσους στόχους όσον αφορά τις εκπομπές CO₂, λόγω χάρη για τα έτη 2013 ή 2015, προκειμένου να επισπεύσει, να αναλύσει και να παρακολουθήσει την εφαρμογή των μέτρων άμβλυνσης·

17. υποστηρίζει τους στόχους της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον 20 % έως το 2020 και της αύξησης του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κατά τουλάχιστον 20 % έως το 2020. Αυτοί οι στόχοι θα μπορούσαν να αποδειχθούν αποτελεσματικά μέσα στις προσπάθειες επίτευξης του συνολικού στόχου της μείωσης των εκπομπών. Αυτοί οι στόχοι μπορούν να υλοποιηθούν όχι μόνο μέσω των νέων τεχνολογικών εξελίξεων, αλλά και με την προοδευτική αλλαγή της νοοτροπίας, τόσο από την πλευρά των παραγωγών (π.χ. μέσω ενός ενεργειακά αποδοτικού, και ταυτόχρονα ελκυστικού για τους καταναλωτές, σχεδιασμού) όσο και από την πλευρά των καταναλωτών·

18. τονίζει τη σημασία της περιφερειακής ευελιξίας προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι ως προς την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δεδομένου ότι η περιφερειακή ευελιξία μειώνει το συνολικό κόστος της πολιτικής για το κλίμα. Ωστόσο, αυτοί οι στόχοι θα πρέπει να καταστούν υποχρεωτικοί σε επίπεδο ΕΕ·

Όσον αφορά την εμπορία εκπομπών ως μέσο της πολιτικής για το κλίμα

19. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής (ΣΕΔΕ ⁽¹⁾) θα πρέπει να διαδραματίζει μείζονα ρόλο, δεδομένου ότι είναι ένα δυνητικά οικονομικά αποδοτικό μέσο για το μετριασμό των εκπομπών GHG·

20. καλεί την Επιτροπή να διαχειριστεί αποτελεσματικά τον αριθμό των χορηγούμενων αδειών, δεδομένου ότι το ΣΕΔΕ θα λειτουργήσει αποτελεσματικά μόνον εφόσον το ανώτατο όριο (δηλαδή το συνολικό επίπεδο των αδειών εκπομπής) είναι σαφώς χαμηλότερο από το επίπεδο των εκπομπών GHG·

21. τονίζει ότι ο συνολικός αριθμός αδειών που θα χορηγηθούν στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ πρέπει να μειωθεί σύμφωνα με τους στόχους

για τις εκπομπές αερίων που έθεσε η Επιτροπή για το 2020, προκειμένου να μην επωμιστούν μεγάλο τμήμα του βάρους της μείωσης των εκπομπών τομείς που δεν συμμετέχουν στο ΣΕΔΕ, όπως τα νοικοκυριά και άλλοι μικροί χρήστες ενέργειας·

22. τάσσεται υπέρ της μερικής δημοπράτησης των αδειών, ειδικά σε ό,τι αφορά τις άδειες που προορίζονται για τους προστατευόμενους βιομηχανικούς κλάδους, διότι αυτό θα αποτελέσει ένα καλύτερο κίνητρο για τη μείωση των εκπομπών και, ως εκ τούτου, θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του ΣΕΔΕ. Η προσέγγιση αυτή συνάδει περισσότερο με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Επίσης, κατ' αυτόν τον τρόπο, η οικονομική επιβάρυνση για τις συμμετέχουσες εταιρείες θα είναι μικρότερη απ' ό,τι εάν δημοπρατούνταν όλες οι άδειες·

23. θεωρεί ότι η δημοπράτηση και η δωρεάν (βάσει συντελεστή σύγκρισης) κατανομή του άλλου (κύριου) τμήματος των αδειών εκπομπής μπορεί να υπαχθεί στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, υπό την προϋπόθεση ότι οι διαδικασίες κατανομής στην ΕΕ θα είναι εναρμονισμένες, ούτως ώστε να αποτραπεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα του συστήματος. Σε ένα μελλοντικό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής θα πρέπει να εξεταστεί, για επιμέρους κλάδους της οικονομίας με συγκρίσιμους ευρωπαϊκούς συντελεστές σύγκρισης, η κατανομή ή/και ο καθορισμός συγκεκριμένου στόχου σε επίπεδο ΕΕ πέρα από τον εθνικό στόχο μείωσης των εκπομπών, βάσει του οποίου θα εφαρμοστεί ισότιμη κατανομή αδειών εκπομπής ανά μονάδα παραγωγής για όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά·

24. ζητεί από την Επιτροπή εάν κατάλληλα μέσα, όπως αυτά των Διαρθρωτικών Ταμείων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αντιστάθμιση των ενδεχόμενων βλαβών των εξόχως απομακρυσμένων περιφερειών εφόσον τούτες πληγούν σχετικά έντονα από την συμπερίληψη της αεροπορίας στο σύστημα Δικαιωμάτων Εμπορίας Εκπομπής·

25. επικροτεί όλες τις προσπάθειες συντονισμού του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής με συγκρίσιμες προσεγγίσεις που υιοθετούνται σε τρίτες χώρες. Θα πρέπει να προληφθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού προς όφελος παραγωγών από χώρες, που δεν διαθέτουν συγκρίσιμο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής μέσω κατάλληλων μέτρων, όπως π.χ. οι εξισωτικές εισφορές·

26. επικροτεί την πρόταση για επέκταση του ΣΕΔΕ σε άλλα αέρια και κλάδους, καθότι αυτό θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του συστήματος·

27. προτρέπει την Επιτροπή να εξετάσει προσεκτικά τη δυνατότητα ανοίγματος του ΣΕΔΕ σε μικρούς, αλλά ενεργειοβόρους παραγωγούς εκπομπών, διότι έτσι θα περιοριστεί πιθανόν το κόστος μείωσης·

28. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η αεροπορία πρέπει να συμπεριληφθεί στο Σύστημα Δικαιωμάτων Εμπορίας Εκπομπής διότι ο συγκεκριμένος κλάδος συνιστά μια ραγδαία αυξανόμενη πηγή αερίων θερμοκηπίου και καλεί την Επιτροπή να συνυπολογίσει όλες τις συνέπειες που επιφέρει αυτός ο κλάδος στην αλλαγή του κλίματος·

29. ζητεί από την Επιτροπή να λάβει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά του αεροπορικού κλάδου στο πλαίσιο της χορήγησης αδειών, και συγκεκριμένα, να συνεκτιμήσει το γεγονός ότι οι αεροπορικές εκπομπές (τόσο εκπομπές άνθρακα όσο και υδρογονανθράκων) έχουν μεγαλύτερες επιπτώσεις στην κλιματική αλλαγή από τις επίγειες δραστηριότητες·

⁽¹⁾ Το κείμενο που αναγράφεται με πλάγιους χαρακτήρες επεξηγείται στο παράρτημα.

30. αντιτίθεται σθεναρά στην προτεινόμενη εξαίρεση για τις κυβερνητικές πτήσεις, δεδομένου ότι οι κυβερνήσεις πρέπει να δώσουν το καλό παράδειγμα προκειμένου να ενθαρρυνθεί η δημόσια υποστήριξη για τη συγκεκριμένη πολιτική·

31. συμφωνεί ότι η δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα (CCS) πρέπει να συμπεριληφθεί στο ευρωπαϊκό ΣΕΔΕ μόνον εφόσον αυτό συνοδεύεται από αυστηρές απαιτήσεις παρακολούθησης και ασφάλειας. Πριν από τη συμπερίληψη πρέπει να καταδειχθεί βάσει μονάδων επίδειξης σε ποιο βαθμό και με ποιο κόστος οι εν λόγω τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·

Όσον αφορά τα άλλα μέσα της πολιτικής για το κλίμα

32. καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει συστήματα μέσω των οποίων τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες θα μπορούν να υλοποιήσουν τους στόχους όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση με τον πιο οικονομικά αποδοτικό τρόπο·

33. εκτιμά ότι στα κράτη μέλη που διαθέτουν περιορισμένες μόνον δυνατότητες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα επίτευξης του στόχου αναφορικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μέσω της εμπορίας, είτε στο πλαίσιο ενός συστήματος πιστοποιητικών πράσινης ενέργειας της ΕΕ, είτε μέσω διμερών επαφών με άλλα κράτη τα οποία διαθέτουν μεγαλύτερα αποθέματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ο σκοπός είναι να μειωθεί το συνολικό κόστος της εκπλήρωσης των στόχων αναφορικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·

34. ζητεί από την Επιτροπή να θέσει το στόχο της ενεργειακής απόδοσης σε συγκεντρωτικό επίπεδο (δηλαδή στο επίπεδο της έντασης ενέργειας της συνολικής οικονομίας) συνεκτιμώντας τις περιφερειακές διαφορές στην τομεακή δομή. Έτσι, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες θα αποκτήσουν μεγαλύτερη ευελιξία για να επιτύχουν τον εν λόγω στόχο χρησιμοποιώντας ένα ευρύτερο φάσμα μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αφορούν την ενεργειακή κατανάλωση εξοπλισμών και τη βιομηχανική δομή της (περιφερειακής) οικονομίας·

35. εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόθεση της Επιτροπής σε ό,τι αφορά το στόχο της μείωσης των μέσων εκπομπών των νέων αυτοκινήτων που πωλούνται στην Ε.Ε. έως το 2012 σε 120 g CO₂ ανά χιλιόμετρο και καλεί την Επιτροπή να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, π.χ. με την υποστήριξη της έρευνας στο σχετικό κλάδο, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος των 95 g CO₂/km έως το 2020·

36. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει προσεκτικά την αρχή της επικουρικότητας κατά τη σύσταση νέων μέσων πολιτικής. Οι περιφερειακές και τοπικές αρχές αποτελούν το ενδεδειγμένο επίπεδο για να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα στον τομέα των δημόσιων μεταφορών, της υποδομής μεταφορών, της ενεργειακής υποδομής, της χωροταξικής πολιτικής, των μέτρων ενεργειακής απόδοσης και των μέτρων επικοινωνίας που απευθύνονται στο ευρύ κοινό·

Όσον αφορά το ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ευρωπαϊκή πολιτική για το κλίμα

37. είναι πεπεισμένη ότι είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για να υπάρξει μια αποτελεσματική ευρωπαϊκή κλιματική πολιτική·

38. θεωρεί ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο όσον αφορά την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος. Η ΕΤΠ προτίθεται να καταρτίσει γνωμοδότηση σχετικά με αυτό το θέμα σε εύθετο χρόνο·

39. σημειώνει ότι οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές συμβάλουν ήδη με πολλούς τρόπους στην ευρωπαϊκή πολιτική για το κλίμα — παραδείγματος χάρι:

α. ενημερώνουν το κοινό, π.χ. στα σχολεία, σχετικά με την αναγκαιότητα ανάληψης δράσης για να προληφθεί η περαιτέρω αλλαγή του κλίματος·

β. καθιστούν την κλιματική και ενεργειακή πτυχή σημαντικό παράγοντα στο σχεδιασμό της χωροταξικής πολιτικής·

γ. ενθαρρύνουν τις επενδύσεις σε έργα υποδομής για σταθμούς βιομάζας και βιοκαυσίμων·

δ. ενθαρρύνουν τις επενδύσεις σε υποδομές θέρμανσης, οι οποίες προσαρμόζουν την παροχή θέρμανσης (υπολειμματική θερμότητα, γεωθερμία, αποθήκευση θερμότητας και ψύχους στο έδαφος) ανάλογα με τη ζήτηση·

ε. ενισχύουν τη στροφή προς άλλους τρόπους μεταφοράς μέσω, π.χ., της χωροταξικής πολιτικής·

στ. ενθαρρύνουν τις περιφερειακές δημόσιες μεταφορές, π.χ. τις σιδηροδρομικές συνδέσεις σταθερής τροχιάς·

ζ. συμβάλλουν στην ανάπτυξη του σχεδιασμού και στην εισαγωγή πεζοδρόμων και άλλων οδών μεταφοράς που επιτρέπουν την μετακίνηση με μέσα άλλα από τα οχήματα με κινητήρα·

η. προωθούν τις καθαρές τεχνολογίες στις δημόσιες μεταφορές με οικολογικές δημόσιες συμβάσεις·

θ. απλοποιούν τη διαδικασία χορήγησης αδειών για σχέδια ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·

ι. προωθούν τη ρύθμιση της ενεργειακής απόδοσης από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές μέσω της δημιουργίας κέντρων εμπειρογνομόνων·

ια. δημιουργούν διεθνείς εταιρικές σχέσεις για την επέκταση της διεθνούς συμμαχίας για την αποτροπή της αλλαγής του κλίματος και τη μεταφορά τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες·

ιβ. προωθούν την έρευνα και ανάπτυξη της τεχνολογίας με τη δημιουργία περιφερειακών «ενεργειακών κοιλάδων»·

ιγ. συνδέουν τους στόχους για την ενεργειακή απόδοση ή τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με περιφερειακούς στόχους όπως η απασχόληση, η καινοτομία, η κοινωνική πολιτική·

ιδ. καθορίζουν φιλόδοξους στόχους που περιλαμβάνουν σχέδια δράσης για τη μείωση των εκπομπών σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, όπως είναι οι «ουδέτερες κλιματικές περιοχές» ή οι «ουδέτερες κλιματικά δημόσιες μεταφορές και κτίρια»·

ιε. να χρησιμοποιούν τις δημόσιες συμβάσεις ως μέσον για τη μείωση της χρήσης ενέργειας και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης τόσο για τα αγαθά όσο και για τις υπηρεσίες·

ιστ. να ενθαρρύνει την επεξεργασία της οργανικής ύλης και των ανανεώσιμων πρώτων υλών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο διότι η μείωση των μετακινήσεων συμβάλλει στη βελτίωση του ισοζυγίου του διοξειδίου του άνθρακα·

40. θα αναλάβει τις ευθύνες της ενθαρρύνοντας σθεναρά την εφαρμογή αυτών των μέτρων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο μέσω τριών ειδών δράσης:

α. βελτίωση της διάδοσης γνώσεων σχετικά με οικονομικά αποδοτικά μέτρα για το κλίμα·

β. ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ·

γ. προώθηση της συνεργασίας μεταξύ περιφερειών της ΕΕ και περιφερειών σε άλλα μέρη του κόσμου, όπως στις ΗΠΑ, στην Κίνα και στην Ινδία, μέσω της εντατικοποίησης των ήδη υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ των εν λόγω περιφερειών·

41. καλεί την Επιτροπή να διοργανώσει μια διάσκεψη με θέμα την πολιτική για το κλίμα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, προκειμένου να διαδοθούν οι βέλτιστες πρακτικές στις ευρωπαϊκές περιφέρειες και να εξεταστούν οι τρόποι με τους οποίους η Επιτροπή μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στις περιφερειακές και τοπικές πολιτικές για το κλίμα·

42. θα ενθαρρύνει τη σύσταση ενός μόνιμου δικτύου φιλόδοξων τοπικών και περιφερειακών αρχών που επιδιώκουν την ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών και τη δημιουργία μιας πλατφόρμας ανάπτυξης νέων ιδεών για το μετριασμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό τρόπο·

43. προτίθεται να συμμετάσχει ενεργά στην περαιτέρω διαδικασία σχεδιασμού της ευρωπαϊκής πολιτικής για το κλίμα.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Τοπική αυτοδιοίκηση και περιφερειακή διοίκηση στην Ουκρανία και ανάπτυξη συνεργασίας της ΕΕ με την Ουκρανία»

(2007/C 305/05)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- τονίζει ότι μετά τα γεγονότα που οδήγησαν στην «πορτοκαλιά επανάσταση», στα τέλη του 2004, η Ουκρανία εφήρμοσε ένα πρόγραμμα φιλόδοξων μεταρρυθμίσεων για να εδραιωθεί η δημοκρατία και η οικονομία της αγοράς και να πλησιάσει η Ουκρανία περισσότερο την ΕΕ· ωστόσο, σημειώνει ότι οι μεταρρυθμίσεις βρίσκονται σε ένα εύθραυστο στάδιο εξέλιξης,
- εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η ΕΕ και η Ουκρανία άρχισαν τις διαπραγματεύσεις για μια νέα ενισχυμένη συμφωνία τον Μάρτιο 2007,
- αναμένει με ενδιαφέρον την εφαρμογή της επόμενης φάσης του σχεδίου διοικητικής μεταρρύθμισης της Ουκρανίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών, τη φορολογική αποκέντρωση και την εδαφική μεταρρύθμιση και αναμένει να σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά δυνατότητες συνεργασίας των τοπικών και περιφερειακών αρχών της ΕΕ και της Ουκρανίας,
- επικροτεί την πρόταση για τη δημιουργία ενός θεσμικού βήματος για την διευκόλυνση των διαβουλεύσεων με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην ΕΕ και την Ουκρανία στο πλαίσιο των διεξαγόμενων διαπραγματεύσεων για τη νέα ενισχυμένη συμφωνία· ωστόσο, εκφράζει τη λύπη της διότι δεν προβλέπονται μέτρα για να διασφαλιστεί το αυτό επίπεδο διαβουλεύσεων με τους φορείς διασυνοριακής και περιφερειακής συνεργασίας και, για το λόγο αυτό, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συγκροτήσει ένα παρόμοιο θεσμικό βήμα για τους εκπροσώπους των τοπικών και περιφερειακών αρχών της ΕΕ και της Ουκρανίας,
- συνιστά να συντάξει, με την πρακτική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και βάσει της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας που υπεγράφη μεταξύ της ΕΕ και της Ουκρανίας, μια συμφωνία πλαίσιο σε συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ουκρανίας και των κρατών μελών της ΕΕ· μια παρόμοια συμφωνία θα μπορούσε να αποτελέσει βάση συνεργασίας των τοπικών και περιφερειακών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ και των αντίστοιχων φορέων της Ουκρανίας,
- υπενθυμίζει ότι οι πόροι που διατίθενται για τη διασυνοριακή συνεργασία στα ανατολικά σύνορα της ΕΕ αποτελούν το 5 % μόνο του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης φρονεί ότι η κατανομή των συνολικών πόρων του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης δεν είναι ικανοποιητική και ζητά να διατεθεί τουλάχιστον 10 % των πόρων του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης για προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας.

Εισηγητής: Ο κ. István SÉRTŐ-RADICS (HU/ALDE), δήμαρχος Uszka, αντιπρόεδρος της επιτροπής RELEX

Συστάσεις πολιτικής

Η στρατηγική των σχέσεων ΕΕ-Ουκρανίας και οι βασικές προκλήσεις

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επιθυμεί η παρούσα γνωμοδότηση να συμβάλει στην προαγωγή της δημοκρατίας στην Ουκρανία, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε τοπικό επίπεδο και στην προώθηση των προσπάθειών που καταβάλλονται στο πλαίσιο της στρατηγικής εταιρικής σχέσης και του σχεδίου δράσης γειτονίας ΕΕ-Ουκρανίας δυνάμει της ισχύουσας νέας ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας (ΕΠΓ). Συνεπώς, η γνωμοδότηση πρωτοβουλίας εστιάζεται ιδιαίτερα στις δυνατότητες επίλυσης κοινών προβλημάτων διαμέσου μεγαλύτερης διασυννοριακής και περιφερειακής συνεργασίας των περιφερειακών και τοπικών αρχών της ΕΕ και της Ουκρανίας,

2. θεωρεί ότι η ΕΕ έχει σημαντικό στρατηγικό συμφέρον να υπάρξει πολιτική σταθερότητα και οικονομική ανάπτυξη στην Ουκρανία και ότι είναι ακόμη πιο επιτακτικό να αναπτυχθούν στενότερα οι σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Ουκρανίας μετά την διεύρυνση και προσχώρηση δυο νέων χωρών που έχουν χερσαία και θαλάσσια σύνορα με την Ουκρανία. Η ανάπτυξη της Ουκρανίας σίγουρα θα ενισχυθεί από κάθε άποψη εφόσον η χώρα καλείται να αποτελέσει ευημερούσα αγορά για τις εξαγωγές και τις επενδύσεις της Ε.Ε. καθώς και σταθερό και αξιόπιστο εταίρο που συνεργάζεται για την ειρήνη και ασφάλεια στην Ευρώπη. Οι παράγοντες αυτοί είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τη σταθερότητα, ασφάλεια, και ευημερία στην ΕΕ,

3. υπενθυμίζει ότι η Ουκρανία σήμερα έχει ξεκινήσει τη μεταρρύθμιση του τομέα της περιφερειακής και τοπικής διοίκησης και, συνεπώς, πρακτικά παραδείγματα και πρότυπα από τα κράτη μέλη της ΕΕ θα είναι, χωρίς αμφιβολία, ευπρόσδεκτα. Ωστόσο, ένα σημαντικό επόμενο βήμα είναι να εξακριβωθεί κατά πόσο η νομοθεσία εφαρμόζεται με συνέπεια και διαφάνεια. Αυτό καλύπτει την ανάπτυξη των θεσμικών ικανοτήτων οι οποίες είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη της δημοκρατίας και της ορθής διακυβέρνησης και για τη συμμόρφωση με τις ευρωπαϊκές αρχές της επικουρικότητας, της εγγύτητας, και της εταιρικής σχέσης. Οι έννοιες αυτές είναι θεμελιώδεις για την βιώσιμη ανάπτυξη η οποία είναι σκοπός όχι μόνο της Ουκρανία αλλά και της ΕΕ,

4. υπενθυμίζει ότι, καθώς τα κοινά σύνορα με την ΕΕ αποκτούν ολοένα μεγαλύτερο μήκος, η Ουκρανία, μαζί με άλλα ΝΑΚ, θα καταστεί ένας ακόμη πιο σημαντικός και στρατηγικός γείτονας της ΕΕ· επιπλέον, η ΕΕ οφείλει να αναπτύξει καλές και ισορροπές σχέσεις με την Ουκρανία — τη δεύτερη σε μέγεθος γειτονική της χώρα — και, για το λόγο αυτό, θα πρέπει να προωθήσει την ορθή διακυβέρνηση και δημοκρατία στη χώρα αυτή, όχι μόνο σε εθνικό επίπεδο, αλλά και σε περιφερειακό και σε τοπικό. Θα πρέπει να αναληφθούν πρακτικές και συγκεκριμένες ενέργειες προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι δυναμικές αλλαγές και οι νέες προκλήσεις που τίθενται από τα δώδεκα νέα κράτη μέλη της ΕΕ κράτη και έχουν σημαντικές προεκτάσεις για τις σχέσεις της ΕΕ με την Ουκρανία,

5. τονίζει ότι η διεύρυνση της ΕΕ δεν έχει αντίκτυπο μόνο στις σχέσεις της Ουκρανίας με τα σημερινά κράτη μέλη της ΕΕ, αλλά και στις σχέσεις της Ουκρανίας με τα άλλα ΝΑΚ και με τη Ρωσία. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να επανεκτιμηθεί και να βελτιωθεί η κατάσταση των υφιστάμενων δομών συνεργασίας και άλλων δικτύων, προκειμένου να μη δημιουργηθούν εμπόδια αλλά αντιθέτως να καταστεί δυνατό να υπάρξει πιο συγκεκριμένη πρόοδος σε ό,τι αφορά τη σταθεροποίηση της δημοκρατίας, την πραγματική αποκέντρωση, και την εδαφική συνοχή. Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, με την προσχώρηση των νέων κρατών μελών, θα μεταβληθούν θεματικά οι προοπτικές της περιοχής γύρω από τον

Εύξεινο Πόντο. Οι νέες αυτές προκλήσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν πολιτικά και οικονομικά, και, για το λόγο αυτό, κατά την ΕΤΠ, η ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας έχει μεγάλη σημασία,

6. υπογραμμίζει ότι, κατά το παρελθόν, η ΕΕ συνέβαλε στην ανάπτυξη της τοπικής δημοκρατίας και της αποτελεσματικής τοπικής διοίκησης στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Αυτό πραγματοποιήθηκε λόγω χάρη μέσω των προγραμμάτων πλαίσιο TACIS και αδελφοποιήσεων. Ωστόσο, ο συντονισμός των προγραμμάτων ήταν ανεπαρκής, και, για το λόγο αυτό, η ΕΤΠ επιθυμεί να υποστηρίξει μια αποτελεσματικότερη προσέγγιση της διαχείρισης των νέων προγραμμάτων εξωτερικής βοήθειας της ΕΕ, όπως το νέο ευρωπαϊκό μέσο γειτονίας και εταιρικής σχέσης (ΕΜΓΕΕ) και το νέο ταμείο επενδύσεων γειτονίας. Πρέπει να διασαφηνιστεί, από την προοπτική των περιφερειακών και τοπικών αρχών, η σχέση μεταξύ των νέων και παλαιών πολιτικών και ιδιαίτερα των προγραμμάτων και των χρηματοδοτικών μέσων που συνδέονται με αυτά,

7. υπενθυμίζει ότι οι αδελφοποιήσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών έχουν ιδιαίτερη αναγνώριση από την ΕΕ και έχουν αποδειχθεί ένας χρήσιμος τρόπος για την αύξηση της διοικητικής αποτελεσματικότητας και των επαφών μεταξύ λαών. Για το λόγο αυτό, η ΕΤΠ επιθυμεί να συνεχιστούν τα εν λόγω έργα εταιρικών σχέσεων και, ενδεχομένως, να επεκταθούν προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ειδικές ανάγκες ανάπτυξης τοπικών και περιφερειακών θεσμών στην Ουκρανία και στη συνολική γεωγραφική περιοχή. Επιπλέον, η τοπική και περιφερειακή δημοκρατία αποτελεί βασικό μέσο για την περαιτέρω ανάπτυξη των δημοκρατικών θεσμών και την ανάπτυξη ικανοτήτων στην Ουκρανία, και θα έπρεπε να αποτελεί μια ένδειξη συμμόρφωσης προς όσα υποστηρίζονται, μεταξύ άλλων, στον ευρωπαϊκό χάρτη τοπικής αυτονομίας της 15ης Οκτωβρίου 1985. Στη σχετική δημόσια συζήτηση θα πρέπει, συνεπώς, να συμμετάσχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών οργανισμών και των υποεθνικών αρχών,

8. κρίνει ότι μια αξιόπιστη εταιρική σχέση πρέπει να οικοδομηθεί σε μια στρατηγική και σε ένα πρακτικό θεματολόγιο δράσης που βασίζεται σε κοινά συμφέροντα προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι πολιτικής που έχουν τεθεί. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να υιοθετηθούν συγκεκριμένα πρακτικά μέτρα τα οποία να μπορούν να ανταποκριθούν στις αλλαγές και τις νέες προκλήσεις που παρουσιάζουν οι σχέσεις της πρόσφατα διευρυμένης ΕΕ και της Ουκρανίας. Σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί η ανάπτυξη δεδομένου ότι αποτελεί το θεμέλιο της μελλοντικής ευημερίας· επίσης, η ανάπτυξη πρέπει να προσαρμοστεί στις διάφορες αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Η εκπαίδευση, η περιβαλλοντική προστασία, οι μεταφορές, η ανάπτυξη των επιχειρήσεων βάσει της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, οι κοινωνικές υπηρεσίες και η υγειονομική περίθαλψη συνιστούν τις κύριες πτυχές της περιφερειακής ανάπτυξης η οποία μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη της οικονομικής μεγέθυνσης στην Ουκρανία και στην ΕΕ και να ενδυναμώσει τη συνεργασία τοπικών και περιφερειακών αρχών,

9. συνιστά στην ΕΕ να παρακολουθήσει στενά τις περιφέρειες που έχουν ιδιαίτερη ανάγκη ανάπτυξης και οικονομικής μεγέθυνσης· για παράδειγμα, για την παροχή βοήθειας πρέπει να χρησιμοποιηθεί ο ευρωπαϊκός μηχανισμός γειτονίας και εταιρικής σχέσης σε περιοχές που παρουσιάζουν υστέρηση και βρίσκονται σε οικονομικά υποβαθμισμένες ουκρανικές περιφέρειες. Είναι, επίσης, σημαντικό οι δράσεις να εστιαστούν στην προσαρμογή των αρχών και οργάνων της ευρωπαϊκής διαρθρωτικής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής στις τοπικές συνθήκες και να ληφθεί υπόψη η ανάγκη για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, βιώσιμη ανάπτυξη και ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας,

10. υπενθυμίζει ότι προτίθεται να δώσει προτεραιότητα σε περιοχές που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Οι εθνικές αρχές είναι υπεύθυνες για θέματα που αφορούν την κοινωνία ως σύνολο, ενώ οι τοπικές και περιφερειακές αρχές εστιάζουν τις δραστηριότητές τους σε σημαντικά πεδία για μεμονωμένα τμήματα του κοινωνικού συνόλου, τα οποία προσεγγίζουν στην καθημερινή ζωή των πολιτών,

11. σημειώνει ότι, μέσω της στενής συνεργασίας σε επίπεδο μεμονωμένων σχεδίων, η ΕΕ μπορεί να συνδράμει ώστε να διασφαλιστεί ότι οι μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης και των υπηρεσιών εφαρμόζονται κατά ισόρροπο τρόπο σε εθνικό, περιφερειακό, και τοπικό επίπεδο. Έτσι, σε επίπεδο έργων, η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση ανθρώπινου κεφαλαίου μέσω εξελίξεων στους επιμέρους τομείς. Η ΕΕ οφείλει να συνεχίσει να αναπτύσσει προσωπικές σχέσεις σε αυτόν τον τομέα, ειδικά μέσω εταιρικών σχέσεων που έχουν διαμορφωθεί στον τομέα της εκπαίδευσης.

Σχέσεις ΕΕ-Ουκρανίας: πρόσφατες εξελίξεις

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

12. τονίζει ότι μετά τα γεγονότα που οδήγησαν στην «πορτοκαλιά επανάσταση», στα τέλη του 2004, η Ουκρανία εφάρμοσε ένα πρόγραμμα φιλόδοξων μεταρρυθμίσεων για να εδραιωθεί η δημοκρατία και η οικονομία της αγοράς και να πλησιάσει η Ουκρανία περισσότερο την ΕΕ· ωστόσο, σημειώνει ότι οι μεταρρυθμίσεις βρίσκονται σε ένα εύθραυστο στάδιο εξέλιξης,

13. σημειώνει ότι οι πολιτικοί στόχοι που ορίζονται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας ΕΕ-Ουκρανίας, του Απριλίου 1998 και στο σχέδιο δράσης ΕΕ-Ουκρανίας, του Φεβρουαρίου 2005, παραμένουν ένα σταθερό θεμέλιο για την ανάπτυξη της συνεργασίας της ΕΕ με την Ουκρανία. Η εν λόγω συμφωνία καθορίζει ένα πλαίσιο διμερούς συνεργασίας και δημιουργεί τα βασικά βήματα και τα όργανα λήψης αποφάσεων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος αντιμετωπίζονται σε όλα τα επίπεδα και ότι υφίσταται ανταλλαγή πληροφοριών και επίλυση των συγκρούσεων,

14. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η ΕΕ και η Ουκρανία άρχισαν τις διαπραγματεύσεις για μια νέα ενισχυμένη συμφωνία τον Μάρτιο 2007. Κύριοι στόχοι της νέας ενισχυμένης συμφωνίας, η οποία αντικατοπτρίζει τη στρατηγική σημασία της ανάπτυξης των σχέσεων της ΕΕ με την Ουκρανία, είναι να προσεγγίσει η Ουκρανία περισσότερο την ΕΕ, να προωθηθεί η πολιτική συνεργασία, να αυξηθούν οι συναλλαγές και οι επενδύσεις και, έτσι, να προαχθούν η οικονομική ανάπτυξη και η ευημερία της Ουκρανίας,

15. επικροτεί την πρόταση για τη δημιουργία ενός θεσμικού βήματος για την διευκόλυνση των διαβουλεύσεων με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην ΕΕ και την Ουκρανία στο πλαίσιο των διεξαγόμενων διαπραγματεύσεων για τη νέα ενισχυμένη συμφωνία· ωστόσο, εκφράζει τη λύπη της διότι δεν προβλέπονται μέτρα για να διασφαλιστεί το αυτό επίπεδο διαβουλεύσεων με τους φορείς διασυνοριακής και περιφερειακής συνεργασίας και, για το λόγο αυτό, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συγκροτήσει ένα παρόμοιο θεσμικό βήμα για τους εκπροσώπους των τοπικών και περιφερειακών αρχών της ΕΕ και της Ουκρανίας,

16. υπογραμμίζει ότι η ίδια εξετάζει τη συνεργασία στο πλαίσιο της νέας ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας (ΕΠΓ) ανεξάρτητα από τη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ, δηλαδή, η συνεργασία αυτή

καθαυτή δεν προκαθορίζει την ένταξη στην ΕΕ· ωστόσο, η ενισχυμένη συνεργασία στο πλαίσιο της νέας ΕΠΓ μπορεί να προωθήσει μεταρρυθμιστικές διαδικασίες στην Ουκρανία, γεγονός που, ενδεχομένως, να φέρει τη χώρα πλησιέστερα στην ΕΕ,

17. είναι έτοιμη να συμμετάσχει εποικοδομητικά στον προσδιορισμό και την ανάπτυξη κοινού πεδίου, συμπεριλαμβανομένου ενός κοινού οικονομικού χώρου, ενός κοινού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, καθώς και συνεργασίας σε θέματα εξωτερικής ασφάλειας, καθώς και έρευνας, εκπαίδευσης και πολιτισμού, όπως συμφωνήθηκε στις συνόδους κορυφής ΕΕ-Ουκρανίας τον Δεκέμβριο του 2005 και τον Οκτώβριο του 2006,

18. θεωρεί ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν νόμιμο δικαίωμα συμμετοχής σε πολλές πτυχές των κοινών χώρων και προτείνει την άμεση συμμετοχή της στις εργασίες για την ανάπτυξη των κοινών χώρων σχετικά με θέματα που εμπίπτουν το πεδίο των αρμοδιοτήτων της, καθώς και για θέματα που καλύπτονται από την ανοιχτή μέθοδο συντονισμού,

19. αναμένει με ενδιαφέρον την εφαρμογή της επόμενης φάσης του σχεδίου διοικητικής μεταρρύθμισης της Ουκρανίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών, τη φορολογική αποκέντρωση και την εδαφική μεταρρύθμιση και αναμένει να σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά δυνατότητες συνεργασίας των τοπικών και περιφερειακών αρχών της ΕΕ και της Ουκρανίας,

20. εύχεται οι αρχές του Ευρωπαϊκού Χάρτη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση του Οκτωβρίου 1985 να ενσωματωθούν επίσης στις μελλοντικές νομοθετικές προτάσεις,

21. εκφράζει την ικανοποίησή της για την προσοχή που δίδεται στη συνεργασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ΕΕ και στην Ουκρανία, δεδομένου ότι αυτό συνεπάγεται την ιεράρχηση λύσεων για κοινά προβλήματα που προσεγγίζουν τους προβληματισμούς των πολιτών σε επίπεδο τοπικών και περιφερειακών αρχών,

22. φρονεί ότι η ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο προάγει τη δημοκρατία και την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη,

23. σημειώνει με ικανοποίηση ότι τα θετικά αποτελέσματα έργων που υλοποιήθηκαν από κοινού από την ΕΕ και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ουκρανίας ενίσχυσαν την επιθυμία για συνέχιση της συνεργασίας με ευνοϊκούς όρους, και υπογραμμίζει ότι η βιώσιμη συνεργασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών αποτελεί αναγκαίο και σημαντικό προαπαιτούμενο για το ρόλο που διαδραματίζουν οι φορείς ανάπτυξης κοινών έργων.

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων και οι βασικές προτεραιότητες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

24. προτρέπει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στην ΕΕ και στην Ουκρανία να συνεργαστούν σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, δεδομένου ότι υπάρχουν προοπτικές συνεργασίας σε πολυάριθμους τομείς, π.χ., στον πολιτισμό, τις κοινωνικές υποθέσεις, την περιφερειακή οικονομία οικονομιών, την περιβαλλοντική προστασία, τις μεταφορές, τη γεωργία και, επίσης, μπορούν να αναληφθούν ειδικές πρωτοβουλίες για την προώθηση της Ε&Α στον ιδιωτικό τομέα. Οι τομείς αυτοί είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τις εδαφικές αρμοδιότητες με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη,

25. θεωρεί ότι η υγεία και, σε μεγάλο βαθμό, η υγειονομική περιθαλψή, αποτελούν τα βασικά στοιχεία του δυναμικού ανάπτυξης της κοινωνίας και, ως εκ τούτου, συνιστούν καθοριστικούς τομείς στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, οι οποίοι συνδέονται με κοινωνικά ζητήματα και έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο σε άλλους τομείς επίσης· συνεπώς, έχουν καταστεί κύριες συνιστώσες και άλλων τομέων, με αποτέλεσμα να συμβάλλουν στην προώθηση και διατήρηση της κοινωνικής σταθερότητας,

26. συνιστά να συντάξει, με την πρακτική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και βάσει της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας που υπεγράφη μεταξύ της ΕΕ και της Ουκρανίας, μια συμφωνία πλαίσιο σε συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ουκρανίας και των κρατών μελών της ΕΕ· μια παρόμοια συμφωνία θα μπορούσε να αποτελέσει βάση συνεργασίας των τοπικών και περιφερειακών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ και των αντίστοιχων φορέων της Ουκρανίας,

27. τάσσεται υπέρ της προώθησης της ανταλλαγής πληροφοριών και διάδοσης βέλτιστων πρακτικών σε πεδία δράσης, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό θα υλοποιηθεί υπό ευνοϊκές για το σύνολο της κοινωνίας συνθήκες· η ΕΤΠ είναι πρόθυμη να συμβάλει στην τακτική διοργάνωση συζητήσεων με θέμα την Ουκρανία, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αξιολόγηση της συνεργασίας και των σχέσεων ΕΕ-Ουκρανίας· οι εν λόγω συζητήσεις θα μπορούσαν να αποτελέσουν ιδιαίτερη συμβολή σε τομείς που εντάσσονται στο πεδίο αρμοδιοτήτων των τοπικών και περιφερειακών αρχών,

28. κρίνει ότι η ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θα μπορούσε να συμβάλει στην καλύτερη αμοιβαία κατανόηση της ΕΕ και της Ουκρανίας σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος· επίσης, κατ' αυτό τον τρόπο, παρέχονται νέες δυνατότητες για ανάλυση ειδικών πρωτοβουλιών που αφορούν την Ουκρανία υπό την μορφή κοινών εργασιών, σεμιναρίων, συνεδριάσεων και διασκέψεων, δεδομένου ότι αμφότεροι οι εταίροι ενδιαφέρονται γι' αυτό και επιθυμούν να συμβάλουν στη στενότερη συνεργασία ΕΕ-Ουκρανίας.

Διασυνοριακή και διαπεριφερειακή συνεργασία

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

29. επισημαίνει ότι η δεύτερη φάση του νέου προγράμματος γειτονίας έχει προγραμματιστεί να υλοποιηθεί την περίοδο 2007-2013 και ενδεχομένως να προσφέρει νέες ευκαιρίες για στενότερη και αποτελεσματικότερη διασυνοριακή συνεργασία, με ειδικά αποτελέσματα,

30. συμφωνεί ότι πρέπει να παρασχεθεί περισσότερη τεχνική και πολιτική βοήθεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η διασυνοριακή και διαπεριφερειακή συνεργασία της ΕΕ και των γειτονικών χωρών από την άλλη πλευρά των κοινών συνόρων κατά την περίοδο 2007-2013 και ότι το νέο ευρωπαϊκό μέσο γειτονίας και εταιρικής σχέσης (ENPI) πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την παροχή σταθερής υποστήριξης για τους στόχους εδαφικής συνεργασίας,

31. επικροτεί το έγγραφο στρατηγικής ανά χώρα του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης που συνέταξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ουκρανία για την περίοδο 2007-2013 το οποίο τονίζει ότι η διασυνοριακή συνεργασία αποτελεί βασικό στοιχείο για τη συνεργασία με τις γειτονικές χώρες· τονίζει ότι η μορφή αυτή συνεργασίας είναι ο βέλτιστος τρόπος για να υπερπηδηθούν οι επιφυλάξεις που δημιουργήθηκαν με το σύστημα Schengen και ότι αντιπροσωπεύει, επίσης, μεγάλη οφέλη για τις περιοχές και από τις δυο πλευρές των συνόρων, ανεξάρτητα

από το σημερινό επίπεδο εξέλιξης των ανατολικών συνοριακών περιοχών της ΕΕ,

32. υπενθυμίζει ότι οι πόροι που διατίθενται για τη διασυνοριακή συνεργασία στα ανατολικά σύνορα της ΕΕ αποτελούν το 5 % μόνο του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης φρονεί ότι η κατανομή των συνολικών πόρων του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης δεν είναι ικανοποιητική και ζητά να διατεθεί τουλάχιστον 10 % των πόρων του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης για προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας,

33. λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, θεωρεί ότι οι προτεραιότητες της διασυνοριακής συνεργασίας πρέπει να καθοριστούν προσεκτικά προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργιες και να αποτραπεί η μη παραγωγική διασπορά των πόρων ένα τόσο μικρό ποσό δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση γενικών προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στις συνοριακές περιοχές παρομοίως, δεν είναι ρεαλιστικό να αναμένει κανείς το περιορισμένο αυτό χρηματοδοτικό πλαίσιο να καλύψει άλλους στόχους προτεραιότητας της ΕΕ όπως, π.χ., η δημιουργία αποτελεσματικών και ασφαλών συνόρων η οποία πρέπει να καλυφθεί από άλλες κοινοτικές πολιτικές,

34. συνιστά να ενισχυθούν τρεις προτεραιότητες της διασυνοριακής συνεργασίας — δηλαδή α) η επίλυση κοινών συνοριακών προβλημάτων συμπεριλαμβανομένων της κοινής επιτόπιας υποδομής και της ολοκληρωμένης περιφερειακής ανάπτυξης, β) διαπροσωπικές επαφές και γ) ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων και στήριξη της εκπαίδευσης, των επιστημών, και της έρευνας στις συνοριακές περιοχές,

35. επισημαίνει ότι είναι επωφελές να προωθηθεί και να αναπτυχθεί το ενδιαφέρον όσον αφορά τη συνεργασία — ιδίως στους τομείς του πολιτισμού και της εκπαίδευσης — βάσει πολιτισμικών δραστηριοτήτων οι οποίες είναι χαρακτηριστικές των εντοπιών και περιφερειακών πολιτισμών,

36. αδημονεί να δει ποιος θα είναι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), του νομικού μέσου για τις προαναφερόμενες περιοχές, ιδιαίτερα στους τομείς της δημόσιας υγείας, των δημοσίων συγκοινωνιών, της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση των καταστροφών, ή της δημιουργίας διεθνικών υποδομών για τον τουρισμό. Εξάλλου, ο ΕΟΕΣ θα μπορέσει να λειτουργήσει ως πρόσθετο μέσο για την εφαρμογή στρατηγικών συμπράξεων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα· συνεπώς καλεί τις αρμόδιες εθνικές αρχές της Ουκρανίας και των γειτονικών χωρών της ΕΕ να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εταίρων της Ουκρανίας στη μελλοντική ΕΟΕΣ, όπως προβλέπει ο Κανονισμός (ΕΚ) 1082/2006.

37. θεωρεί σημαντική για την ΕΕ την εντατικοποίηση της οικονομικής συνεργασίας με την Ουκρανία, ειδικά μέσω του νέου ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης (EMΓΕΕ) και μέσω της θέσπισης νέων μέσων όπως το ταμείο επενδύσεων γειτονίας, το οποίο μπορούν να χρησιμοποιήσουν θεσμικά όργανα των κρατών μελών που παρέχουν αναπτυξιακή βοήθεια για την ενεργοποίηση επενδύσεων σε χώρες της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και, επίσης, προτείνει να συμβάλει η Ουκρανία στην υπογραφή κοινής χρηματοδοτικής συμφωνίας η οποία θα εφαρμοστεί από ένα κοινό οργανισμό,

38. τονίζει τη σημασία των προγραμμάτων αδελφοποίησης των πόλεων, τα οποία συμβάλλουν στην ανταλλαγή πληροφοριών σε ειδικά πεδία δράσης,

39. επικροτεί την εμμονή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην ιδιοποίηση των έργων από τους τοπικούς φορείς με παράλληλη διασφάλιση στήριξης σε εθνικό· ωστόσο, προκειμένου να αναπτυχθεί καλύτερη συνεργασία, συνιστά να ληφθεί επίσης υπόψη επίσης η εκτέλεση διμερών προγραμμάτων στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης γειτονίας ΕΕ-Ουκρανίας.

Η ιδιαίτερη κατάσταση των περιφερειών που συνορεύουν άμεσα με την ΕΕ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

40. τονίζει ότι οι διεθνείς σχέσεις μεταξύ ΕΕ και Ουκρανίας επηρεάζουν ιδιαίτερα τις περιφέρειες της Ουκρανίας που συνορεύουν άμεσα με την ΕΕ· συνεπώς, υποστηρίζει την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας με αυτές τις περιφέρειες μέσω διαπεριφερειακών σχέσεων και εταιρικών σχέσεων των τοπικών αρχών,

41. υποστηρίζει την ταχεία σύναψη των διμερών συμφωνιών μεταξύ της Ουκρανίας και των όμορων κρατών μελών, κατ' εφαρμογήν του καθεστώτος για την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1931/2006,

42. δίδει ιδιαίτερη σημασία στην παροχή βοήθειας σε οικονομικά υποβαθμισμένες περιφέρειες, σε περιφέρειες που παρουσιάζουν

υστέρηση προκειμένου να μειώσουν τις διαφορές και θεωρεί ότι, για το σκοπό αυτό, πρέπει να υιοθετηθεί μια κυβερνητική στρατηγική στην Ουκρανία η οποία να ευθυγραμμίζεται με την ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική και, επίσης, να αναπτυχθεί ένα σύστημα μέσων και θεσμών· οι περιφέρειες των κρατών μελών θα μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου με την μεταφορά γνώσεων, την παροχή ευκαιριών σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς για να συμμετάσχουν σε ειδικά σχέδια, να συνεργαστούν σε ειδικούς τομείς που προβλέπει το σχέδιο δράσης γειτονίας ΕΕ-Ουκρανίας, καθώς και να συμβάλουν στη διάδοση βέλτιστων πρακτικών. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να διασφαλιστούν δημοσιονομικοί πόροι προκειμένου να υλοποιηθεί το ειδικό περιεχόμενο του σχεδίου δράσης· οι πόροι αυτοί πρέπει να είναι αμέσως προσβάσιμοι,

43. σχετικά με τις πολυπολιτισμικές περιφέρειες, τονίζει τη σημασία των διαπροσωπικών επαφών, ειδικά στους τομείς του πολιτισμού και της εκπαίδευσης, καθώς και όσον αφορά τη συνεργασία των νέων· η συγκέντρωση της εμπειρίας και των γνώσεων είναι ακριβώς αυτό που μπορεί να δώσει ώθηση στη διασυνοριακή συνεργασία και να βοηθήσει την Ουκρανία να πραγματοποιήσει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας: Νέες προοπτικές»

(2007/C 305/06)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- τονίζει ότι πρέπει να ενταθεί η διαδικασία για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος να καταστεί η Ευρώπη η πιο ανταγωνιστική κοινωνία της γνώσης και η πλέον δυναμική οικονομία του κόσμου· οι περιφέρειες, στο πλαίσιο των πολιτικών έρευνας που ακολουθούν, συμβάλλουν καθοριστικά, μέσω προγραμματικών, διαρθρωτικών και νομοθετικών μέτρων στήριξης, στην δημιουργία ενός δυναμικού Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας·
- στηρίζει την ιδέα συντονισμού των περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων και προτεραιοτήτων· ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας, υπογραμμίζει την ευθύνη των κρατών μελών, καθώς και των τοπικών και περιφερειών αρχών στον τομέα της επιστήμης και έρευνας και πιστεύει ότι πρέπει να συνεχιστεί η απόρριψη του κεντρικού σχεδιασμού της έρευνας σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
- εκτιμά ότι η πρόοδος όσον αφορά την κινητικότητα των επιστημόνων, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων νομοθετικών προσαρμογών αναφορικά με το δικαίωμα παραμονής και τις συντάξεις καθώς και τα συνοδευτικά μέτρα στήριξης της οικογένειας, έχει ξεχωριστή σημασία για την ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας·
- τονίζει την αναγκαιότητα θέσπισης προτύπων και κανόνων σχετικά με την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας· η ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού χάρτη για τη διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας εκ μέρους των δημόσιων ερευνητικών οργανισμών και των πανεπιστημίων μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και στην προώθηση δικτύων συνεργασίας·
- παροτρύνει τα πανεπιστήμια να αναζητήσουν νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων οργανισμών και του ιδιωτικού τομέα, π.χ. στο πλαίσιο κοινών ταμείων καινοτομίας· τα πανεπιστήμια πρέπει να αντιμετωπίζονται και να προωθούνται ως μοχλοί καινοτομίας στις περιφέρειές τους.

Έγγραφα αναφοράς

Πράσινη Βίβλος «Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας: Νέες προοπτικές»

COM(2007) 161 τελικό

Ανακοίνωση «Βελτίωση της μεταφοράς γνώσης μεταξύ ερευνητικών οργανισμών και επιχειρήσεων σε όλη την Ευρώπη: υιοθέτηση της ανοιχτής καινοτομίας — Εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας»

COM(2007) 182 τελικό

Εισηγητής: ο κ. SCHROEREN (DE/EPP) Μέλος του κοινοβουλίου του κρατιδίου της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας

Συστάσεις πολιτικής**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

1. υπογραμμίζει την μεγάλη σημασία που έχει η δημιουργία Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την ικανότητα καινοτομίας της Ευρώπης, για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας και για τη βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη και την επιτυχία των περιφερειών της Ευρώπης, καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ευρωπαίων πολιτών·

2. συμφωνεί ότι, από τότε που το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας αποφάσισε τον Μάρτιο του 2000 να δημιουργηθεί ο Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας, προωθήθηκαν σημαντικά μέτρα για την ολοκλήρωσή του· ωστόσο, αυτή η διαδικασία πρέπει να εντατικοποιηθεί, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος να καταστεί η Ευρώπη η πιο ανταγωνιστική κοινωνία της γνώσης και η πλέον δυναμική οικονομία του κόσμου·

3. ως εκ τούτου, επικροτεί την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία προβαίνει στην Πράσινη Βίβλο σε απολογισμό της πρόόδου που σημειώθηκε στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας καθώς και των επιτυχιών και αποτυχιών από την εκκίνηση του σχεδίου το 2000 και, ταυτόχρονα, εξερευνά και περιγράφει νέες ιδέες υπό το φως των νέων εξελίξεων·

4. εκτιμά ότι η πρόοδος όσον αφορά την κινητικότητα των επιστημόνων, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων νομοθετικών προσαρμογών αναφορικά με το δικαίωμα παραμονής και τις συντάξεις καθώς και τα συνοδευτικά μέτρα στήριξης της οικογένειας, είναι ξεχωριστής σημασίας για την ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Επιπλέον, μέσω της ενίσχυσης του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών όσον αφορά τα ερευνητικά προγράμματα μπορούν να δημιουργηθούν συνέργιες και ο Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας να αποκτήσει προστιθέμενη αξία, γεγονός που θα ενδυναμώσει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στην παγκόσμια αγορά γνώσης. Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται άμεσα απαραίτητη η ενίσχυση της μεταφοράς γνώσεων και μέσω της συνεργασίας σε «συσπειρώσεις» καινοτομίας. Τα προγράμματα στήριξης της ΕΕ, ιδίως το 8ο πρόγραμμα πλαίσιο έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης, πρέπει να επεκταθούν και να στοχοθετηθούν αναλόγως, ενώ το τελευταίο θα πρέπει να συνδεθεί ακόμη πιο αποτελεσματικά με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία·

5. τονίζει την εξέχουσα σημασία των περιφερειών, οι οποίες, στο πλαίσιο των πολιτικών έρευνας που ακολουθούν, συμβάλλουν καθοριστικά, μέσω προγραμματικών, διαρθρωτικών και νομοθετικών μέτρων στήριξης, στην υλοποίηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας στο χώρο της έρευνας και στη δημιουργία ενός δυναμικού Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Η ΕΕ θα πρέπει να θεσπίσει νομοθετικές πράξεις μόνον στις περιπτώσεις όπου αυτό κρίνεται απολύτως απαραίτητο και όπου τα συντονιστικά μέτρα, ακόμη και στο πλαίσιο της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού, δεν επαρκούν. Εκτός αυτού, η ΕΤΠ εξακολουθεί να απορρίπτει οποιονδήποτε κεντρικό σχεδιασμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

6. εφιστά ιδιαιτέρως την προσοχή στη μεγάλη σημασία των πόλεων και των περιφερειών ως φορέων ανάπτυξης καινοτόμου περιβάλλοντος. Η δράση των πόλεων και των περιφερειών επηρεάζει σημαντικά τόσο τη θέσπιση ευρωπαϊκού χώρου έρευνας σχετικά με την κινητικότητα των επιστημόνων — τους οποίους προσελκύουν μόνο πολυδύναμα, ανεκτικά και καινοτόμα περιβάλλοντα— όσο και την ανάπτυξη υποδομών έρευνας. Εν προκειμένω, πρέπει να αναφερθούν οι περιφερειακές πολιτικές για την καινοτομία, τα τεχνολογικά κέντρα, τα φυτώρια επιχειρήσεων, τα επιστημονικά πάρκα και τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου·

7. φρονεί ότι μια θεώρηση που απουσιάζει, γενικά, από την Πράσινη Βίβλο για τον Ευρωπαϊκό Χώρο της Έρευνας είναι ότι η ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ της έρευνας που χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους και άλλων κοινωνικών φορέων αφορά και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Αυτό δεν αφορά μόνο τη βιομηχανία, που αναφέρεται σε ορισμένες περιπτώσεις ως ενδιαφερόμενος κλάδος. Σε πολλά κράτη μέλη οι τοπικές και περιφερειακές αρχές φέρουν την ευθύνη για σημαντικούς τομείς της κοινωνικής ευημερίας. Είναι επίσης σημαντικό να αναπτυχθεί συνεργασία μεταξύ της πανεπιστημιακής κοινότητας και των δημόσιων φορέων, ενώ υπάρχει μεγάλη ανάγκη για «κοινωνικές καινοτομίες» για να αντιμετωπισθούν κυρίως οι μεγάλες προκλήσεις της κοινωνίας, και με τον τρόπο αυτό να συμβάλουν στην εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας.

Όσον αφορά την κινητικότητα των επιστημόνων

8. υποστηρίζει την άποψη ότι η θεματική, γεωγραφική και θεσμική κινητικότητα των επιστημόνων είναι πολύ σημαντική για την περαιτέρω ανάπτυξη και διάδοση γνώσεων και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα των σημερινών βιογραφικών σημειωμάτων και επαγγελματικών σταδιοδρομιών·

9. Συμμερίζεται την άποψη ότι, επί του παρόντος, η κινητικότητα των επιστημόνων εξακολουθεί συχνά να παρεμποδίζεται εξαιτίας της ανεπάρκειας του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου, καθώς και λόγω δυσμενών εργασιακών συνθηκών και φραγμών στην επαγγελματική σταδιοδρομία·

10. υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η κατάρτιση των επιστημόνων σε διάφορα μέρη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των νέων κρατών μελών. Έτσι εξασφαλίζεται και αυξάνεται η παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην κατάρτιση και διασφαλίζεται ότι το δυναμικό των ευρωπαϊκών ικανοτήτων αξιοποιείται τα μέγιστα προς όφελος ολόκληρης της Ευρώπης. Από την άποψη αυτή προβάλλεται η σημασία που έχει η χρηματοδότηση των πανεπιστημίων και των ερευνητικών κέντρων από ευρωπαϊκά και εθνικά χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και με τις δράσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

11. ενθαρρύνει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να λάβουν όλα τα δυνατά μέτρα που υπάγονται στο πεδίο των αρμοδιοτήτων τους με στόχο την ενίσχυση της κινητικότητας σε όλους τους τομείς, ιδιαίτερα μεταξύ του επιστημονικού χώρου και της βιομηχανίας. Στο πλαίσιο αυτό, είναι πολύ σημαντικό να αναπτυχθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη στενή συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, πανεπιστημίων και ερευνητικών οργανισμών, καθώς και με τους πολιτικούς φορείς και τις διοικήσεις σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Πρέπει να προωθηθεί σταθερά το ποσοστό των γυναικών που σταδιοδρομούν στο χώρο των επιστημών. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ευέλικτες ρυθμίσεις όσον αφορά την εξέλιξη της σταδιοδρομίας και το χρόνο εργασίας, τη μεταφορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, αλλά και η εξασφάλιση δυνατοτήτων παιδικής μέριμνας καθώς και άλλα συνοδευτικά μέτρα για τη στήριξη της οικογένειας (π.χ. συνδρομή για την είσοδο του συζύγου ή συντρόφου στην αγορά εργασίας) είναι καθοριστικής σημασίας·

12. υπογραμμίζει την ανάγκη προσέλκυσης άριστων επιστημόνων από μη ευρωπαϊκές χώρες και τονίζει, συνεπώς, τη σπουδαιότητα των προγραμμάτων κινητικότητας της ΕΕ, όπως το πρόγραμμα Μαρία Κιουρί, και επικροτεί τα μέτρα στήριξης που έχουν εφαρμοστεί σε ορισμένες περιφέρειες μέσω προγραμμάτων επιστροφής επιστημόνων·

13. στο πλαίσιο αυτό υποστηρίζει κατ' αρχήν την ανάγκη μεγαλύτερου ανοίγματος των περιφερειακών και εθνικών προγραμμάτων Ε&Α, για τα οποία όμως είναι αναγκαίο να διασαφηνιστεί η συγκεκριμένη δομή τους·

14. προβάλλει το ρόλο της ΕΕ όσον αφορά τη βελτίωση του συντονισμού των περιφερειακών και εθνικών μέτρων που προάγουν την κινητικότητα, στο πλαίσιο της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού, με την εξασφάλιση της διαφάνειας και την ανάδειξη παραδειγμάτων βέλτιστων πρακτικών από τις περιφέρειες.

Όσον αφορά τη δημιουργία άριστων υποδομών έρευνας

15. επαναλαμβάνει ότι είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν σύγχρονες αποδοτικές ευρωπαϊκές υποδομές έρευνας, ειδικά με την ανάπτυξη σύγχρονων εικονικών δικτύων και βάσεων γνώσεων, και

υποστηρίζει την άποψη ότι πρέπει να επιτευχθεί ο στόχος της προσέλκυσης περιφερειακών, εθνικών και ιδιωτικών κονδυλίων πέρα από τους ευρωπαϊκούς πόρους. Αναφορικά με αυτό, η επίτευξη του στόχου του 3 % του ΑΕγχΠ, με το ποσοστό συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα να ανέρχεται στα δύο τρίτα, είναι καθοριστικής σημασίας·

16. επιβεβαιώνει την άποψή της ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η διεθνής ανταγωνιστικότητα του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, πρέπει να δοθεί σημαντική ώθηση στη δικτύωση και στην περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων ερευνητικών οργανισμών. Τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στη χρηματοδότηση και στην ανάπτυξη νέων ερευνητικών υποδομών. Εξάλλου, πρέπει να επιδιωχθεί στενότερη σύνδεση με το πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα. Αυτή η πτυχή και, κατ' επέκταση, ο ρόλος των διαρθρωτικών ταμείων στη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας δεν έχει αναδειχθεί επαρκώς στην Πράσινη Βίβλο·

17. προτείνει να συζητηθεί το θέμα της υλοποίησης και χρηματοδότησης του ευρωπαϊκού χάρτη πορείας που κατάρτισε το Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Φόρουμ για τις Υποδομές Έρευνας (ESFRI) ως καθοριστικό ορόσημο για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να προωθηθούν σαφείς και διαφανείς διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να πρυτανεύσει το κριτήριο της αριστείας·

18. ως εκ τούτου, επικροτούνται οι προσπάθειες που καταβάλουν διάφορες περιφέρειες για την προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας μέσω της ενίσχυσης της αυτονομίας των πανεπιστημίων. Παροτρύνει τις περιφέρειες να αναζητήσουν νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων οργανισμών και του ιδιωτικού τομέα, π.χ. στο πλαίσιο κοινών ταμείων καινοτομίας, τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν ως πρότυπο για τη βιώσιμη και ασφαλή χρήση των δημόσιων πόρων. Τα πανεπιστήμια πρέπει να αντιμετωπίζονται και να προωθούνται ως μοχλοί καινοτομίας στις περιφέρειές τους, περισσότερο απ' ό,τι μέχρι σήμερα, και να συμμετέχουν στις συναφείς συζητήσεις προβληματισμού σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο·

19. εκτιμά ότι πρέπει να ενισχυθεί ο συντονισμός των δραστηριοτήτων Ε&Α του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα καθώς και των κρατών μελών της ΕΕ και κρίνει ότι η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού συνιστά κατάλληλο μέσο για την επίτευξη συνεργιών σε αυτόν τον τομέα.

Όσον αφορά την ενίσχυση των ερευνητικών οργανισμών και τον προσανατολισμό τους προς την αριστεία

20. υπογραμμίζει τη σημασία που έχουν τα πανεπιστήμια και οι έξω-πανεπιστημιακοί ερευνητικοί οργανισμοί για τη βασική έρευνα και την εφαρμοσμένη έρευνα ως μοχλοί της συνολικής κοινωνικής, πολιτισμικής και οικονομικής ανάπτυξης στις περιφέρειές τους και σε διαπεριφερειακό επίπεδο. Κατ' αυτήν την έννοια, η ΕΤΠ τάσσεται υπέρ μιας ευρείας ερμηνείας της έννοιας της καινοτομίας, η οποία εκτείνεται πέρα από τις αμιγώς οικονομικές επιπτώσεις της·

21. υπογραμμίζει τη σημασία της διασυνοριακής συνεργασίας πανεπιστημίων και ερευνητικών οργανισμών με έξω-πανεπιστημιακούς εταίρους από το χώρο της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων, με τις διοικητικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς και άλλες κοινωνικές ομάδες·

22. στηρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για τη δημιουργία ιδεατών πόλων δεξιοτήτων και τονίζει στο πλαίσιο αυτό τις δράσεις που αναλαμβάνουν οι περιφέρειες για την προώθηση της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων φορέων στο πλαίσιο -επίσης- ιδεατών- συσπειρώσεων·

23. επικροτεί τις δραστηριότητες της ΕΕ για την ενίσχυση αυτών των μέτρων με τη θέσπιση κατάλληλων προγραμμάτων στήριξης και γραμμών ενίσχυσης που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των εν λόγω προγραμμάτων — π.χ. στο πλαίσιο του 7ου προγράμματος-πλάσιο έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της ΕΕ, και ενθαρρύνει την περαιτέρω στοχοθετημένη ανάπτυξη των σχετικών προγραμμάτων, με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων θεσμών και φορέων, προκειμένου να επιτευχθεί η απαραίτητη κρίσιμη μάζα και να δημιουργηθούν πόλοι αριστείας που προβάλλονται σε διεθνές επίπεδο·

24. επισημαίνει ότι η επίτευξη της κρίσιμης μάζας στα ερευνητικά κέντρα εξαρτάται από το αντικείμενο, τον τομέα της έρευνας και τους συμμετέχοντες. Δεν πρέπει να υπάρξει ενιαία αντιμετώπιση σε όλους τους τομείς έρευνας, ούτε σε όλες τις μορφές ενίσχυσης·

25. επικροτεί τον στόχο της Πράσινης Βίβλου που συνίσταται στην εξεύρεση της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ θεσμικών και ανταγωνιστικών χρηματοδοτήσεων. Αναφερόμενη σε προηγούμενες θέσεις της, η Επιτροπή των Περιφερειών καλεί για τη συνέχιση της συζήτησης σχετικά για την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ θεσμικής και ανταγωνιστικής χρηματοδότησης. Ο τρόπος επίτευξης αυτής της ισορροπίας είναι πολύ σημαντικός για τη δυναμική του συστήματος·

26. Όπως επεσήμανε και προηγουμένως, η Επιτροπή των Περιφερειών τείνει να εμπιστευτεί περισσότερο τους επιστήμονες και τις ενώσεις επιστημόνων ως προς την επιλογή των τομέων έρευνας που είναι ενδιαφέροντες και χρήσιμοι καθώς και τα εθελοντικά δίκτυα δράσης (προσέγγιση εκ των κάτω προς τα άνω), παρά να αποδεχτεί κατευθυνόμενες εκ των άνω διαδικασίες και την παραδοσιακή συνεργασία που αυτές συνεπάγονται·

27. υπογραμμίζει ταυτόχρονα ότι, παράλληλα με την προώθηση της αριστείας και των κορυφαίων επιδόσεων, πρέπει να διασφαλιστεί και η καλή εκπαίδευση και κατάρτιση των ανθρώπων κάθε περιφέρειας ως βάση της ατομικής και συλλογικής ευημερίας και της ικανότητας καινοτομίας των περιφερειών.

Όσον αφορά τη δημοκρατική και αποτελεσματική μεταφορά γνώσεων

28. συμφωνεί με την ανάλυση όσον αφορά το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν τα ψηφιακά μέσα ενημέρωσης για μια δημο-

κρατική, διασυνοριακή και αποτελεσματική διάδοση γνώσεων και επιστημονικών επιτευγμάτων, μεταξύ άλλων για τη χάραξη πολιτικής, και υποστηρίζει τη μεταφορά γνώσεων μέσω της διεθνούς δικτύωσης·

29. τονίζει την αναγκαιότητα θέσπισης προτύπων και κανόνων σχετικά με την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, γεγονός που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη απρόσκοπτης συνεργασίας με πνεύμα εμπιστοσύνης σε θεσμικό και διασυνοριακό πλαίσιο, π.χ. στο πλαίσιο συσπειρώσεων και κέντρων αριστείας·

30. επαναδιατυπώνει την άποψη της ότι, για την επίτευξη αυτού του στόχου, θα πρέπει να προωθηθεί η συστηματική ανάπτυξη και εφαρμογή ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων και να ενθαρρυνθεί ιδιαίτερα η μεταφορά γνώσεων ανάμεσα στη βιομηχανία και στο δημόσιο τομέα έρευνας μέσω της διάδοσης παραδειγμάτων βέλτιστων πρακτικών. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού χάρτη για τη διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας εκ μέρους των δημόσιων ερευνητικών οργανισμών και των πανεπιστημίων μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και στην προώθηση δικτύων συνεργασίας·

31. τονίζει ότι πρέπει να διασφαλιστεί η ενσωμάτωση και η συμμετοχή των περιφερειών και των ΜΜΕ ακόμη και στα μεγάλα σχέδια συνεργασίας της ΕΕ, όπως π.χ. το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας.

Όσον αφορά το συντονισμό των ερευνητικών προγραμμάτων και προτεραιοτήτων

32. στηρίζει την ιδέα συντονισμού και εναρμόνισης των περιφερειακών και εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων και προτεραιοτήτων με την προοπτική δημιουργίας ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και μιας αγοράς έρευνας και με στόχο τη βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των εθνικών ερευνητικών δραστηριοτήτων καθώς και την καλύτερη εστίαση των δράσεων στον κοινό στόχο για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας, υπογραμμίζει την ευθύνη των κρατών μελών, καθώς και των τοπικών και περιφερειών αρχών στον τομέα της επιστήμης και έρευνας και πιστεύει ότι πρέπει να συνεχιστεί η απόρριψη του κεντρικού σχεδιασμού της έρευνας σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

33. εμμένει στην άποψη της ότι η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και ο συντονισμός του περιεχομένου των ερευνητικών δραστηριοτήτων μπορούν να προωθηθούν σημαντικά με τη διασφάλιση ενός ικανοποιητικού πλαισίου έρευνας για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης. Αυτό υλοποιείται μέσω κοινοτικών προγραμμάτων στήριξης, όπως το 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας της ΕΕ. Εντούτοις, ο προαναφερόμενος στόχος μπορεί να προαχθεί σε σημαντικό βαθμό και με συντονισμένα και στοχοθετημένα διαρθρωτικά προγράμματα, τα οποία ενθαρρύνουν τις συνέργιες ανάμεσα στη διαρθρωτική στήριξη και τη χρηματοδότηση της έρευνας·

34. αναγνωρίζει ότι τα επιτυχημένα πρότυπα έρευνας και καινοτομίας που έχουν εφαρμοστεί σε μια περιφέρεια δεν μπορούν απλώς να αντιγραφούν και να μεταφερθούν σε άλλες περιφέρειες ή πολιτικούς θεσμούς. Παρόλα αυτά, εάν ληφθούν υπόψη οι εκάστοτε διαρθρωτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες, αυτά τα πρότυπα μπορούν να λειτουργήσουν ως παράδειγμα για την ανάπτυξη κατάλληλων προτύπων σε άλλες περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτουσών περιφερειών·

35. συμφωνεί ότι το πρόγραμμα ERA-Net που στοχεύει στο συντονισμό των περιφερειακών και ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων έχει αποδειχθεί πολύ αποτελεσματικό και θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω·

36. επισημαίνει ότι η κοινοτική συγκριτική αξιολόγηση μπορεί να γίνει αποδεκτή στις περιφέρειες μόνον εφόσον συνυπολογιστούν σε αυτήν οι ειδικές συνθήκες, τα ειδικά στάδια και οι αντίστοιχες απαιτήσεις ανάπτυξης της εκάστοτε περιφέρειας. Ως εκ τούτου, για μια επιτυχημένη κοινοτική συγκριτική αξιολόγηση στις περιφέρειες πρέπει να αναπτυχθούν ειδικά προσαρμοσμένοι δείκτες και μέθοδοι αξιολόγησης, στοιχεία που καθιστούν δυνατή μια πραγματική σύγκριση των περιφερειών και οδηγούν σε χρήσιμα αποτελέσματα. Η ενσωμάτωση των περιφερειών σε αυτήν τη διαδικασία ανάπτυξης είναι απολύτως απαραίτητη για τη μελλοντική επιτυχία της συγκριτικής αξιολόγησης·

37. εκφράζει τη λύπη της που στην Πράσινη Βίβλο με θέμα τον Ευρωπαϊκό Χώρο για την Έρευνα δεν εξετάζονται οι «κοινωνικές πλατφόρμες», οι οποίες είναι εκ των πραγμάτων μια καινοτομία στην προσπάθεια εκπόνησης και εφαρμογής των στρατηγικών δράσεων έρευνας, σχετικά με τις μεγάλες ευρωπαϊκές κοινωνικές προκλήσεις όπως είναι π.χ. το περιβάλλον, η γήρανση του πληθυσμού και η ένταξη. Παρατηρεί ωστόσο με ευχαρίστηση ότι στο πρόγραμμα εργασίας για το τμήμα συνεργασία του Δεκεμβρίου 2006, στα

πλαίσια του θέματος των κοινωνικοοικονομικών και ανθρωπιστικών επιστημών, υπάρχει ανακοίνωση με θέμα τις κοινωνικές πλατφόρμες για τις πόλεις και την κοινωνική συνοχή. Η Επιτροπή θα πρέπει ωστόσο να συνεχίσει την ανάπτυξη αυτού του καινοτόμου τρόπου διατύπωσης των ερευνητικών θεμάτων του μέλλοντος, πράγμα που γίνεται ήδη στο διάλογο μεταξύ των ερευνητών, των δημοσίων αρχών, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών, κλπ.

Ένας Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας ανοιχτός στον κόσμο

38. υποστηρίζει την προσέγγιση ενός διεθνικού προσανατολισμού της επιστήμης και της έρευνας και τονίζει ότι είναι αναγκαίο να προωθηθεί η συνεργασία πέρα από τα σύνορα της ΕΕ και η ανταλλαγή γνώσεων και επιστημόνων·

39. επικροτεί τις δραστηριότητες των κρατών μελών που αποσκοπούν στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας μέσω της διαμόρφωσης του κατάλληλου πλαισίου, όπως, λόγου χάρη, με την αναθεώρηση της νομοθεσίας σχετικά με τη μετανάστευση και ενθαρρύνει τη στενή συνεργασία των κρατών μελών σε αυτούς τους τομείς·

Η μελλοντική πορεία

40. επικροτεί την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη διεξαγωγή εκτενούς δημόσιας συζήτησης, με τη συμμετοχή της Επιτροπής των Περιφερειών, κατά τη διάρκεια της οποίας πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω τα θέματα και οι δράσεις προτεραιότητας που εκτέθηκαν στην παρούσα γνωμοδότηση με στόχο τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, υπό το φως της αρχής της επικουρικότητας που ισχύει στον ερευνητικό τομέα.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Παράγοντες επιτυχίας των τοπικών και περιφερειακών πολιτικών για την πρόβλεψη και την πλαισίωση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης»

(2007/C 305/07)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ ΤΙΣ ΕΞΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- Είναι σημαντικό να αναγνωρίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η διαδικασία αναδιάρθρωσης στις πόλεις και τις περιφέρειες είναι συνεχές φαινόμενο που συνοδεύει την κοινωνική και οικονομική ζωή μας. Οι αναδιarrθρώσεις πρέπει να θεωρούνται ως ευκαιρία για την αντιμετώπιση σημερινών και μελλοντικών οικονομικών προβλημάτων,
- Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά συνεχή παρακολούθηση των εν λόγω διαδικασιών σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία να διενεργείται από οργανισμούς ανεξάρτητους από τους εμπλεκόμενους φορείς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη οφείλουν να ενθαρρύνουν τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων των διοικητικών αρχών, των επιχειρήσεων, και των κοινωνικών εταίρων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, προκειμένου να προωθηθεί η συνεργασία για τοπική ανάπτυξη σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία, ιδιαίτερα στις απόκεντρες περιοχές, στις οποίες υφίσταται κίνδυνος απώλειας της πολιτισμικής κληρονομιάς,
- Η αναδιάρθρωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο πρέπει να διασφαλίζει ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι εναρμονίζονται με τις κοινοτικές πολιτικές και ταυτόχρονα διατηρούν υψηλά επίπεδα απασχόλησης προκειμένου να διασφαλιστεί ένα υψηλό βιοτικό επίπεδο. Η τρέχουσα διαδικασία αναδιάρθρωσης θα πρέπει, επίσης, να αποτελέσει ένα πρώτο βήμα μιας διαδικασίας εκσυγχρονισμού με σκοπό τη δημιουργία μιας οικονομίας προσανατολισμένης στο μέλλον που βασίζεται στις γνώσεις και την καινοτομία. Ο στόχος αυτός δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί χωρίς αύξηση των επενδύσεων στους ανθρώπινους πόρους,
- Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αναδιάρθρωση των αγροτικών ζωνών θα διασφαλίζει (ή πρέπει να διασφαλίζει) ένα ελάχιστο επίπεδο πρόσβασης σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, προκειμένου να προσελκυστούν επιχειρήσεις και ειδικευμένοι εργαζόμενοι ώστε να αναχαιτιστεί η έξοδος του πληθυσμού από την ύπαιθρο. Είναι, επίσης, επιτακτικό να χρησιμοποιηθούν πόροι του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ, και του ΕΓΤΑΑ (Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης) για την χρηματοδότηση καινοτόμων δράσεων αντί για τη στήριξη της υφιστάμενης κατάστασης. Σημαντικό μέσο για την αντιμετώπιση των άμεσων προβλημάτων τα οποία ενδέχεται να προκληθούν από τις αναδιarrθρώσεις, είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση.

Εισηγητής: Witold KROCHMAL, Mayor of Wolow (PL/UEN-EA)

Πολιτικές συστάσεις**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ***Κοινωνικό, πολιτικό, και οικονομικό πλαίσιο της γνωμοδότησης*

1. Στις 16 Οκτωβρίου 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την Επιτροπή των Περιφερειών να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση με θέμα «Παράγοντες επιτυχίας των τοπικών και περιφερειακών πολιτικών για την πρόβλεψη και την πλαισίωση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης». Η Επιτροπή κρίνει ότι η γνωμοδότηση της ΕΤΠ θα αποτελέσει πολύτιμη συμβολή για τη διαμόρφωση της προσέγγισης όσον αφορά τη διαδικασία αναδιάρθρωσης η οποία είναι ουσιαστική για την ευρωπαϊκή οικονομία.

2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διέρχεται σήμερα μια φάση θεμελιωδών οικονομικών μεταλλαγών, οι οποίες συνεπάγονται διάρθρωση του συνόλου της οικονομίας πόλεων και περιφερειών. Κατά συνέπεια, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αντιμετωπίζουν νέες προκλήσεις στις οποίες οφείλουν να ανταποκριθούν προκειμένου να διατηρήσουν την κοινωνική, οικονομική, και περιβαλλοντική ισορροπία.

3. Οι αναδιρθρώσεις πρέπει να θεωρούνται ως ευκαιρία για την αντιμετώπιση σημερινών και μελλοντικών οικονομικών προβλημάτων και για την ελάφρυνση των αρνητικών συνεπειών. Το περιφερειακό πεδίο — λόγω της εγγύτητάς του προς τη συγκεκριμένη πραγματικότητα και της ικανότητάς του να βρίσκει λύσεις κατάλληλα προσαρμοσμένες, εύστοχες και ευέλικτες — μπορεί να αποτελέσει τον πλέον αποτελεσματικό χώρο για την εφαρμογή πολιτικών αναδιάρθρωσης, ιδίως όταν οι διαδικασίες αυτές δεν καλούνται να αντιμετωπίσουν διαρθρωτικά προβλήματα.

4. Η αναδιάρθρωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο πρέπει να διασφαλίσει ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι εναρμονίζονται με τις κοινοτικές πολιτικές, οι οποίες είναι η προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας, και ταυτόχρονα διατηρούν υψηλά επίπεδα απασχόλησης προκειμένου να διασφαλιστεί ένα υψηλό βιοτικό επίπεδο για τους πολίτες της ΕΕ.

5. Οι προκλήσεις αυτές αφορούν ιδιαίτερα τις πόλεις και τις περιφέρειες, δηλαδή τις τοπικές αρχές, οι οποίες έχουν σημαντικές δυνατότητες μετατροπής των στρατηγικών κατευθυντηρίων γραμμών σε συγκεκριμένη δράση και την κινητοποίηση των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών φορέων στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών αυτών.

6. Σκοπός της παρούσας γνωμοδότησης είναι η συμβολή μιας σειράς συμπληρωματικών στοιχείων στη συζήτηση σχετικά με τις τρέχουσες διαδικασίες τοπικής και περιφερειακής αναδιάρθρωσης που έχουν καταστεί μόνιμος και απαραίτητος μηχανισμός ο οποίος συνοδεύει σε σταθερή βάση την κοινωνική και οικονομική μας ζωή.

7. Τα βασικά αίτια των διαρθρωτικών διαδικασιών που οι τοπικές, περιφερειακές, και εθνικές αρχές οφείλουν να διαχειριστούν και, κατά προτίμηση, να προβλέψουν και να προλάβουν, είναι τα εξής:

- η εξάπλωση του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης,
- η ασφάλεια και η καταπολέμηση της τρομοκρατίας,
- η ενέργεια και η αλλαγή του κλίματος,
- το άνοιγμα της παγκόσμιας οικονομίας στο διεθνές εμπόριο,

- η ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ,
- η εφαρμογή των νέων καινοτόμων τεχνολογιών,
- οι αυστηροί κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος,
- η αύξηση της σημασίας των κοινωφελών υπηρεσιών,
- οι αλλαγές στην καταναλωτική ζήτηση.

8. Οι αναδιρθρώσεις μπορούν να υπάρξουν σε διαφορετικά επίπεδα όπως επίσης και σε διαφορετικούς τομείς:

- σε διατομεακό επίπεδο,
- σε τομεακό επίπεδο,
- σε επίπεδο επιχειρήσεων.

9. Είτε είναι η προσέγγιση ανά κλάδο είτε είναι ανά τομέα, οι διαδικασίες αναδιάρθρωσης πραγματοποιούνται κατά βάση σε εδαφική διάσταση, δεδομένου ότι οι τοπικοί και περιφερειακοί φορείς είναι εκείνοι που θίγονται περισσότερο από τις συνέπειές τους.

10. Λόγω του ρυθμού των γεγονότων που τις καθιστούν απαραίτητες, οι παρεμβάσεις συχνά είναι επείγουσες διαδικασίες με βασικό στόχο την ταχεία προσαρμογή των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και μιας μεταλλασσόμενης καταναλωτικής αγοράς.

11. Ως καρπός αυτής της ολοένα και περισσότερο παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία οι κρίσεις ή το έλλειμμα επιχειρηματικής ή κλαδικής ανταγωνιστικότητας, συγκυριακού χαρακτήρα. Οι κρίσεις αυτές οι οποίες δεν είναι εύκολα προβλέψιμες και οι οποίες, επιδρώντας αργά και σταθερά, μπορούν στο τέλος να πλήξουν σοβαρά τον οικονομικό ιστό μιας περιφέρειας.

12. Για τον ίδιο λόγο, παρατηρούνται, όλο και πιο συχνά, φαινόμενα μετεγκαταστάσεων, που νοούνται ως η κεραυνοβόλα μεταφορά μιας οικονομικής δραστηριότητας από μια περιοχή σε άλλη. Οι απρόβλεπτες αυτές αποφάσεις στηρίζονται σε κριτήρια στρατηγικά, οικονομικά, κόστους των συντελεστών της παραγωγής κλπ., τα οποία, όμως, σε ορισμένες περιπτώσεις, τείνουν να ευνοούνται από περιφερειακά κίνητρα και πολιτικές προσέλκυσης επενδύσεων.

13. Παρά τα αποτελεσματικά νομικά μέσα και τους επαγγελματίες διαχειριστές επιχειρήσεων που υπάρχουν σε πολλά κράτη μέλη, αυτός ο τρόπος αναδιάρθρωσης δεν διασφαλίζει ικανοποιητικά αποτελέσματα. Η διαδικασία αυτή δεν αποτρέπει τις βαθιές ή επιζήμιες από κοινωνικής ή εδαφικής απόψεως μεταλλαγές. Αυτός ο τρόπος λειτουργίας συχνά προκαλεί σοβαρά κοινωνικά ή περιφερειακά προβλήματα. Τα οφέλη που αποκομίζουν οι επιχειρήσεις από τις διαδικασίες μετεγκατάστασης συχνά συνοδεύονται από σοβαρές περικοπές για τις περιφέρειες από τις οποίες αποχωρούν οι επιχειρήσεις.

14. Η πρόκληση δεν είναι να παρεμποδιστούν οι αναπόφευκτες διαρθρωτικές αλλαγές, αλλά να προωθηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε, στο μέτρο του δυνατού, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές και τα άτομα να μπορέσουν να αποζημιωθούν ακόμα και να εκτιμήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρονται μακροπρόθεσμα.

15. Από τις ριζικές αναδιάρθρωσεις πλήττονται κυρίως οι χώρες που προσχώρησαν στην ΕΕ το 2004 και το 2007. Τούτο οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις διαφορές που υπήρχαν μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ των 25 από απόψεως οικονομικής ανάπτυξης και εξέλιξης στον τομέα της τεχνολογίας και της καινοτομίας. Σε πολλές περιπτώσεις, τα αναμενόμενα αποτελέσματα επιτεύχθηκαν αλλά με οδυνηρές οικονομικές συνέπειες κυρίως λόγω της βραχείας μεταβατικής περιόδου.

16. Εάν σκοπός είναι να υπάρξει συνέχεια στις διαδικασίες αναδιάρθρωσης, πρέπει να αναλυθούν οι περιπτώσεις αναδιάρθρωσης στην ΕΕ των 15 με την εφαρμογή της μεθόδου της πρόβλεψης, ώστε να αξιοποιηθεί η γνώση που έχει αποκτηθεί και να εξαλειφθούν εν μέρει ή να μειωθούν στο ελάχιστο οι αρνητικές συνέπειες της αναδιάρθρωσης.

17. Η επιτυχία μιας οποιασδήποτε διαδικασίας αναδιάρθρωσης, ιδιαίτερα της πρόβλεψης των προβλημάτων, εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από το διάλογο μεταξύ της επιχείρησης, του τριτογενούς τομέα, των εργαζομένων και των οργανώσεών τους (π.χ., των συνδικαλιστικών ενώσεων), των τοπικών ή περιφερειακών αρχών, των κέντρων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των ερευνητικών ιδρυμάτων καθώς και των κυβερνητικών φορέων όπως, π.χ., των περιφερειακών οργανισμών ανάπτυξης. Το αποτέλεσμα και η επιτυχία της διαδικασίας αναδιάρθρωσης πολύ συχνά εξαρτάται από την ποιότητα του διαλόγου αυτού.

18. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πρέπει να δοθεί ιδιαίτερος ρόλος στις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Στην περίπτωση προβλεπόμενης αναδιάρθρωσης μπορούν να διακριθούν τρία είδη παρέμβασης:

- ενίσχυση και, όπου απαιτείται, διαφοροποίηση του οικονομικού και κοινωνικού ιστού και των υποδομών,
- δράσεις που αποβλέπουν στη διατήρηση των κυριότερων εργοδοτών και στην ενίσχυση των ΜΜΕ ως κινητήριας δύναμης απασχόλησης,
- ενίσχυση της ελκυστικότητας μιας περιφέρειας, μιας πόλης, ή μιας κοινότητας.

Οι εν λόγω δράσεις, όπως κάθε διαδικασία αναδιάρθρωσης, απαιτούν ενδεδειγμένα στατιστικά στοιχεία, κατάλληλους πόρους πληροφόρησης και ιδιαίτερη στρατηγική για τη συγκέντρωση και ανταλλαγή μεταξύ όλων των παραγόντων των αναδιarrώσεων.

19. Οι πολιτικές πληροφόρησης πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις ΜΜΕ οι οποίες, λόγω της ιδιαιτερότητάς τους, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες για την πρόσβαση σε πόρους πληροφόρησης για την πρόβλεψη των αλλαγών της αγοράς.

20. Ο τομέας των ΜΜΕ απαιτεί ιδιαίτερη προστασία, τόσο κατά τη διάρκεια των αναδιarrώσεων όσο και κατά την περίοδο που προηγείται αυτών. Πράγματι κατά τις φάσεις αυτές υπάρχουν μεγαλύτερη ανάγκη παρέμβασης προκειμένου να ενισχυθούν και να αναπτυχθούν οι διοικητικές, οργανωτικές και στρατηγικές αρμοδιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για να υποστηριχθεί η ανάπτυξη των ΜΜΕ, ώστε να αφεθεί κατά μέρος το παραδοσιακό σχήμα που είναι επικεντρωμένο στις οικογένειες που ίδρυσαν την επιχείρηση και να θεσπιστεί ένα πρότυπο ελέγχου και καθοδήγησης που να ανταποκρίνεται στο επίπεδο του σφαιρικού ανταγωνισμού. Από τα παραδείγματα που εξετάστηκαν συνάγεται ότι η στρατηγική

της υπεργολαβίας αποδεικνύεται η πλέον αποτελεσματική, μόνο όμως όταν δεν πρόκειται απλώς για συνήθεις σχέσεις αγοράς αλλά για συνεργασία επιχειρήσεων σε εταιρική σχέση ή για συνεργασία επιχειρήσεων στο πλαίσιο δικτύου και συγκεκριμένα σε περιφερειακό επίπεδο.

Συμπεράσματα

21. Οι διαδικασίες αναδιάρθρωσης που αναλύθηκαν δείχνουν ότι δεν υπάρχει μια ενιαία προσέγγιση των εν λόγω διαδικασιών και ότι η επιλεγόμενη προσέγγιση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη σχετική εδαφική αρχή (περιφέρεια, πόλη, κοινότητα), τον οικονομικό τομέα, τη φύση της σχετικής περιοχής (απόκεντρες περιφέρειες), τη χρήση γης (γεωργική, ελαφρά βιομηχανία, βαριά βιομηχανία) καθώς και το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας στην οποία βρίσκεται η υπό αναδιάρθρωση περιφέρεια.

22. Η τρέχουσα διαδικασία αναδιάρθρωσης θα πρέπει, επίσης, να αποτελέσει ένα πρώτο βήμα μιας διαδικασίας εκσυγχρονισμού με σκοπό τη δημιουργία μιας οικονομίας προσανατολισμένης στο μέλλον που βασίζεται στις γνώσεις και την καινοτομία. Ο στόχος αυτός δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί χωρίς αύξηση των επενδύσεων στους ανθρώπινους πόρους διαμέσου της εκπαίδευσης και της βελτίωσης των δεξιοτήτων. Τούτο απαιτεί αποτελεσματικές και παραγωγικές επενδύσεις στην τοπική και περιφερειακή αγορά εργασίας, χάρη στις οποίες είναι δυνατόν να προβλεφθούν οι προκλήσεις που οφείλονται στην ταχεία διαδικασία οικονομικής και κοινωνικής αναδιάρθρωσης.

23. Η επέκταση και αύξηση των επενδύσεων στους ανθρώπινους πόρους και η προσαρμογή της εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης για την ικανοποίηση της ζήτησης για νέες δεξιότητες που οφείλεται στην αναδιάρθρωση συνεπάγεται πρόσθετο κόστος. Απαιτούνται μηχανισμοί για να διασφαλιστεί ότι το κόστος αυτό αναλαμβάνεται από κοινού από τις επιχειρήσεις, τους φορείς του δημοσίου, και τα άτομα. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη στήριξη σε ολοκληρωμένες στρατηγικές κατάρτισης οι οποίες προσφέρουν τις δεξιότητες που απαιτούνται σε μια οικονομία της γνώσης και της καινοτομίας. Η ανταλλαγή των εμπειριών και η δημιουργία εταιρικών σχέσεων μεταξύ πόλεων και περιφερειών στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν θεμελιώδη σημασία για την αποτελεσματική εφαρμογή των εν λόγω διαδικασιών.

24. Όπως προκύπτει από τα παραπάνω παραδείγματα, η δράση στον τομέα των ανθρώπινων πόρων αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό τμήμα της αναδιάρθρωσης και αναζωογόνησης των αστικών και των αγροτικών ζωνών. Πρόκειται για βασικό έργο των οργανώσεων που εμπλέκονται στις αναδιarrώσεις σε τοπικό επίπεδο. Θέματα όπως, π.χ., η επαγγελματική και οικονομική κινητικότητα, ή η εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά εργασίας σε τοπικό επίπεδο, έχουν αποφασιστικό αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα της αναδιάρθρωσης. Η κινητικότητα των αναζητούντων εργασία και των ατόμων που κινδυνεύουν να απολέσουν την απασχόλησή τους, ιδιαίτερα των ανειδίκευτων εργαζομένων, πρέπει να προωθηθεί διαμέσου της προσφοράς εξατομικευμένων υπηρεσιών στους αναζητούντες εργασία και επαγγελματικής πείρας και μαθημάτων κατάρτισης για την προσαρμογή των δεξιοτήτων των αναζητούντων εργασία και των ανέργων στις απαιτήσεις της τοπικής αγοράς εργασίας. Αυτό αφορά σε μεγάλο βαθμό τους νέους που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα να εξεύρουν απασχόληση.

25. Δράσεις οι οποίες βασίζονται στις αρχές του κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της νεολαίας, το οποίο καλύπτει τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την παροχή βοήθειας για την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης και την πρόσβαση σε κατάλληλα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, μπορούν να διευκολύνουν την ομαλή μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση σε ζώνες που πλήττονται από την αναδιάρθρωση.

26. Οι δράσεις αυτές πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα την αναχαίτιση ανεπιθύμητων εξελίξεων στις αστικές και τις αγροτικές περιοχές όπως π.χ. την έξοδο του πληθυσμού της υπαίθρου. Τούτο αποτελεί πρόβλημα όχι μόνο επειδή οι αγροτικές περιοχές μπορεί να παύσουν να λειτουργούν ως κοινότητες, με αποτέλεσμα απώλεια των πολιτισμικών αξιών, παραδόσεων, και τοπικών ιδιαιτεροτήτων, αλλά και επειδή υπάρχει κίνδυνος απώλειας της υδρογεωλογικής ισορροπίας. Ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος αναχαίτισης της διαδικασίας αυτής είναι δράσεις χρηματοδοτούμενες από το ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), το ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και το EAFRD (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης). Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αναδιάρθρωση των αγροτικών ζωνών θα διασφαλίσει (ή πρέπει να διασφαλίσει) ένα ελάχιστο επίπεδο πρόσβασης σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, προκειμένου να προσελκυστούν επιχειρήσεις και ειδικευμένοι εργαζόμενοι ώστε να αναχαιτιστεί η έξοδος του πληθυσμού από την υπαίθρο. Είναι, επίσης, επιτακτικό να χρησιμοποιηθούν πόροι του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ, και του ΕΓΤΑΑ (Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης) για την χρηματοδότηση καινοτόμων δράσεων αντί για τη στήριξη της υφιστάμενης κατάστασης.

27. Σημαντικό μέσο για την αντιμετώπιση των άμεσων προβλημάτων τα οποία ενδέχεται να προκληθούν από τις αναδιρθρώσεις, είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, το οποίο παρέχει βραχυπρόθεσμη βοήθεια στις περιοχές που έχουν πληγεί από την επανεγκατάσταση των οικονομικών δραστηριοτήτων που οφείλονται στην παγκοσμιοποίηση. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικρότησε τη δημιουργία του μέσου αυτού και έχει προτείνει την αύξηση των πόρων του σε 1 δις. ευρώ ετησίως. Η Επιτροπή των Περιφερειών αναμένει την πρώτη ετήσια έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (η έκθεση προβλέπεται να δημοσιευτεί κατά το 2008), προκειμένου να εξετάσει λεπτομερώς εάν τα κριτήρια παρέμβασης που θεσπίζονται στο Άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1927/2006 επιτρέπουν τη δέουσα εκτέλεση του Ταμείου, και είναι πρόθυμη να συνεισφέρει σε οποιαδήποτε μελλοντική συζήτηση σχετικά με τη δυνητική αναθεώρηση των κριτηρίων αυτών.

28. Ως αποτέλεσμα της αναδιάρθρωσης, πολλές ζώνες εξαρτώνται ολοένα και περισσότερο από τον τουρισμό. Στην περίπτωση αυτή, η ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αξιοποίηση των φυσικών πόρων και της πολιτισμικής κληρονομιάς πρέπει να εστιάζεται στην ποιότητα, με κύριο στόχο την ικανοποίηση του καταναλωτή. Η επιτυχία της διαδικασίας αυτής εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ανάπτυξη των επικοινωνιών, τη σύνδεση των αναδιρθρωμένων περιοχών με τα μεγάλα εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα, και τη χρήση των νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης τόσο της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, για τη διασύνδεσή τους με την ευρεία έννοια, όσο και της λήψης κατάλληλων μέτρων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

29. Ο πολιτισμικός πλούτος και οι φυσικοί πόροι πρέπει να καταστούν τα βασικά μέσα των εν λόγω διαδικασιών. Ορισμένες φορές, είναι τα βασικότερα πλεονεκτήματα, ιδίως σε αραιοκατοικημένες περιοχές. Προωθούν τη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού ο οποίος, στη συνέχεια, καθίσταται μοχλός της τοπικής ανάπτυξης.

30. Το 60 % περίπου του πληθυσμού της ΕΕ ζει σε αστικές περιοχές άνω των 50 000 κατοίκων. Η πλειονότητα των θέσεων απασχόλησης, των επιχειρήσεων, των τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, και των λοιπών θεσμών της κοινωνικής και οικονομικής ζωής βρίσκεται, ως εκ τούτου, στις πόλεις και στις αστικές περιοχές. Αυτές προσφέρουν πολυάριθμες ευκαιρίες, εγκυμονούν ωστόσο και κινδύνους. Με τις αναδιρθρώσεις στις ευρωπαϊκές πόλεις, παράλληλα με τα μέτρα που στοχεύουν καθαρά στην οικονομία, επιδιώκεται και η γενική αναζωογόνηση των αστικών περιοχών.

31. Στην πράξη έχει αποδειχθεί ότι για να επιτευχθούν τα αποτελέσματα, τα οποία αναμένουν οι κάτοικοι, οι αρχές των πόλεων και η ΕΕ, απαιτούνται πολυδιάστατες στρατηγικές για την επίλυση των οικονομικών, κοινωνικών και χωροταξικών προβλημάτων. Παρότι είναι ευκολότερο να εξευρεθούν εταίροι για τις αναδιρθρώσεις στις αστικές περιοχές, οι αναδιρθρώσεις είναι επιτυχείς μόνο με μια προσέγγιση με βάση την εταιρική σχέση μεταξύ του δημοσίου, ιδιωτικού, και του τριτογενούς τομέα καθώς και με τη χρήση διαφόρων χρηματοδοτικών πηγών.

32. Ως κινητήριες δυνάμεις των περιφερειών τους, οι πόλεις οι οποίες μπόρεσαν να διατηρήσουν τη δεσπόζουσα θέση τους λόγω του μεγέθους ή της ιστορίας τους, υιοθέτησαν, στα πλαίσια αναδιρθρώσεων, στρατηγικές ανανέωσης. Χάρη στη θέση τους, μπορούν να στηρίζουν αναδιρθρώσεις σε ολόκληρη την περιφέρεια, και μάλιστα όχι μόνον μέσω άμεσων εταιρικών σχέσεων, αλλά και μέσω των θεσμών που βρίσκονται στην εκάστοτε πόλη.

33. Χάρη στα μέτρα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, για την προώθηση της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της ανάπτυξης των υπηρεσιών, κατέστη δυνατό να συγκρατηθούν ή ακόμα και να προσελκυστούν στις πόλεις εργαζόμενοι με ιδιαίτερες δεξιότητες. Τούτο συνέβαλε σε αισθητή βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στους κατοίκους. Χάρη σε κατάλληλο σχεδιασμό, χρήση και διατήρηση των αστικών χώρων, μειώθηκε η εγκληματικότητα στις πόλεις, γεγονός που έκανε πιο ελκυστικά τα πάρκα, τους δρόμους και τους χώρους παιχνιδιού. Για την αποτελεσματικότητα των αναδιρθρώσεων, αποφασιστική σημασία έχει ένα αστικό περιβάλλον υψηλής ποιότητας, διότι έτσι εξασφαλίζεται ένας ελκυστικός τόπος για εργασία, κατοικία και επένδυση.

34. Από την εμπειρία προκύπτει ότι οι πόλεις που προώθησαν τις ομαδοποιήσεις επιχειρήσεων κατόρθωσαν να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους σημαντικά. Οι σχέσεις μεταξύ αγροτικών και αστικών ζωνών πρέπει να διατηρούνται σε ένα κατάλληλο επίπεδο με την εξασφάλιση ισοτιμίας ευκαιριών στις αναπτυξιακές προϋποθέσεις, έτσι ώστε να περιοριστούν οι διαφορές που υφίστανται μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.

35. Δίκτυα που συγκεντρώνουν περιφέρειες με παρόμοιες μορφές αναδιάρθρωσης (δίκτυα απόκεντρων περιφερειών, δίκτυα περιφερειών με εξορυκτικές βιομηχανίες) πρέπει να διασφαλίζουν την παρακολούθηση των διαφοροποιημένων αυτών προσεγγίσεων στην εδαφική τους διάσταση.

36. Είναι εξίσου σημαντικό οι επιχειρήσεις, οι οποίες είναι εταίροι της διαδικασίας αναδιάρθρωσης, να έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης επιπλέον των επιδοτήσεων και των διαθέσιμων κοινοτικών χρηματοδοτήσεων που θα πρέπει να περιλαμβάνουν, επίσης, τραπεζικές εγγυήσεις, αμοιβαίες εγγυήσεις, δάνεια και μικροδάνεια. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αυτή.

37. Δεν υπάρχει ένα αποκλειστικό πρότυπο αναδιάρθρωσης που να μπορεί να διασφαλίσει την τελική επιτυχία. Ωστόσο, παρά την ποικιλομορφία των διαφόρων διαδικασιών αναδιάρθρωσης, είναι δυνατόν να εντοπιστούν ορισμένοι παράγοντες οι οποίοι είναι χαρακτηριστικοί των επιτυχών διαδικασιών αναδιάρθρωσης:

- συνεχής παρακολούθηση των οικονομικών διαδικασιών για την έγκαιρη πρόβλεψη των αναδιρθρώσεων,
- η πρόβλεψη δεν μπορεί να περιορίζεται αποκλειστικά στην πρόγνωση αλλά πρέπει να περιλαμβάνει, επίσης, πιθανά σενάρια και προετοιμασία της υλοποίησής τους,
- κοινωνικός διάλογος και διάλογος με την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών και ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που συμμετέχουν στη διαδικασία αναδιάρθρωσης,
- δομές δικτύωσης ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, επιστημονικών και ερευνητικών κέντρων, βιομηχανικών και διοικητικών αρχών σε όλα τα επίπεδα,
- εύκολα προσπελάσιμες δομές εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης υψηλής ποιότητας,
- τακτικές δημόσιες αξιολογήσεις της ποιότητας, της αποδοτικότητας, και των αποτελεσμάτων των δράσεων που αναλαμβάνονται,
- διαφοροποιημένες πηγές χρηματοδότησης της διαδικασίας αναδιάρθρωσης οι οποίες πρέπει να καλύπτουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για να διασφαλιστεί μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των δράσεων που αναλαμβάνονται,
- η ικανότητα μιας περιφέρειας ή πόλης να ασκήσει μια εδαφική πολιτική η οποία μπορεί να διατηρήσει την ικανότητα των τοπικών επιχειρήσεων να παράγουν και να διανέμουν αγαθά και να προσφέρουν υπηρεσίες,
- η συνειδητοποίηση από τις τοπικές κοινότητες της ανάγκης για συνεχείς αλλαγές, η οποία λαμβάνει τη μορφή περιφερειακής ή τοπικής ταυτότητας. Τούτο διασφαλίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της βιώσιμης ανάπτυξης από κοινωνική και περιβαλλοντική προοπτική, γεγονός που αποτελεί πρόσθετο παράγοντα για την προσέλκυση νέων επενδύσεων,
- η ιδιαίτερως πρωτόβουλη στάση των τοπικών και περιφερειακών αρχών, στηριζόμενη στην ικανότητα ανάληψης ηγετικού ρόλου και στην ύπαρξη ανταγωνιστικών και χρηματοπιστωτικών μηχανισμών,
- ένα ειδικά προς τούτο κατηρτισμένο σχέδιο, προσαρμοσμένο στην συγκεκριμένη κατάσταση και με σφαιρική αντιμετώπιση, το οποίο να περιλαμβάνει διάφορες πτυχές, σε συνάρτηση με την εκάστοτε περίπτωση: οικονομική ανάπτυξη, παιδεία, κοινωνική ένταξη, πολιτισμός, πολεοδομία κλπ.

Οι συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

38. Είναι σημαντικό να αναγνωρίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η διαδικασία αναδιάρθρωσης στις πόλεις και τις περιφέρειες είναι

συνεχές φαινόμενο που συνοδεύει την κοινωνική και οικονομική ζωή μας.

39. Καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να αναπτύξουν ένα αληθή πρωτόβουλο σχεδιασμό στις περιοχές τους που να καλύπτει την παρακολούθηση και τη στήριξη της υπάρχουσας οικονομίας και να περιλαμβάνει περιφερειακές στρατηγικές για τοπική δράση στον τομέα αυτό στηριζόμενες σε ευρείας εμβέλειας κοινά σχέδια πόλεων-περιφερειών.

40. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά συνεχή παρακολούθηση των εν λόγω διαδικασιών σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία να διενεργείται από οργανισμούς ανεξάρτητους από τους εμπλεκόμενους φορείς και να καλύπτει τις επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους, και τις τοπικές και περιφερειακές κοινότητες σε γεωγραφική ή τομεακή βάση. Το σύστημα αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει ανάλυση των οικονομικών μεταλλαγών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και να λαμβάνει υπόψη τις αγροτικές, απόκεντρες, και ορεινές περιοχές καθώς και ανάλυση των μελλοντικών τάσεων της αγοράς εργασίας.

41. Συνιστά τη δημοσίευση των βέλτιστων πρακτικών αναδιάρθρωσης για χρήση από τις λοιπές πόλεις και περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δημοσιεύσεις αυτές πρέπει να είναι διαρθρωμένες ανά περιοχές με παρόμοιες μορφές αναδιάρθρωσης (αγροτικές περιοχές, απόκεντρες περιοχές, περιοχές βαριάς βιομηχανίας, περιοχές εξορυκτικής βιομηχανίας, περιοχές ελαφριάς βιομηχανίας, κλωστοϋφαντουργικός τομέας, αστικές περιοχές).

42. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη οφείλουν να ενθαρρύνουν τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων των διοικητικών αρχών, των επιχειρήσεων, και των κοινωνικών εταίρων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο με τη βοήθεια χρηματοδοτικών μέσων προκειμένου να προωθηθεί η συνεργασία για τοπική ανάπτυξη σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία. Τούτο θα διευκολύνει σημαντικά την πρόβλεψη των διαδικασιών αναδιάρθρωσης.

43. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στην ευελιξία των μηχανισμών χρηματοδότησης της ΕΕ, και ειδικότερα του ΕΚΤ, προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι υπάρχει διαθέσιμη χρηματοδότηση για την ταχεία αντιμετώπιση καταστάσεων που κάνουν την εμφάνισή τους ξαφνικά και χωρίς προειδοποίηση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η ανάγκη παροχής χρηματοδότησης για εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, δραστηριότητες προσλήψεων, αρωγή και συμβουλές προς νεοσύστατες επιχειρήσεις, καθώς και για στοχοθετημένη κατάρτιση, είναι άμεση. Οι δυνατότητες εξεύρεσης νέας απασχόλησης για εκείνους που χάνουν τις θέσεις εργασίας τους λόγω αναδιρθρώσεων βρίσκονται στο μέγιστο σημείο τους για διάστημα τριών μηνών και μετά από αυτό το διάστημα μειώνονται σημαντικά. Οι μηχανισμοί εφαρμογής των διαφόρων μέσων που υφίστανται σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να συνεκτιμούν αυτήν την ανάγκη ανταπόκρισης. Στα μέτρα για την ταχεία αντιμετώπιση των δυσχερειών που μπορεί να προκληθούν από τις αναδιρθρώσεις πρέπει επίσης να συμπεριληφθεί η παροχή βοήθειας για την κάλυψη των άμεσων κοινωνικών αναγκών των ενδιαφερομένων ατόμων (στέγαση, υγειονομική περίθαλψη, παροχή συμβουλών κλπ.). Τα άτομα που επηρεάζονται από τις αναδιρθρώσεις χρειάζονται κοινωνική υποστήριξη με στόχο να μπορέσουν να επιδοθούν σε νέες δραστηριότητες και να προσαρμοστούν στην αναδιάρθρωση.

44. Συνιστά να αξιοποιηθεί η διασυνοριακή φύση ορισμένων πόλεων και περιφερειών κατά την διαδικασία αναδιάρθρωσης και καλεί να αρθούν τα διαδικαστικά εμπόδια που κωλύουν τη ροή του εργατικού δυναμικού και των κεφαλαίων με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.

45. Συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα πλαίσια των δυνατοτήτων των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ, να υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη συγχρηματοδότηση της διαδικασίας αναδιάρθρωσης πράγμα που θα επιτρέπει την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων και, ταυτόχρονα, να την εφαρμογή των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

46. Καλεί τα κράτη μέλη να άρουν τα νομικά και λοιπά εμπόδια στη δημιουργία συμπράξεων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) οι οποίες μπορούν να προσφέρουν αποτελεσματική και ενεργή στήριξη της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.

47. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα λοιπά κοινοτικά όργανα τα οποία παρέχουν πόρους συγχρηματοδότησης να εντείνουν τον έλεγχο των δαπανών, ιδιαίτερα στον τομέα των έργων με μικρό ποσοστό καθαρά υλικών επενδύσεων που χρηματοδοτεί το ΕΚΤ.

48. Καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να λάβει υπόψη, στις τρέχουσες πολιτικές και κατά τη χάραξη των νέων πολιτικών, τις πτυχές που σχετίζονται με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης από το στάδιο της πρόβλεψης μέχρι την ολοκλήρωσή της.

49. Καλεί τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν συμβατά με τη νομοθεσία της ΕΕ χρηματοπιστωτικά μέσα, για τις επιχειρήσεις οι οποίες πλήττονται από την διαδικασία αναδιάρθρωσης, ιδιαίτερα

στις απόκεντρες περιοχές, στις οποίες υφίσταται κίνδυνος απώλειας της πολιτισμικής κληρονομιάς ή της τοπικής ή περιφερειακής ταυτότητας, και στις περιπτώσεις στις οποίες η αναδιάρθρωση αφορά τον τομέα των ΜΜΕ, όπου η διαδικασία αυτή είναι ιδιαίτερα δύσκολη.

50. Αναμένει να ζητηθεί η γνώμη της από την Επιτροπή όταν θα πρέπει να αναθεωρηθούν, κατά το 2007/2008, οι κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, οι οποίες προβλέπεται να πάψουν να ισχύουν τον Οκτώβριο του 2009.

51. Συνιστά ιδιαίτερα τα κράτη μέλη και όλες οι ενεχόμενες στη διαδικασία της αναδιάρθρωσης επιχειρήσεις να διασφαλίσουν τη διατήρηση των τοπικών παραδόσεων και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων, που μπορούν, επίσης, να αποτελέσουν πλεονέκτημα στις τρέχουσες και μελλοντικές διαδικασίες αναδιάρθρωσης.

52. Για την πρόβλεψη της διαδικασίας αναδιάρθρωσης και τη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την προσαρμογή των περιφερειών και των πόλεων στις μεταλλαγές που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση, η ΕΤΠ συνιστά να αξιοποιηθούν η νέα πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής *Περιφέρειες για την οικονομική αλλαγή* και τα δίκτυα πόλεων και περιφερειών τα οποία δημιουργούνται ως μέρος της εν λόγω πρωτοβουλίας με συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.

53. Συνιστά στην Επιτροπή να επιδείξει ιδιαίτερη επαγρύπνηση όσον αφορά την εφαρμογή των περιφερειακών κινήτρων στις διαδικασίες μετεγκατάστασης.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Σύνοψη περιπτώσιολογικών μελετών αναδιάρθρωσης πόλεων και περιφερειών

Το φαινόμενο που αρχικά θεωρείτο μια μεταβατική κρίση προσαρμογής στις δεκαετίες του 1970 και 1980 τελικά είναι ένα μόνιμο στοιχείο της κοινωνικής και οικονομικής ζωής της σύγχρονης Ευρώπης. Κατέληξε να είναι μια μόνιμη διαδικασία, η οποία απαιτεί από τις επιχειρήσεις και το περιβάλλον τους προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, δηλ. μια μόνιμη διαδικασία αναδιάρθρωσης. Για τη σύνταξη της παρούσας γνωμοδότησης σχετικά με την αναδιάρθρωση των πόλεων και περιφερειών της ΕΕ, η οποία καταρτίζεται ύστερα από αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναλύθηκαν οι πληροφορίες οι οποίες συγκεντρώθηκαν σχετικά με την εξέλιξη των εν λόγω διαδικασιών καθώς και άλλες πληροφορίες σε άλλα έγγραφα. Στη γνωμοδότηση συμπεριλήφθηκαν τα συμπεράσματα και οι συστάσεις.

Σκωτία — Ηνωμένο Βασίλειο — ένα παράδειγμα ανταγωνισμού ανοικτού στην παγκόσμια αγορά

Την περίοδο 2002-2006 ο αριθμός των εργαζομένων στη βιομηχανία μειώθηκε από 276 000 σε 227 000, ενώ κατά την ίδια περίοδο η παραγωγή για τον εξαγωγικό τομέα μειώθηκε κατά 36 %. Οι περισσότερες επιχειρήσεις μετέφεραν την παραγωγή τους σε νέα κράτη μέλη ή την Ινδία και την Κίνα. Το πλαίσιο για την οικονομική ανάπτυξη της Σκωτίας (FEDS) στόχο έχει να διασφαλίσει τη παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα στην παγκόσμια αγορά. Το πρόγραμμα PACE (εταιρική δράση για βιώσιμη απασχόληση) των αρχών της Σκωτίας επέτρεψε σε όλους τους φορείς του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα να αποτρέψουν ενεργά τις μαζικές απολύσεις. Η αναδιάρθρωση έπληξε την αγορά εργασίας της Σκωτίας, και ιδιαίτερα τη βιομηχανία, πολύ σκληρά. Ωστόσο, χάρη στην αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στον τομέα των υπηρεσιών και στον βιομηχανικό τομέα, η Σκωτία έχει ένα από τα πλέον υψηλά ποσοστά απασχόλησης στην ΕΕ, ενώ η ανεργία βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο των 30 τελευταίων ετών. Εξάλλου, η οικονομία της Σκωτίας δρέπει τους καρπούς της διαδικασίας παγκοσμιοποίησης. Οι τράπεζες της Σκωτίας έχουν επεκταθεί στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα να ενισχυθεί η θέση τους έναντι των ανταγωνιστών τους.

Χώρα των Βάσκων — Ισπανία — αναδιάρθρωση μιας περιφέρειας και των πόλεών της

Η τοπική βιομηχανία, διαρθρωμένη γύρω από τις ναυπηγικές εργασίες, τον χάλυβα και την βαριά βιομηχανία, βρισκόταν σε παρακμή τη δεκαετία του 1980. Η κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων, οι εργοδότες και οι εργατικές ενώσεις αποφάσισαν να αναδιρθώσουν και να εκσυγχρονίσουν αυτούς τους βιομηχανικούς τομείς. Δημιουργήθηκαν εννέα όμιλοι επιχειρήσεων, που μαζί παράγουν το 45 % του ΑΕγχΠ της χώρας των Βάσκων. Σήμερα, εξακολουθούν να είναι η κινητήρια δύναμη της οικονομίας των περιφέρειας. Μετά από μια διαδικασία που διήρκεσε είκοσι περίπου χρόνια, το ΑΕγχΠ της Χώρας των Βάσκων είναι το τρίτο της Ευρώπης μετά από περιφέρειες χωρών όπως το Λουξεμβούργο και η Ιρλανδία. Η ανεργία η οποία ανερχόταν σε 25 % το 1990, σήμερα έχει κατέλθει σε 4,5 %. Μεγάλο μέρος των επενδύσεων διατέθηκε για καινοτομίες. Το μερίδιο των ιδιωτικών πόρων ανέρχεται σε 66 % του συνόλου των επενδύσεων (ο μέσος όρος στην Ισπανία είναι 48 % και το αντίστοιχο ποσοστό για την Ευρώπη είναι 54 %). Η διαδικασία αναδιάρθρωσης συνδέεται με την αναζωογόνηση των πόλεων της περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτεύουσας Μπιλμπάο. Οι τοπικές πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και η τοπική ταυτότητα διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αυτή, η οποία συνέβαλε σε υψηλότερο βαθμό αποδοχής της ίδιας της διαδικασίας.

Κρήτη — Ελλάδα — από τη γεωργία στις υπηρεσίες τουρισμού

Η αναδιάρθρωση στην Κρήτη, που χρηματοδοτήθηκε από την εθνική κυβέρνηση και κοινοτικούς πόρους, βασίζεται στη συνεργασία επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων (Πανεπιστήμιο της Κρήτης, Ερευνητικό Ίδρυμα Ηρακλείου) στοχεύει στη μετακίνηση των εργαζομένων από τον γεωργικό τομέα στον τομέα των υπηρεσιών. Τούτο επιτεύχθηκε εν μέρει μόνο. Κύριος λόγος είναι η κάστη δομή και η από την κορυφή προς τη βάση προσέγγιση της δράσης. Τα ισχυρά κέντρα ενδυναμώθηκαν περισσότερο, οι απόκεντρες περιοχές στα ενδότερα του νησιού περιθωριοποιήθηκαν, πράγμα που διέυρνε το χάσμα μεταξύ των υποπεριφερειών και δεν οδήγησε σε αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

Tawira — Πορτογαλία

Η αναδιάρθρωση η οποία βασίστηκε στον αναπροσανατολισμό, είχε ως αποτέλεσμα ανάπτυξη των τουριστικών υπηρεσιών, αύξηση των επενδύσεων στον τομέα αυτό, που συνέβαλαν στη διατήρηση της ιστορικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της περιφέρειας, και η οποία με τη σειρά της οδήγησε σε περαιτέρω αύξηση του τουρισμού και την εισροή ιδιωτικών κεφαλαίων. Η διαδικασία αυτή χρηματοδοτήθηκε με πόρους των προγραμμάτων Piter, Urbcom, Interreg και Proalgarve.

Οι περιφέρειες της Αυστρίας

Η αναδιάρθρωση βασίστηκε στη μετάβαση από μια μονοτομεακή οικονομία σε μια διαφοροποιημένη βιομηχανική δομή η οποία βασίζεται σε έργα Ε&Α καθώς και στη μετάβαση στον τομέα του τουρισμού και στον τομέα των υπηρεσιών που συνδέονται με τον τουρισμό. Τη διαδικασία αυτή ενίσχυσε έντονα η συνεχής ανάπτυξη ευκαιριών επαγγελματικής κατάρτισης.

Πόρτο, Πορτογαλία

Η διαδικασία, που άρχισε μόλις πρόσφατα, κατέστη αναγκαία λόγω της μετεγκατάστασης πολλών κρατικών φορέων και επιχειρήσεων στην πρωτεύουσα καθώς και λόγω της συρρίκνωσης του πληθυσμού και λόγω του μαρasmus του παραδοσιακού λιανικού εμπορίου προς όφελος των μεγάλων υπεραγορών. Σκοπός της διαδικασίας αναδιάρθρωσης είναι να εμφορηθεί νέα ζωή στο κέντρο της πόλης, να αναπτυχθούν οι πολιτισμικές υπηρεσίες, και να αναπτυχθεί ο στεγαστικός τομέας της πόλης. Το 2004 εγκαινιάστηκε η πρωτοβουλία PortoVivo, με στόχο να προσελκυστούν στην πόλη ιδιωτικές επενδύσεις. Αυτό το σημαντικό έργο αναδιάρθρωσης και αναπροσανατολισμού έχει ένα πλαίσιο είκοσι ετών. Προγραμματίζεται η ανανέωση άνω των 5 000 κτιρίων κατά την περίοδο αυτή, πράγμα που θα συμβάλει στη διατήρηση μιας αξιόλογης ιστορικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και στην ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών και θα δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης.

Liberec, Τσεχία

Στόχος μιας διαδικασίας αναδιάρθρωσης που ξεκίνησε με την αλλαγή του είναι να ευθυγραμμιστεί η οικονομία με τα κοινοτικά πρότυπα. Η αναδιάρθρωση αυτή χρηματοδοτείται κυρίως από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους. Το αποτέλεσμα ήταν η στήριξη του τομέα των ΜΜΕ και των συμπράξεων του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Κύρια προβλήματα είναι το χρέος και η κατάσταση των δημοσίων οικονομικών.

Wrocław, Πολωνία

Κατά τα τελευταία δεκαεπτά χρόνια άλλαξαν τόσο η οικονομική διάρθρωση της πόλης όσο και η γενική εξωτερική της εικόνα. Η αναζωογόνηση του κέντρου της πόλης και συγκεκριμένων συνοικιών προσέλκυσε ιδιωτικές επενδύσεις στην πόλη. Δημιουργήθηκαν ξενοδοχεία και εστιατόρια. Η ανοικτή πολιτική των αρχών της πόλης και οι εταιρικές της σχέσεις της με αδελφές πόλεις, περιφερειακές αρχές και την κεντρική κυβέρνηση, καθώς και η συνεργασία της πόλης με τους άμεσους γείτονές της, είχαν ως αποτέλεσμα την εγκατάσταση νέων βιομηχανικών δραστηριοτήτων στα περίχωρα της πόλης. Δημιουργήθηκε το τεχνολογικό πάρκο του Wrocław Technology Park και τα εκπαιδευτικά κέντρα και η βιομηχανία της πόλης ξεκίνησαν νέες πρωτοβουλίες Ε&Α. Κατά την περίοδο αυτή ανεργία μειώθηκε από 18 % σε 6 %. Ένα αρνητικό φαινόμενο ήταν η άνοδος των τιμών. Για παράδειγμα οι τιμές των ακινήτων ανήλθαν κατά 400 %.

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Δέσμη μέτρων για τη βελτίωση της Νομοθεσίας 2005 και 2006»

(2007/C 305/08)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- κρίνει ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες της ΕΕ, των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, με τη σύναψη μιας πραγματικά εταιρικής σχέσης, έτσι ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους, με απώτερο στόχο την αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντολογικών και δημοκρατικών προκλήσεων που απαντά στη πορεία της η ΕΕ και με παράλληλο σεβασμό των αρμοδιοτήτων που αναλογούν σε κάθε βαθμίδα διακυβέρνησης·
- θεωρεί ότι η βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, η απλούστευση του κοινοτικού κεκτημένου, η εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, καθώς και η ενίσχυση των μεθόδων διαβούλευσης και αξιολόγησης του αντικτύπου συνιστούν προτεραιότητες στην προσπάθεια για την προαγωγή μιας πραγματικά πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στην ΕΕ·
- εκφράζει τη λύπη της για τις λίγες αναφορές που γίνονται στην τοπική και περιφερειακή διάσταση στη δέσμη μέτρων για τη «βελτίωση της νομοθεσίας», τη στιγμή που στη Λευκή Βίβλο για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση, που υιοθετήθηκε το 2001, τονίζεται η ανάγκη προώθησης μιας καλύτερης εταιρικής σχέσης μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων εξουσίας, γνωρίζοντας ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι οι φορείς που εφαρμόζουν κατά κύριο λόγο -και μάλιστα μεταφέρουν ανάλογα με τις αρμοδιότητες που διαθέτουν — την κοινοτική νομοθεσία·
- στο πλαίσιο της τρέχουσας Διακυβερνητικής Διάσκεψης, επιθυμεί να διατηρηθούν στο θεσμικό κανονισμό οι διατάξεις που προβλέπονται στο σχέδιο συντάγματος για την Ευρώπη και αναφέρονται στις τοπικές και περιφερειακές αρχές και στην Επιτροπή των Περιφερειών, και περισσότερο συγκεκριμένα οι διατάξεις που αναφέρονται στον ορισμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·
- συμφωνεί ότι η Επιτροπή, καθώς και τα εθνικά και τα περιφερειακά κοινοβούλια πρέπει να καθιερώσουν το συντομότερο δυνατό μηχανισμό για την παρακολούθηση της αρχής της επικουρικότητας, ο οποίος θα επιτρέπει την εμπεριστατωμένη εξέταση των νομοθετικών προτάσεων της Ε.Ε. σε πολύ έγκαιρο στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας·
- τάσσεται υπέρ της ενίσχυσης της συμμετοχής της Επιτροπής των Περιφερειών στην αξιολόγηση του περιφερειακού αντικτύπου που έχουν οι σημαντικότερες κοινοτικές πολιτικές και προτείνει να θέσει την εμπειρογνομοσύνη που διαθέτει στην υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να συμβάλει στις αναλύσεις του αντικτύπου όλων των νέων νομοθετικών προτάσεων με σημαντικές περιφερειακές επιδράσεις·
- εύχεται να συνοδευτεί η πρωτοβουλία «βελτίωση της νομοθεσίας» από τα κατάλληλα μέτρα πληροφόρησης και επικοινωνίας προς τους παράγοντες που αναλαμβάνουν την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας — που στην πλειοψηφία των περιπτώσεων είναι οι οργανισμοί τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης — καθώς και στους αποδέκτες της κοινοτικής νομοθεσίας, δηλαδή τους ευρωπαίους πολίτες.

Έγγραφα αναφοράς

Έκθεση «Βελτίωση της νομοθεσίας 2005»

COM(2006) 289 τελικό — SEC(2006) 289

Στρατηγική επισκόπηση του προγράμματος για τη βελτίωση της νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

COM(2006) 689 τελικό

Έγγραφο εργασίας της Επιτροπής: Πρώτη έκθεση προόδου όσον αφορά τη στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος

COM(2006) 690 τελικό

Έγγραφο εργασίας της Επιτροπής: Μέτρηση των διοικητικών δαπανών και μείωση του διοικητικού φόρτου στην ΕΕ
COM(2006) 691 τελικό

Πρόγραμμα δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση

COM(2007) 23 τελικό — SEC(2007) 84 — SEC(2007) 85

Έκθεση «Βελτίωση της νομοθεσίας 2006»

COM(2007) 286 τελικό — SEC(2007) 737

Εισηγητής: ο κ. **VAN DEN BRANDE** (BE/PPE) Βουλευτής Φλάνδρας (BE/PPE)

Πολιτικές συστάσεις

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές συστάσεις

1. **κρίνει** ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες της ΕΕ, των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, με τη σύναψη μιας πραγματικά εταιρικής σχέσης, έτσι ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους, με απώτερο στόχο την αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντολογικών και δημοκρατικών προκλήσεων που απαντά στη πορεία της η ΕΕ και με παράλληλο σεβασμό των αρμοδιοτήτων που αναλογούν σε κάθε βαθμίδα διακυβέρνησης·

2. **θεωρεί** ότι η βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, η απλούστευση του κοινοτικού κεκτημένου, η εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, καθώς και η ενίσχυση των μεθόδων διαβούλευσης και αξιολόγησης του αντικτύπου συνιστούν προτεραιότητες στην προσπάθεια για την προαγωγή μιας πραγματικά πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στην ΕΕ·

3. στα πλαίσια της προσπάθειας που καταβάλλεται από την Επιτροπή για την κωδικοποίηση και την αναδιατύπωση νομοθετικών προτάσεων, **θεωρεί** ότι η έννοια «βελτίωση της νομοθεσίας» δεν πρέπει να σημαίνει αποκλειστικά «μείωση της νομοθεσίας» και ότι κάθε απόφαση της Επιτροπής που αφορά απόσυρση νομοθεσίας πρέπει να αιτιολογείται με την εκτίμηση της πρόσθετης ευρωπαϊκής αξίας που αποφέρει ένα νομοσχέδιο· καλεί επιμόνως την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπληρώσει απόλυτα το ρόλο που της αναλογεί ως κινητήρια δύναμη των διεργασιών για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και υπενθυμίζει ότι η ύπαρξη μιας συνεκτικής και μακροπρόθεσμης πολιτικής θεώρησης, η οποία μεταφράζεται σε συγκεκριμένες πολιτικές δράσεις, συνιστά προϋπόθεση για τη βελτίωση του νομοθετικού και του ρυθμιστικού περιβάλλοντος·

4. **υποστηρίζει** την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις προσπάθειες που καταβάλει για τη βελτίωση της νομοθεσίας, αποσύροντας νομοθετικές προτάσεις κάθε φορά που αυτό επιβάλλεται για λόγους σεβασμού της επικουρικότητας και ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει προς αυτή την κατεύθυνση·

5. **εκφράζει** τη λύπη της για τις λίγες αναφορές που γίνονται στην τοπική και περιφερειακή διάσταση στη δέση μέτρων για τη «βελτίωση της νομοθεσίας», τη στιγμή που στη Λευκή Βίβλο για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση, που υιοθετήθηκε το 2001, τονίζεται η ανάγκη προώθησης μιας καλύτερης εταιρικής σχέσης μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων εξουσίας, γνωρίζοντας ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι οι φορείς που εφαρμόζουν κατά κύριο λόγο — και μάλιστα μεταφέρουν ανάλογα με τις αρμοδιότητες που διαθέτουν — την κοινοτική νομοθεσία, γι' αυτό και θα έπρεπε να συμμετέχουν με καλύτερο τρόπο στη συνολική πρωτοβουλία «βελτίωση της νομοθεσίας», περισσότερο συγκεκριμένα με τη συμμετοχή της ΕΤΠ σε διάφορες διοργανικές ομάδες συντονισμού·

6. **επιθυμεί** τη συμμετοχή των τοπικών αρχών, των περιφερειακών κοινοβουλίων και συνελεύσεων (ανάλογα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν εκχωρηθεί) στη διαδικασία για την κατάρτιση και τη διατύπωση της κοινοτικής νομοθεσίας, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της δημοκρατικής νομιμότητας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων·

7. **υποστηρίζει** την προτεραιότητα που τίθεται στο πρόγραμμα εργασίας 2007 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δηλαδή τη βελτίωση του κανονιστικού περιβάλλοντος προκειμένου να προωθηθούν, μεταξύ άλλων, οι στόχοι της ανταγωνιστικότητας, της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της βιωσιμότητας με βάση τη στρατηγική της Λισσαβόνας και, ταυτόχρονα, για την προσφορά μιας καλύτερης ποιότητας διαβίωσης στους ευρωπαίους πολίτες·

8. **επικροτεί** την έκθεση «Βελτίωση της νομοθεσίας 2006» στην οποία λαμβάνονται υπόψη οι προσδοκίες της σχετικά με τη διαβούλευση μαζί της και τη συμμετοχή της στην προκαταρκτική νομοθετική φάση, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το σεβασμό των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στα πλαίσια της ανάλυσης του αντικτύπου, αλλά εμμένει ωστόσο στην άποψη ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθούν στο μέλλον οι προσπάθειες για τον καλύτερο συντονισμό των επιμέρους επιπέδων διακυβέρνησης, να βελτιωθεί η επικοινωνία με το κοινό όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ και την εμβέλεια της κοινοτικής νομοθετικής δράσης αλλά και το διοικητικό και οικονομικό αντίκτυπο της για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

9. **επαναλαμβάνει** την προσήλωσή της στη συνταγματική διάσταση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και, με δεδομένη την έλλειψη της συνταγματικής συνθήκης για την Ευρώπη, τονίζει τη σημασία που έχει για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και για την Επιτροπή των Περιφερειών να εφαρμόσουν το συντομότερο δυνατό τα πρωτόκολλα που αναφέρονται στο ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ε.Ε. και στην εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

10. στο πλαίσιο της τρέχουσας Διακυβερνητικής Διάσκεψης, **επιθυμεί** να διατηρηθούν στο θεσμικό κανονισμό οι διατάξεις που προβλέπονται στο σχέδιο συντάγματος για την Ευρώπη και αναφέρονται στις τοπικές και περιφερειακές αρχές και στην Επιτροπή των Περιφερειών, και περισσότερο συγκεκριμένα οι διατάξεις που αναφέρονται στον ορισμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση αυτών των δύο αρχών·

11. **υπογραμμίζει** ότι οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας αποτελούν σε σταθερή βάση τους μοχλούς της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, πράγμα το οποίο υπονοεί και κοινή ευθύνη για την εφαρμογή των αρχών αυτών, για την οποία χρειάζεται η καλλιέργεια νοοτροπίας που να προωθεί πραγματικά την επικουρικότητα στην ΕΕ·

12. **επικροτεί** τη δήλωση του Βερολίνου της 25ης Μαρτίου 2007 για τον εορτασμό της 50ής επετείου της υπογραφής της Συνθήκης της Ρώμης, στην οποία τονίζεται η ανάγκη καταμερισμού των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών, και των περιφερειακών και τοπικών τους αρχών και ως εκ τούτου αναγνωρίζεται η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση·

13. **καλεί** τα άλλα ευρωπαϊκά όργανα να συνεκτιμούν τακτικά και συστηματικά την τοπική και περιφερειακή διάσταση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και αυτό σε όλα τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας·

14. για να επιτευχθεί αυτό, **επιθυμεί** να θέσει στη διάθεση των ενδιαφερομένων την εμπειρογνομosύνη που έχει αναπτύξει μέσω του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας, όπως προκύπτει από τα συμπεράσματα και τις αξιολογήσεις των δύο πιλοτικών δοκιμών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα·

15. **συνιστά** με θέρμη στα περιφερειακά κοινοβούλια να ιδρύσουν κοινοβουλευτικές επιτροπές που θα αναλάβουν το καθήκον να διασφαλίσουν τον έλεγχο της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας και οι οποίες, κατά συνέπεια, θα αποτελέσουν τους κατ'έχοντες φορείς αναφοράς στο δίκτυο που προαναφέρθηκε·

16. **επιδοκιμάζει** την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την άμεση κοινοποίηση κάθε νομοθετικής πρότασης και κάθε εγγράφου διαβούλευσης στα εθνικά κοινοβούλια, με την οποία και θα καλεί τα τελευταία να της διαβιβάσουν τις παρατηρήσεις τους, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της διαδικασίας που εφαρμόζεται για την χάραξη πολιτικών, συγκεκριμένα σε σχέση με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας αλλά και το περιεχόμενο της νομοθετικής πρότασης, και ζητά να εφαρμοστεί η πρακτική αυτή με βάση την υφιστάμενη σε κάθε κράτος μέλος κατανομή αρμοδιοτήτων στα υποεθνικά νομοθετικά όργανα·

17. **απευθύνει**, τέλος, έκκληση για τη σύναψη δεσμευτικών εσωτερικών συμφωνιών στα κράτη μέλη, στα οποία οι εξουσίες κατανέμονται μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου, επί των διαδικασιών που θα εφαρμόζονται στο πλαίσιο του συστήματος

έγκαιρης προειδοποίησης για την παρακολούθηση της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας·

18. **καλεί**, συνεπώς, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καθιερώσει σύστημα πληροφορικής που θα επιτρέπει στις τοπικές και περιφερειακές αρχές να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες για όλα τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας·

19. **συμφωνεί** ότι η Επιτροπή, καθώς και τα εθνικά και τα περιφερειακά κοινοβούλια πρέπει να καθιερώσουν το συντομότερο δυνατό μηχανισμό για την παρακολούθηση της αρχής της επικουρικότητας, ο οποίος θα επιτρέπει την εμπειριστατωμένη εξέταση των νομοθετικών προτάσεων της Ε.Ε. σε πολύ έγκαιρο στάδιο της σχετικής διαδικασίας και επιμένει ότι, για την καθιέρωση παρόμοιου μηχανισμού, πρέπει να προβλεφθούν διατάξεις για τη συνεργασία με την ΕΤΠ, προκειμένου να αξιοποιηθούν οι υφιστάμενες συνέργειες καθώς η τελευταία είναι πρόθυμη να μοιραστεί τις εμπειρίες που έχει αποκομίσει από το δικό της δίκτυο παρακολούθησης της επικουρικότητας.

Διαδικασία διαβούλευσης και διαρθρωμένος διάλογος

20. **τονίζει** τη σημασία που έχει η διενέργεια διαβουλεύσεων μαζί της, υπό την ιδιότητα της θεσμικής εκπροσώπου των οργανισμών τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης στην Ε.Ε. και θεσμικού συνομιλητή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στα πλαίσια της νομοθετικής διαδικασίας· κάθε ενίσχυση της εν λόγω διαβούλευσης καθιστά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων περισσότερο ανοικτή, περιεκτική, λειτουργική και δημοκρατική τοποθετώντας τη λήψη αποφάσεων στο πλησιέστερο προς τους ευρωπαίους πολίτες επίπεδο·

21. **επαναλαμβάνει** τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στα πλαίσια του πρωτοκόλλου συνεργασίας που υπογράφηκε τον Νοέμβριο του 2005 με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο οποίο ορίζεται ότι «Στο πλαίσιο της αρχής της χρηστής διακυβέρνησης, η ΕΤΠ οφείλει να αναλάβει πλήρως τον ρόλο του διαμεσολαβητή στον διάλογο με τις ενώσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών. Η Επιτροπή διασφαλίζει την πλήρη συμμετοχή της ΕΤΠ στην πολιτική προετοιμασία των συνεδριάσεων που διοργανώνονται από κοινού» και εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συμμετοχή από το 2004 και μετά 9 μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε έναν διαρθρωμένο διάλογο καθώς και για τη συμμετοχή περίπου 80 ευρωπαϊκών και εθνικών ενώσεων που εκπροσωπούν τις περιφερειακές και τοπικές αρχές·

22. **θεωρεί** ότι ο διαρθρωμένος διάλογος με τις ενώσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών αποτελεί μέσο το οποίο πρέπει να χρησιμοποιείται στο στάδιο της προετοιμασίας του προγράμματος νομοθετικών εργασιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

23. **προτείνει** τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές για την συνέχεια των συζητήσεων με τους κοινωνικούς εταίρους που συμμετέχουν στον διαρθρωμένο διάλογο με σκοπό τη βελτίωση των πτυχών του διαλόγου αυτού και την εξασφάλιση της επίτευξης των αρχικών του στόχων, καθώς και την ενίσχυση του πολιτικού και θεσμικού ρόλου που διαδραματίζει η Επιτροπή των Περιφερειών:

— τη διοργάνωση, σε κατάλληλο χρονικό σημείο του έτους, μιας συνόδου στα πλαίσια του διαρθρωμένου διαλόγου ώστε να μπορέσουν οι ενώσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών και η Επιτροπή των Περιφερειών να αρχίσουν έναν πραγματικό διάλογο για τις λειτουργικές προτεραιότητες προτού υιοθετήσει η Επιτροπή το ετήσιο πρόγραμμα νομοθετικών εργασιών της·

- την κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος του διαρθρωμένου διαλόγου και της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων σε στενή συνεργασία με την ΕΤΠ και τις ευρωπαϊκές εθνικές ενώσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών·
- την ανάπτυξη συνδέσμων με τα τοπικά και περιφερειακά ΜΜΕ, σε συνεργασία με τις ενώσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών·
- την πρόβλεψη για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της δυνατότητας να υποβάλουν γραπτώς παρατηρήσεις, να προτείνουν θέματα που τις ενδιαφέρουν, σε συμφωνία με την ημερήσια διάταξη της ΕΕ και να λαμβάνουν σχετικά απάντηση·
- την τήρηση πρακτικών από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για κάθε συνεδρίαση·
- την επικέντρωση του ενδιαφέροντος στην ενίσχυση της συνέχειας του διαρθρωμένου διαλόγου, μέσω τακτικής αξιολόγησης και στενής συνεργασίας με την ΕΤΠ και τις εθνικές και ευρωπαϊκές ενώσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών·

24. **εκφράζει την επιθυμία** να έχει μεγαλύτερη ευθύνη για τη διοργάνωση του διαρθρωμένου διαλόγου και να βελτιωθεί η διαφάνεια της διαδικασίας αυτής·

25. **υπενθυμίζει** τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στη γνωμοδότηση που εκπόνησε για την ετήσια έκθεση «βελτίωση της νομοθεσίας 2004», που αποσκοπούν στην συστηματικοποίηση των διαβουλεύσεων με τους οργανισμούς τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης σε ένα πρώιμο στάδιο της διαδικασίας για τη θέσπιση ευρωπαϊκής νομοθεσίας, και θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί ότι οι εν λόγω διαβουλεύσεις θα συνεκτιμώνται με αποτελεσματικό τρόπο.

Καλύτερη μεταφορά και εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

26. **υπενθυμίζει** ότι η πλειοψηφία των οργανισμών τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης εξαρτάται από την καλή ή κακή μεταφορά της κοινοτικής νομοθεσίας σε εθνικό επίπεδο και τονίζει τη σημασία που έχει η βελτίωση του συντονισμού, αφενός, μεταξύ των εθνικών και, αφετέρου, των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

27. **επαναλαμβάνει** ότι είναι αναγκαίο να εφαρμόζεται η αρχή της εταιρικής σχέσης τόσο στη φάση της κατάρτισης όσο και στη φάση της εφαρμογής της νομοθεσίας και των πολιτικών της Κοινότητας·

28. **υπενθυμίζει** ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε και ανέπτυξε την ιδέα των τριμερών συμβάσεων και συμφωνιών για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων· **επαναλαμβάνει** την πρότασή της για την αναθεώρηση των μέσων αυτών και, αντλώντας τα κατάλληλα διδάγματα από την πειραματική φάση της πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις τριμερείς συμφωνίες, προτείνει την καθιέρωση ευρωπαϊκών περιφερειακών συμφώνων·

29. **υπογραμμίζει** ότι, στη θέση των ευρωπαϊκών συνασπισμών περιφερειακής συνεργασίας, τα ευρωπαϊκά περιφερειακά σύμφωνα θα επέτρεπαν την ενίσχυση της εδαφικής συνοχής και της ευελιξίας των πολιτικών που έχουν ισχυρό τοπικό αντίκτυπο, χάρη στη διαρθρωμένη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων διακυβέρνησης για την υλοποίηση στόχων που έχουν οριστεί από κοινού από τους αντίστοιχους τοπικούς, περιφερειακούς, εθνικούς και ευρω-

παϊκούς φορείς. Η προσφυγή στο μέσο αυτό θα παραμένει προαιρετική·

30. **επιμένει** ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει πραγματικά εταιρική σχέση χωρίς τη χρηματοδοτική συνεισφορά κάθε συμβαλλόμενου μέρους, συνιστά να επικεντρωθεί η εξέταση του θέματος της χρηματοδότησης των ευρωπαϊκών περιφερειακών συμφώνων στις πιθανές συνέργιες μεταξύ, αφενός, των υφιστάμενων θέσεων του προϋπολογισμού στους αντίστοιχους τομείς και των διαρθρωτικών ταμείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και, αφετέρου, των διαθέσιμων κονδυλίων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και αυτό χωρίς τη σύσταση πρόσθετου χρηματοδοτικού μέσου για την περιφερειακή πολιτική της Κοινότητας ούτε την επίκληση πρόσθετων χρηματοδοτικών πόρων για την επίτευξη του στόχου αυτού·

31. **θεωρεί** ενδεδειγμένο να ενταθούν οι διαβουλεύσεις μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συμβουλίου της Ε.Ε., Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Επιτροπής των Περιφερειών τόσο επί του ορισμού όσο και επί της εφαρμογής των ευρωπαϊκών περιφερειακών συμφώνων·

32. **διαβεβαιώνει** την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι έχει τη βούληση να διαδραματίσει προορατικό ρόλο για την προαγωγή της σύναψης ευρωπαϊκών περιφερειακών συμφώνων και να λειτουργήσει ως αξιόπιστος εταίρος όλων των ενδιαφερομένων παραγόντων·

33. **ζητά**, πάντως, περισσότερη υποστήριξη εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε ό,τι έχει σχέση με τις πρωτοβουλίες των τοπικών και περιφερειακών αρχών, επιμένοντας, παράλληλα, ότι είναι αναγκαίο να δοθεί περισσότερη προσοχή στα υφιστάμενα έργα, τα οποία και δεν πρέπει να παραγκωνιστούν μετά την πάροδο της πιλοτικής φάσης.

Ανάλυση αντικτύπου και εκτίμηση του διοικητικού και δημοσιονομικού φόρτου

34. **επιδοκιμάζει** την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη σύσταση ανεξάρτητης επιτροπής αξιολόγησης του αντικτύπου που θα τελεί υπό την εποπτεία του Προέδρου, προκειμένου να ενισχυθεί ο έλεγχος, σε συμφωνία με τη σύσταση που περιλαμβάνεται στη γνωμοδότηση που εξέδωσε για τη βελτίωση της νομοθεσίας 2004·

35. **τάσσεται** υπέρ της ενίσχυσης της συμμετοχής της Επιτροπής των Περιφερειών στην αξιολόγηση του περιφερειακού αντικτύπου που έχουν οι σημαντικότερες κοινοτικές πολιτικές και τονίζει, παράλληλα, τον καθοριστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε σχέση με τη μεταφορά και την εφαρμογή νομοθετικών πράξεων, εφόσον συμμετέχουν κατά τον δέοντα τρόπο στην προετοιμασία αυτών·

36. **υποστηρίζει** τις προσπάθειες για την αναζήτηση κοινής μεθόδου ανάλυσης του αντικτύπου καθώς και κοινής μεθοδολογίας για την εκτίμηση του διοικητικού φόρτου που συνεπάγεται η ευρωπαϊκή νομοθεσία, συνιστά να προσαρμοστεί η μεθοδολογία αυτή στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, για να επιτραπεί η καλύτερη εκτίμηση των χρηματοδοτικών και διοικητικών επιβαρύνσεων που θα επωμιστούν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, και επιθυμεί να συμμετάσχει πλήρως στη διοργανική συνεργασία που θα υπάρξει στο χώρο αυτό·

37. **επικροτεί** το πρόγραμμα δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη μείωση του διοικητικού φόρτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και το στόχο που προτάθηκε κατά τη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 8 και 9 Μαρτίου 2007 και να ορισθεί στο 25 % η μείωση που πρέπει να επιτευχθεί με κοινές προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών έως το 2012. Υπενθυμίζει ωστόσο ότι είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη η τοπική και περιφερειακή διάσταση καθώς και ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών κατά την υλοποίηση του στόχου αυτού.

38. κατά το πνεύμα της συμφωνίας συνεργασίας του Νοεμβρίου 2005, **προτείνει** να θέσει την εμπειρογνομosύνη που διαθέτει στην υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να συμβάλει στις αναλύσεις του αντικτύπου όλων των νέων νομοθετικών προτάσεων με σημαντικές περιφερειακές επιδράσεις·

39. υπό την ιδιότητα αυτή, **δεσμεύεται** να διενεργήσει πιλοτική δοκιμή στο πλαίσιο της πλατφόρμας για την παρακολούθηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας, αποσκοπώντας να συμβάλει τόσο στην συστηματοποίηση των διαβουλεύσεων με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία στο στάδιο της προετοιμασίας, όσο και στην αναζήτηση κοινής μεθόδου για την ανάλυση του αντίκτυπου που έχει η νομοθεσία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Σε σχέση με αυτό, θεωρεί ότι θα ήταν χρήσιμο και σύμφωνο με τις προσπάθειες που καταβάλλει για την υλοποίηση των στόχων της Λισσαβόνας να εκπροσωπηθεί στη σύνοδο του εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Απλούστευση της κοινοτικής νομοθεσίας, διαφάνεια και πληροφόρηση

40. **επαναλαμβάνει** το αίτημά της για την προσθήκη περιφερειακής πτυχής στα εθνικά σχέδια δράσης για την απλούστευση της νομοθεσίας·

41. **εκφράζει** την ικανοποίησή της με την πρωτοβουλία της Επιτροπής που αποσκοπεί στην προαγωγή της διαφάνειας και υπενθυμίζει σε σχέση με αυτό ότι, εάν η Ε.Ε. επιθυμεί πραγματικά να ενισχύσει τη δημοκρατική της νομιμότητα, πρέπει να προωθήσει περισσότερο τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών παραγόντων στις διαδικασίες για την κατάρτιση νομοθεσίας και τη λήψη αποφάσεων. Συνεπώς, εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, στην εν λόγω πρωτοβουλία, δεν γίνεται αναφορά στην τοπική και περιφερειακή διάσταση και καλεί την Επιτροπή να συνεκτιμήσει περισσότερο την πτυχή αυτή·

42. **εύχεται** να συνοδευτεί η πρωτοβουλία «βελτίωση της νομοθεσίας» από τα κατάλληλα μέτρα πληροφόρησης και επικοινωνίας προς τους παράγοντες που αναλαμβάνουν την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας — που στην πλειοψηφία των περιπτώσεων είναι οι οργανισμοί τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης — καθώς και στους αποδέκτες της κοινοτικής νομοθεσίας, δηλαδή τους ευρωπαίους πολίτες. Η κοινοτική νομοθεσία δεν μπορεί όντως να εφαρμοστεί κατά τον δέοντα τρόπο εφόσον δεν γίνεται κατανοητή από τους ενδιαφερόμενους παράγοντες· αυτό σημαίνει ότι, πέραν της προσπάθειας για την προαγωγή της συμμετοχής στο προκαταρκτικό στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας, υπάρχει ανάγκη να καταβληθεί και μια προσπάθεια πληροφόρησης και επικοινωνίας·

43. **εφιστά την προσοχή** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο γεγονός ότι, πριν την επίσημη έναρξη της κοινοτικής νομοθετικής διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης και της αίτησης για γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, πρέπει να εξασφαλίζεται η μετάφραση όλων των νομοθετικών προτάσεων που υιοθετούνται από την τελευταία σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ε.Ε.

44. **τονίζει** το δυναμικό του δικτύου παρακολούθησης της επικουρικότητας που διαθέτει, το οποίο μπορεί να εξελιχθεί σε αποτελεσματικό μέσο πληροφόρησης και επικοινωνίας στο πλαίσιο της κοινοτικής νομοθετικής διαδικασίας.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή της σφαιρτικής προσέγγισης όσον αφορούν την μετανάστευση στα νότια θαλάσσια σύνορα και τις ανατολικές και νοτιοανατολικές περιοχές οι οποίες γειτονεύουν με την Ευρωπαϊκή Ένωση»

(2007/C 305/09)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- θεωρεί ότι η ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική και η διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάγονται αντιστοίχως στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών που οφείλουν να δρουν από κοινού σύμφωνα με τις αρχές της αλληλεγγύης, της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και του απόλυτου σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής
- θεωρεί ότι οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των εξελίξεων στον τομέα της μεταναστευτικής πολιτικής, είτε όσον αφορά τα προβλήματα που προκύπτουν από την παράνομη μετανάστευση (υποδοχή και διαχείριση των αφίξεων, παράνομη απασχόληση, εγκληματικότητα και ασφάλεια των αστικών κέντρων) είτε όσον αφορά τις υπηρεσίες για την παροχή των οποίων οι τοπικές αρχές είναι αρμόδιες (στέγαση, υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση κλπ.)
- συνιστά να αναληφθεί άμεση δράση για την εναρμόνιση της νομοθεσίας προκειμένου να τεθεί τέλος στην εμπορία ανθρώπων και στις εγκληματικές οργανώσεις που εκτελούν αυτές τις πράξεις
- επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στην προώθηση της συνεργασίας και των προγραμμάτων αδελφοποίησης με τους ομολόγους τους και υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές προσφέρουν τεχνογνωσία και εμπειρία στην αποκεντρωμένη συνεργασία. Αυτό πρέπει να συμπεριλαμβάνεται συστηματικά στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής
- καλεί την Επιτροπή να ενθαρρύνει και να συμβάλει στον προσδιορισμό πρακτικών λύσεων για την ενίσχυση της διαχείρισης των νότιων θαλάσσιων εξωτερικών συνόρων και να βελτιώσει την ικανότητα της Κοινότητας, των κρατών μελών της και των τοπικών και περιφερειακών αρχών της για την αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων, όπως η μαζική εισροή λαθρομεταναστών
- συγχρόνως, ενθαρρύνει τους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς να κάνουν χρήση των διαθέσιμων ταμείων βάσει προγράμματος και υπογραμμίζει ότι τα ταμεία αυτά είναι διαθέσιμα χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις
- προτείνει να συμμετάσχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, και ιδιαίτερα οι εθνικές ενώσεις τους, στενότερα, τόσο στις υποψήφιες χώρες όσο και στις χώρες εταίρους, στη συμβολή της Ε.Ε. με τη μορφή κατάρτισης και αδελφοποίησης αστυνομικών υπαλλήλων, συνεργασίας με τη Frontex, κοινωνικής προστασίας και κατάρτισης υπαλλήλων αρμόδιων για εργασιακά θέματα, αποκατάστασης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, συλλογής δεδομένων και παρακολούθησης των μεταναστευτικών ροών.

Κείμενα αναφοράς

Η σφαιρική προσέγγιση της μετανάστευσης ένα χρόνο μετά: Προς μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική

COM(2006) 735 τελικό

Ενίσχυση της διαχείρισης των νότιων θαλάσσιων συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

COM(2006) 733 τελικό

Εφαρμογή μιας παγκόσμιας προσέγγισης της μετανάστευσης στις ανατολικές και νοτιοανατολικές γειτονικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

COM(2007) 247 τελικό

Εισηγητής: ο κ. Ian MICALLEF (MT/EPP), Μέλος του δημοτικού συμβουλίου της Gzira

Συστάσεις πολιτικής**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Γενικές συστάσεις**

1. θεωρεί ότι η ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική και η διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάγονται αντιστοίχως στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών που οφείλουν να δρουν από κοινού σύμφωνα με τις αρχές της αλληλεγγύης, της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και του απόλυτου σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής·

2. υποστηρίζει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία έχει αναλάβει από το 1999 σειρά πρωτοβουλιών για μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική και προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει περαιτέρω προς αυτήν την κατεύθυνση, προετοιμάζοντας το έδαφος για στενότερη συνεργασία και μεγαλύτερο συντονισμό της ΕΕ και των τρίτων χωρών· επικροτεί ιδιαίτερα και την εκ νέου επιβεβαίωση του κοινού στόχου της πολιτικής αυτής, η οποία περιλαμβάνεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης και 22ας Ιουνίου·

3. θεωρεί ότι οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των εξελίξεων στον τομέα της μεταναστευτικής πολιτικής, είτε όσον αφορά τα προβλήματα που προκύπτουν από την παράνομη μετανάστευση (υποδοχή και διαχείριση των αφίξεων, παράνομη απασχόληση, εγκληματικότητα και ασφάλεια των αστικών κέντρων) είτε όσον αφορά τις υπηρεσίες για την παροχή των οποίων οι τοπικές αρχές είναι αρμόδιες (στέγαση, υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση κλπ.)·

4. τονίζει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές λόγω της εμπειρίας που έχουν αποκομίσει από τις σχέσεις που διατηρούν με τις χώρες προέλευσης, καθώς και λόγω των μέτρων που λαμβάνουν για την ένταξη των μεταναστών, ιδιαίτερα στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, της στέγασης, της εκπαίδευσης και της απασχόλησης·

5. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της κοινής γνώμης, σε συνεργασία με τις εθνικές, τοπικές και περιφερειακές αρχές, με αντικείμενο τις πολιτικές για τη νόμιμη μετανάστευση και το θετικό αντίκτυπο τους και με βασικό στόχο να εξαλειφθούν οι ανησυχίες των πολιτών· παράλληλα, καλεί την Επιτροπή να υποστηρίξει τις χώρες προέλευσης για την προώθηση εκστρατειών με σκοπό την αύξηση της ευαισθητο-

ποίησης και των γνώσεων του κοινού σχετικά με τις δυνατότητες της νόμιμης μετανάστευσης και την επισημάνση των κινδύνων της παράνομης μετανάστευσης·

6. καλεί την ΕΕ να προτείνει μηχανισμούς προκειμένου να διασφαλιστεί οι μελλοντικές νομιμοποιήσεις παράνομων μεταναστών να πραγματοποιούνται με συντονισμένο τρόπο ως μέρος κοινού συστήματος μετανάστευσης και ασύλου· επιδοκιμάζει, συνεπώς, την πρόταση της Επιτροπής για τη δημοσίευση μελέτης κατά το 2007 όσον αφορά τις πρακτικές και τις επιπτώσεις της νομιμοποίησης στα κράτη μέλη και στις περιφερειακές και τοπικές αρχές τους·

7. υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία, όταν τα κράτη μέλη της περιοχής των νότιων θαλάσσιων συνόρων αντιμετωπίζουν μια κρίσιμη κατάσταση, όπως η μαζική εισροή λαθρομεταναστών, πρέπει να ενισχυθεί η ικανότητα του μελλοντικού δικτύου παράκτιων περιπολιών·

8. επικροτεί την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για αισθητή αύξηση του προϋπολογισμού που διατίθεται στον ευρωπαϊκό οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα (Frontex), καθώς και την έγκριση εκ μέρους του των δαπανών που συνδέονται με την κινητοποίηση των ομάδων ταχείας παρέμβασης στα σύνορα συνιστά να προβλεφθεί, στο πλαίσιο των ομάδων ταχείας παρέμβασης στα σύνορα, ο συντονισμός των κρατών μελών και άλλων ενδιαφερόμενων εταίρων, συμπεριλαμβανομένων των επικοινωνιών με τα προτεινόμενα περιφερειακά κέντρα επιχειρήσεων στα νότια εξωτερικά θαλάσσια σύνορα ⁽¹⁾, και εκείνων των περιφερειακών αρχών που υφίστανται σε μεγάλο βαθμό τις επιπτώσεις της εισροής μεταναστών·

9. υποστηρίζει την πρόταση για τη δημιουργία μονάδας εμπειρογνομόνων προερχόμενων από τις διοικήσεις των κρατών μελών, οι οποίοι θα είναι δυνατό να καθίστανται διαθέσιμοι σε σύντομο χρονικό διάστημα σε άλλα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερη πίεση ως προς τις σχετικές ικανότητές τους, προκειμένου να συμβάλλουν στην ταχεία αρχική εκτίμηση μεμονωμένων περιπτώσεων στο σημείο άφιξης, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης ατόμων· ή εκείνων που μπορούν να επιστρέψουν στις χώρες καταγωγής τους ή διέλευσης και στη συνακόλουθη αποτελεσματική διαχείριση των μεμονωμένων περιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένης τόσο της εκτίμησης της υγειονομικής κατάστασης των μεταναστών και των προσφύγων, καθώς και κάθε συνδεδεμένης επιδημιολογικής κατάστασης, όσο και της αντιμετώπισης της ειδικής κατάστασης των ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλων εύρωστων ομάδων·

(¹) COM(2006) 733, σημείο 23.

10. συνιστά η μονάδα εμπειρογνομόνων προερχόμενων από τις διοικήσεις των κρατών μελών να βασιστεί όσο το δυνατόν περισσότερο στις ανάγκες των τοπικών και περιφερειακών αρχών, με τη συμμετοχή, εάν τούτο ζητηθεί, εκπροσώπων των τοπικών και περιφερειακών διοικήσεων της ενδιαφερόμενης περιοχής ή των εθνικών ή περιφερειακών ενώσεων των τοπικών αρχών, και να παρασχεθεί η δυνατότητα στις περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις να ζητούν την παρέμβαση τέτοιων εμπειρογνομόνων στην επικράτειά τους, δεδομένου ότι η άφιξη παράνομων μεταναστών σε οποιοδήποτε κράτος μέλος έχει άμεσες επιπτώσεις για την τοπική κοινότητα ή την περιφέρεια στην οποία φτάνουν οι μετανάστες·

11. συμεριζεται την πρόταση του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων βάσει της οποίας οι συμφωνίες εταιρικής σχέσης για τη μετανάστευση και την ανάπτυξη υποχρεώνουν τις εταιρικές χώρες να αναγνωρίσουν τις αρχές της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

12. συνιστά την ανάληψη άμεσης δράσης για την εναρμόιση της νομοθεσίας προκειμένου να τεθεί τέλος στην εμπορία ανθρώπων και στις εγκληματικές οργανώσεις που εκτελούν αυτές τις πράξεις·

13. συμφωνεί με το αίτημα της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη προκειμένου να αυξήσουν τις προσπάθειές τους ώστε να εξασφαλιστεί η ταχεία εφαρμογή των μέτρων που έχουν ήδη συμφωνηθεί και να συμπληρωθεί η δράση της ΕΕ με δικές τους πρωτοβουλίες·

14. υπογραμμίζει ότι οι περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις πρέπει να θεωρούνται ως άμεσα ενδιαφερόμενοι φορείς και να συμμετέχουν σε όλες τις σχετικές πρωτοβουλίες, και με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης, για τη διεξαγωγή διαλόγου, κυρίως μέσω της Επιτροπής των Περιφερειών·

15. τονίζει τη σημασία — και προσβλέπει στην ενεργό συμμετοχή της σε μελλοντικές διοργανώσεις — διασκέψεων, όπως η διάσκεψη με θέμα «Η ένταξη στις πόλεις: ευρωπαϊκές πολιτικές, τοπικές πρακτικές» η οποία διοργανώθηκε το 2006 με στόχο την ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών, και συνιστά στην ΕΕ να αξιοποιήσει το δυναμικό των περιφερειών που διαμορφώνουν τα θαλάσσια σύνορά της ως πλαίσιο για την ανάπτυξη αμοιβαία επωφελών σχέσεων με τις τρίτες χώρες·

16. επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στην προώθηση της συνεργασίας και των προγραμμάτων αδελφοποίησης με τους ομολόγους τους και υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές προσφέρουν τεχνογνωσία και εμπειρία στην αποκεντρωμένη συνεργασία μέσω των υπηρεσιών τους στον τομέα της δημόσιας υγείας και της εκπαίδευσης, των αστικών υπηρεσιών, της περιφερειακής οικονομικής ανάπτυξης, σε συνδυασμό με την παροχή θεσμικής υποστήριξης στην τοπική διαχείριση, την εμπειρία όσον αφορά την τοπική και περιφερειακή δημοκρατία και τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών. Αυτό πρέπει να συμπεριλαμβάνεται συστηματικά στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής·

17. καλεί την Επιτροπή να ενθαρρύνει και να συνεισφέρει στον προσδιορισμό πρακτικών λύσεων για την ενίσχυση της διαχείρισης των νότιων θαλάσσιων εξωτερικών συνόρων και να βελτιώσει την ικανότητα της Κοινότητας, των κρατών μελών της και των τοπικών και περιφερειακών αρχών της για την αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων, όπως η μαζική εισροή λαθρομεταναστών·

18. τονίζει την ομόφωνη έκκλησή της, του Φεβρουαρίου (2007 CdR 258/2006) ⁽²⁾ για την ίδρυση ειδικής υπηρεσίας υπεύθυνης για την (μέσω της γνωμοδότησής της για την αντιμετώπιση του θέματος της παράνομης μετανάστευσης και του ασύλου που ζητούν υπήκοοι τρίτων χωρών με έδρα της στη Μάλτα·

19. ζητά να επιδειχθεί ιδιαίτερη προσοχή στις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βρίσκονται στην περιοχή της Μεσογείου και του Ατλαντικού που αντιμετωπίζουν ένα ιδιαίτερα μεγάλο ρεύμα παράνομων μεταναστών και δεν διαθέτουν μέσα για την αντιμετώπιση του μεγάλου αριθμού μεταναστών με τη δέουσα ανθρώπινη αξιοπρέπεια, γεγονός το οποίο επιβάλλει την ανάληψη άμεσης και αποφασιστικής δράσης σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να μη συνεχιστεί η τραγωδία των μη νόμιμων μεταναστών μεγάλος αριθμός των οποίων χάνει τη ζωή του στην προσπάθειά του να φτάσει στις ακτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να αποτραπούν οι συνέπειες για την ασφάλεια και τη συνοχή σε ολόκληρη την ΕΕ και ζητά να συσταθεί επείγοντως ένα χρηματοδοτικό μέσον προοριζόμενο ειδικότερα στις περιφέρειες που παρουσιάζουν τα υψηλότερα επίπεδα μετανάστευσης και στις ζώνες διέλευσης στις οποίες σημειώνεται μεγάλος αριθμός αφίξεων·

20. τονίζει την ανάγκη να επιδείξουν τα κράτη μέλη αλληλεγγύη στην πράξη με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για τη μείωση των πιέσεων που ασκούνται στα κράτη και περιφέρειες της πρώτης γραμμής από τα συνεχή κύματα μαζικής εισροής μεταναστών, επιτρέποντας την επανεγκατάσταση και διαμονή των μεταναστών στην επικράτειά τους έως ότου ληφθεί τελική απόφαση σχετικά με το καθεστώς τους·

21. συγχρόνως, ενθαρρύνει τους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς να κάνουν χρήση των διαθέσιμων ταμείων βάσει προγράμματος και πιο συγκεκριμένα του Ταμείου Εξωτερικών Συνόρων, του Ταμείου Επιστροφών, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων και του Ταμείου Ένταξης και υπογραμμίζει ότι τα ταμεία αυτά θα πρέπει να είναι διαθέσιμα χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις. Η ΕΤΠ σημειώνει με ανησυχία ότι η έναρξη της λειτουργίας τους είχε προγραμματιστεί για τον Ιανουάριο του 2007, ενώ το Ταμείο Επιστροφών δεν αναμένεται να καταστεί διαθέσιμο πριν από το 2008, το νωρίτερο·

22. καλεί τα κράτη μέλη να συνεργάζονται, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές για τη χάραξη των πολιτικών στον τομέα της μετανάστευσης και για τη διαμόρφωση των εθνικών σχεδίων που αφορούν την ένταξη και την απασχόληση, αλλά και για τον καθορισμό του αριθμού των αλλοδαπών εργαζομένων που γίνονται δεκτοί στην επικράτειά τους επιπλέον, θεωρεί ότι η τοπική και η περιφερειακή διάσταση πρέπει να περιλαμβάνονται στις αναλύσεις, στις στατιστικές, και στις εκθέσεις που χρησιμεύουν για τη δημιουργία του πλαισίου των ευρωπαϊκών μεταναστευτικών πολιτικών.

Σχέσεις με την Αφρική

23. υποστηρίζει την προσέγγιση η οποία εστιάζεται στην εντατικοποίηση του διαλόγου και της συνεργασίας με την Αφρική όσον αφορά μεταναστευτικά ζητήματα και καλύπτει ολόκληρο το φάσμα των μεταναστευτικών θεμάτων που εκτείνονται από τη νόμιμη και την παράνομη μετανάστευση έως την ενίσχυση της προστασίας των προσφύγων και τον καλύτερο συντονισμό των δεσμών που υφίσταται μεταξύ της μεταναστευτικής και της αναπτυξιακής πολιτικής·

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Προς μια μελλοντική θαλάσσια πολιτική για την Ένωση» η οποία υιοθετήθηκε ομόφωνα κατά την 68η σύνοδο ολομελείας της, της 13ης και 14ης Φεβρουαρίου 2007 (συνεδρίαση της 13ης Φεβρουαρίου 2007).

24. υπενθυμίζει ότι, όσον αφορά τις χώρες της Βορείου Αφρικής, θα επιδιωχθούν περαιτέρω εξελίξεις και θα προωθηθούν και θα αναπτυχθούν διμερή πρωτόκολλα σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ) και της πολιτικής ευρείας γειτονίας μεταξύ των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών και των γειτονικών χωρών της υποσαχάριας Αφρικής, που συνυπολογίζουν τα θέματα της μετανάστευσης, ενώ θα πρέπει επίσης να συνεχιστούν οι εργασίες στο πλαίσιο της EUROMED και συγχρόνως να ενισχυθεί περαιτέρω η διμερής συνεργασία με τους μεσογειακούς εταίρους με τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε αυτό το πλαίσιο·

25. τονίζει ότι, σ' αυτό το πλαίσιο διμερούς συνεργασίας, έχει θεμελιώδη σημασία η αξιοποίηση της πείρας ορισμένων περιφερειών, όπως των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών. Αυτές, εξαιτίας της ιδιαίτερης γεωγραφικής θέσης τους και της μεγάλης πείρας τους, προσφέρουν στην ΕΕ μία πλεονεκτική βάση συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες·

26. υποστηρίζει τη συνεργασία της ΕΕ με την Αφρική, όπως αυτή καθορίζεται στη στρατηγική της ΕΕ για την Αφρική η οποία έχει ως πρωταρχικούς στόχους την επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας για την προαγωγή της αειφόρου ανάπτυξης, της ασφάλειας και της χρηστής διακυβέρνησης μέσω συνεχούς διαλόγου με τις χώρες ΑΚΕ, βάσει των όσων ορίζονται στο Άρθρο 13 της συμφωνίας του Κοτονού·

27. σημειώνει ότι το άρθρο 13 της συμφωνίας του Κοτονού ορίζει ότι «Κάθε χώρα ΑΚΕ θα δέχεται την επιστροφή και επανεισδοχή κάθε υπηκόου της ο οποίος βρίσκεται παράνομα στην επικράτεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω κράτους μέλους και χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις. Οι χώρες ΑΚΕ θα εφοδιάζουν τους υπηκόους τους με τα κατάλληλα έγγραφα ταυτότητας για τέτοιους σκοπούς»·

28. τονίζει ότι η ΕΕ πρέπει να προωθήσει τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού και να αυξήσει αισθητά τις προσπάθειές της προκειμένου να υποχρεώσει τις χώρες προέλευσης να δέχονται την επιστροφή των μεταναστών που επέλεξαν την οδό της παράνομης διέλευσης χωρίς να πληρούν τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση ασύλου·

29. σημειώνει την πρόταση να δημιουργηθούν πλατφόρμες για τη μετανάστευση και την ανάπτυξη, με τη συμμετοχή αφρικανικών χωρών, κρατών μελών της ΕΕ και διεθνών οργανισμών, σε μια προσπάθεια αποτελεσματικότερης διαχείρισης της μετανάστευσης προς το συμφέρον όλων· πιστεύει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, ιδιαίτερα εκείνες οι οποίες είναι άμεσα ενδιαφερόμενες, πρέπει να συμμετέχουν, ενδεχομένως μέσω των εθνικών και περιφερειακών τους ενώσεων, σ' αυτές τις πλατφόρμες συνεργασίας και στη διεξαγωγή διαλόγου με τις χώρες ΑΚΕ, δεδομένου ότι τούτο θα απέβαινε προς όφελος όλων των ενδιαφερομένων πλευρών·

30. υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να προωθήσει τις επενδύσεις στους τομείς υψηλής έντασης εργατικού δυναμικού σε περιφέρειες της Αφρικής με ιδιαίτερα αυξημένη εξωτερική μετανάστευση και να προτρέψει τα κράτη μέλη να συμπληρώσουν αυτή τη συμβολή· συνεπώς, δεν θα πρέπει να λησμονείται ότι είναι αδύνατον να προωθηθούν οι επενδύσεις αυτές χωρίς την ενεργό συμμετοχή των ιδιωτικών επιχειρήσεων και, για αυτό, θα πρέπει να προβλεφθούν τα όργανα που μπορούν να διευκολύνουν αυτές τις επενδύσεις·

31. επιδοκιμάζει την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με την καθιέρωση χαρακτηριστικών της μετανάστευσης για κάθε ενδιαφερόμενη αναπτυσσόμενη χώρα και με τη σύσταση ομάδων για τη στήριξη της μετανάστευσης (ΟΣΜ) αποτελούμενων από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών της ΕΕ οι οποίες θα μπορούσαν να παράσχουν την αναγκαία συνδρομή στα αφρικανικά κράτη που το

ζητούν, και τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής για την ενθάρρυνση της δημιουργίας ενός παναφρικανικού «παρατηρητηρίου» για τη μετανάστευση ή/και ερευνητικών ιδρυμάτων για τη μετανάστευση· τονίζει, εντούτοις, ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να αποκτήσουν την αναγκαία εμπειρογνώμοσύνη και επισημαίνει, επιπλέον, ότι οι εμπειρογνώμονες που προέρχονται από τις περιφέρειες και τις πόλεις είναι σε θέση να προσδώσουν μια ασφαλή προστιθέμενη αξία στις εν λόγω ομάδες·

32. υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να συμβάλουν στη συλλογή πληροφοριών διατιθέμενων στη δικτυακή θύρα μετανάστευσης, στην ευρωπαϊκή θύρα επαγγελματικής κινητικότητας, στο δίκτυο EURES και στην ευρωπαϊκή θύρα κινητικότητας των ερευνητών, μέσω των οποίων θα παρέχονται στις αφρικανικές χώρες — όπως ήδη προαναφέρθηκε — πληροφορίες για τις νόμιμες δυνατότητες εργασίας στην Ευρώπη, μεταξύ άλλων μέσω ειδικών ενημερωτικών εκστρατειών, καθώς και με τη διευκόλυνση της διαχείρισης των εποχικών εργαζομένων, των ανταλλαγών σπουδαστών και ερευνητών και άλλων μορφών νόμιμης διακίνησης πληθυσμών·

Αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης και εντατικοποίηση μέτρων ένταξης

33. επικροτεί την πρόταση για τη θέσπιση νέας νομοθεσίας με στόχο την επιβολή κυρώσεων σε πρόσωπα που απασχολούν παράνομους μετανάστες και την ανάληψη πρωτοβουλιών στο πλαίσιο των οποίων η Ευρώπη θα επικεντρώσει την προσοχή της στην καταπολέμηση της υποβοηθούμενης λαθρομετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων·

34. τονίζει την ανάγκη να επιδιωχθεί συγχρόνως η υιοθέτηση όλων των μέτρων που απαιτούνται προκειμένου να σταματήσει η εμπορία ανθρώπων, να τεθεί ένα τέλος στη δράση των εγκληματικών οργανώσεων που επιδίδονται σ' αυτή και, επίσης, να καταπολεμηθεί η «μαύρη οικονομία», η οποία οδηγεί σε τέτοιου είδους δραστηριότητες·

35. συμφωνεί με την Επιτροπή όσον αφορά την ενίσχυση των δραστηριοτήτων της σχετικά με τα μέτρα ένταξης, στο πλαίσιο των οποίων θα αναπτυχθούν μέσα που θα επιτρέψουν την ευρύτερη συμμετοχή των διαφόρων ενδιαφερομένων φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των ιδίων των μεταναστών, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση μιας αποτελεσματικής στρατηγικής για την ένταξη· Εκτιμά ότι οι περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις πρέπει να θεωρούνται ως άμεσα ενδιαφερόμενοι φορείς και να συμμετέχουν σε όλες τις σχετικές πρωτοβουλίες για τη διεξαγωγή διαλόγου·

36. σημειώνει ότι στα εν λόγω μέσα περιλαμβάνονται α) η σύσταση μιας πλατφόρμας ένταξης στην οποία οι σχετικοί εταίροι θα μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις επί τακτικής βάσεως, β) η παγίωση του ρόλου που διαδραματίζει η τοπική αυτοδιοίκηση και γ) η δημιουργία ενός ιστότοπου για την ένταξη, καθώς και νέες εκδόσεις του εγχειριδίου για την ένταξη και της ετήσιας έκθεσης για τη μετανάστευση και την ένταξη.

Αναφορικά με το Frontex

37. συνιστά την ενεργοποίηση του Άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 για την ίδρυση του Frontex (του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της ΕΕ), ως σημαντικό μέτρο αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, δεδομένου ότι επιτρέπει την εθελοντική συλλογική χρήση του τεχνικού εξοπλισμού των κρατών μελών υπό τη διαχείριση του Frontex· ο εξοπλισμός αυτός μπορεί να τίθεται στη διάθεση των αιτούντων κρατών μελών μετά από αξιολόγηση αναγκών και κινδύνων που εκπονείται από τον Frontex·

38. σημειώνει ότι, προκειμένου να είναι ο Frontex σε θέση να παράγει στοχοθετημένες και γενικές αναλύσεις κινδύνου με στόχο την πρόληψη και τη διαχείριση κρίσιμων καταστάσεων, ο εν λόγω οργανισμός πρέπει να διαθέτει πρόσβαση σε στοιχεία που συγκεντρώνονται από τα δίκτυα αξιωματικών — συνδέσμων μετανάστευσης (ΑΣΜ) των κρατών μελών·

39. επιδοκιμάζει την πρόταση της Επιτροπής όσον αφορά την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 377/2004 για τη δημιουργία δικτύου αξιωματικών-συνδέσμων μετανάστευσης προκειμένου να παρασχεθεί στον Frontex πρόσβαση στις πληροφορίες που συγκεντρώνονται και να καταστεί δυνατή η συμμετοχή του σε συνεδριάσεις που διοργανώνονται στο πλαίσιο του προαναφερθέντος δικτύου· δεδομένου ότι οι εν λόγω πληροφορίες θα αποτελέσουν χρήσιμο μέσο, η παροχή πρόσβαση σε αυτές υποστηρίζεται·

40. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι παράκτιες περιπολίες του Frontex στα θαλάσσια σύνορα, ιδιαίτερα στην περιοχή των Καναρίων Νήσων και της Κεντρικής Μεσογείου, θα πραγματοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια των περιόδων κατά τις οποίες επικρατούν συνθήκες ήρεμης θάλασσας, από τα μέσα της Άνοιξης έως τις αρχές του Φθινοπώρου, προκειμένου να αποτραπούν περαιτέρω ροές μετανάστευσης στα κράτη μέλη της ΕΕ·

41. ενθαρρύνει την Επιτροπή να προτείνει κίνητρα για να συνεργαστούν οι χώρες της Βορείου Αφρικής στην πάταξη της εμπορίας ανθρώπων στις ευρωπαϊκές ακτές της Μεσογείου. Επιπλέον, για την εξεύρεση μακροπρόθεσμης λύσης, το καλύτερο μέσον θα ήταν η εφαρμογή αναπτυξιακών πολιτικών στις χώρες προέλευσης των μεταναστών·

Σχετικά με τις ανατολικές και νοτιοανατολικές περιοχές οι οποίες γειτονούν με την Ευρωπαϊκή Ένωση

42. σημειώνει ότι ο βασικός στόχος της εφαρμογής της παγκόσμιας προσέγγισης στις ανατολικές και νοτιοανατολικές περιοχές που γειτονούν με την Ε.Ε. είναι η ανάγκη να διατηρηθεί η συνοχή της πολιτικής και να εξασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα με τις υπό εξέλιξη πρωτοβουλίες διαλόγου και συνεργασίας σχετικά με τη μετανάστευση και τους συνδεδεμένους τομείς που αναλαμβάνονται στο συνολικό πλαίσιο της πολιτικής εξωτερικών σχέσεων της Ε.Ε·

43. υποστηρίζει την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία ο διάλογος με τις αρχές των υποψηφίων χωρών και των χωρών εταίρων θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τον τρόπο με τον οποίο ο αναπτυξιακός αντίκτυπος της μετανάστευσης μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της σταθερότητας και στην προαγωγή της οικονομικής μεγέθυνσης στην περιοχή, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης πολιτικών για την πρόληψη της διαρροής εγκεφάλων

και της πραγματοποίησης επενδύσεων για την κατάρτιση και την οικοδόμηση ικανοτήτων, για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και για την αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης·

44. προτείνει να συνεργαστεί στενότερα με τη Διάσκεψη Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης όσον αφορά τις χώρες που είναι μέλη του Συμβουλίου, έτσι ώστε να βελτιωθεί η ικανότητα των χωρών εταίρων να αντιμετωπίζουν τους παράνομους μετανάστες σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις ανάγκες των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και των ευάλωτων ατόμων·

45. προτείνει να συμμετάσχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, και ιδιαίτερα οι εθνικές ενώσεις τους, στενότερα, τόσο στις υποψήφιες χώρες όσο και στις χώρες εταίρους, στη συμβολή της Ε.Ε. με τη μορφή κατάρτισης και αδελφοποίησης αστυνομικών υπαλλήλων, συνεργασίας με τη Frontex, κοινωνικής προστασίας και κατάρτισης υπαλλήλων αρμόδιων για εργασιακά θέματα, αποκατάστασης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, συλλογής δεδομένων και παρακολούθησης των μεταναστευτικών ροών·

46. επικροτεί την πρόταση να ανατεθεί σημαντικότερος ρόλος στον Frontex, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης συνεργασίας με τη Ρωσία, την Ουκρανία, τη Μολδαβία, τη Γεωργία, τα Δυτικά Βαλκάνια και τις χώρες της Ασίας, αλλά υπογραμμίζει ότι ο εν λόγω οργανισμός θα πρέπει πρώτα να ενισχύσει τις τρέχουσες δραστηριότητές του και αναλύσεις κινδύνου, δεδομένου ότι αυτές άρχισαν με καθυστέρηση κατά τη διάρκεια του έτους και διακόπηκαν το διάστημα του καλοκαιριού, κατά το οποίο και σημειώνεται εξαιρετικά υψηλή εισροή παράνομων μεταναστών στη νότια περιοχή της Ευρώπης·

47. υποστηρίζει την πρόταση σχετικά με την εμβάθυνση ολοκληρωμένου διαλόγου με τη Ρωσία επί όλων των σχετικών με τη μετανάστευση θεμάτων, συμπεριλαμβανομένου του ασύλου, της προστασίας των ατόμων που έχουν εκτοπιστεί στο εσωτερικό της χώρας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, της καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης, της εμπορίας ανθρώπων, της μετανάστευσης για εργασιακούς λόγους και όλων των συναφών κοινωνικών πτυχών της μετανάστευσης·

48. επαναλαμβάνει ότι τα κράτη που έχουν αμφισβητήσει την αποτελεσματικότητα των εν λόγω κοινών περιπόλων είναι περισσότερο διατεθειμένα να διαθέσουν πόρους στον Frontex, όχι μόνο λόγω πνεύματος δικαίας κατανομής των βαρών αλλά και για λόγους ίδιου συμφέροντος, δεδομένου ότι η παράνομη μετανάστευση είναι πανευρωπαϊκό πρόβλημα το οποίο δεν επηρεάζει απλώς και μόνο τις χώρες που έχουν σύνορα στη Μεσόγειο.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Οι μετανάστριες στην Ευρωπαϊκή Ένωση»

(2007/C 305/10)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- τονίζει ότι η βέλτιστη κοινωνική ένταξη τόσο των μεταναστριών όσο και των μεταναστών αποτελεί καίριο και απολύτως απαραίτητο στοιχείο για την αποτελεσματική ένταξη των ατόμων δεύτερης και τρίτης γενεάς που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, δεδομένου του ρόλου που αμφότεροι οι γονείς διαδραματίζουν ως παιδαγωγοί και του ρόλου που διαδραματίζει η γυναίκα στην εξέλιξη των κοινωνιών·
- υπογραμμίζει ότι η κοινωνική ενσωμάτωση συνεπάγεται τον σεβασμό και την τήρηση των υποχρεώσεων και των βασικών δικαιωμάτων του ατόμου, που αποτελούν την ευρωπαϊκή νομική κληρονομιά·
- εξαιρεί τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δημόσιες υπηρεσίες, ιδιαιτέρως του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου (όπως οι οικογενειακοί σύμβουλοι), και τις δυνατότητες που διαθέτουν να δημιουργούν επιτόπου δίκτυα με την τοπική κοινότητα, τις ενώσεις μεταναστριών και τις ενώσεις εθελοντών, δηλ. τον τρίτογενή τομέα·
- εκφράζει ανησυχία για τα υψηλά ποσοστά σχολικής αποτυχίας και εγκατάλειψης των σπουδών που αφορούν τις νέες κοπέλες ξένης καταγωγής, οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των οποίων επηρεάζονται συχνά αρνητικά και ενίοτε περιορίζονται εξαιτίας πολιτισμικών προκαταλήψεων και οικογενειακών πιεστικών ή δυσχερών οικονομικών συνθηκών· κρίνει ότι, προκειμένου να επιτευχθεί ισότητα ευκαιριών στο εκπαιδευτικό σύστημα για τα κορίτσια (και τα αγόρια) από οικογένειες μεταναστών, είναι αναγκαίο να εξοικειωθούν οι γονείς με το εκπαιδευτικό σύστημα ώστε να είναι καλά πληροφορημένοι και να λάβουν σωστές αποφάσεις για τις εκπαιδευτικές επιλογές των παιδιών τους, και κυρίως των κορών τους, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές δυνατότητές τους και επιθυμίες τους χωρίς φυλετικές προκαταλήψεις· θεωρεί εξάλλου απαραίτητη την ανάληψη δράσεων ευαισθητοποίησης και συμμετοχής προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων, ώστε να ευνοηθεί όντως η τήρηση της αρχής των ίσων ευκαιριών·

Εισηγήτρια: Sonia MASINI (IT/PES), Πρόεδρος της Περιφερειακής επαρχίας Reggio Emilia

Πολιτικές συστάσεις

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για την αίτηση διερευνητικής γνωμοδότησης που υπέβαλε η Επιτροπή, και μάλιστα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού έτους ισών ευκαιριών για όλους και εν όψει του 2008 που έχει ανακηρυχθεί Ευρωπαϊκό έτος του διαπολιτισμικού διαλόγου·

2. επαναλαμβάνει ότι χρειάζεται απαραίτητως να χαραχθεί μία οργανική ευρωπαϊκή πολιτική στον τομέα της μετανάστευσης, που θα προβλέπει την υιοθέτηση μέσων κατόπιν συντονισμού μεταξύ κρατών και οργανισμών τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης καθώς και την εφαρμογή συνεκτικών δράσεων για τη νόμιμη μετανάστευση, με σκοπό να ευνοηθεί αφενός η ενσωμάτωση των μεταναστών που εμπίπτουν στις νομοθετικές διατάξεις της χώρας υποδοχής και αφετέρου να καταπολεμηθεί η παράνομη μετανάστευση·

3. υπενθυμίζει ότι στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τον τίτλο «Κοινή Ατζέντα για την κοινωνική ένταξη» αναγνωρίζεται ότι κάθε δράση πρέπει να προβλέπει τη διάσταση των φύλων και να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στο πρόβλημα των νέων μεταναστών και των παιδιών·

4. τονίζει ότι η βέλτιστη κοινωνική ένταξη τόσο των μεταναστών όσο και των μεταναστών αποτελεί καίριο και απολύτως απαραίτητο στοιχείο για την αποτελεσματική ένταξη των ατόμων δεύτερης και τρίτης γενεάς που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, δεδομένου του ρόλου που αμφότεροι οι γονείς διαδραματίζουν ως παιδαγωγοί και του ρόλου που διαδραματίζει η γυναίκα στην εξέλιξη των κοινωνιών·

5. υπενθυμίζει τη γνωμοδότησή της σχετικά με το «Πρόγραμμα δράσης για τη νόμιμη μετανάστευση» στην οποία τονίζονται οι ανησυχίες των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως προς τα προβλήματα που συνδέονται με το φύλο, δεδομένου ότι η γυναίκα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διακρίσεων λόγω φύλου, καταγωγής, γεωγραφικής προέλευσης και των λοιπών αιτιών διακρίσεων που παρατίθενται στο άρθρο 13 της Συνθήκης ΕΚ·

6. υπενθυμίζει ότι είναι αναγκαίο να διασφαλισθεί η αποτελεσματική νομική προστασία κατά των διακρίσεων, να μελετηθεί η ανάληψη μελλοντικών δράσεων προς συμπλήρωση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, να ενσωματωθούν οι αρχές της μη διακριτικής και των ισών ευκαιριών στις πολιτικές της Ένωσης, να ενθαρρυνθούν η καινοτομία και οι ορθές πρακτικές, να ευαισθητοποιηθούν περισσότερο τα ενδιαφερόμενα μέρη και να διευρυνθεί η συνεργασία μαζί τους καθώς και με τις κοινωνίες υποδοχής και να αντιμετωπισθούν κατά μέτωπο οι διακρίσεις και ο κοινωνικός αποκλεισμός που πλήττουν πολλές εθνοτικές μειονότητες·

7. τονίζει ότι η κοινωνική ενσωμάτωση είναι μια διαδικασία διπλής κατεύθυνσης: αφορά και τις κοινότητες υποδοχής και τις ίδιες τις μετανάστριες ως άτομα και ως μέλη εθνικών κοινοτήτων και ότι η ευαισθητοποίηση είναι αναγκαία τόσο για τους μετανάστες όσο και για τις κοινωνίες υποδοχής·

8. υπογραμμίζει ότι η κοινωνική ενσωμάτωση συνεπάγεται τον σεβασμό και την τήρηση των υποχρεώσεων και των βασικών δικαιωμάτων του ατόμου, που αποτελούν την ευρωπαϊκή νομική κληρονομιά, και έχουν αναγνωρισθεί από την Ευρωπαϊκή σύμβαση περί δικαιωμάτων του ανθρώπου, από τις κοινές συνταγματικές παρα-

δόσεις των κρατών μελών από τον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την Οικουμενική διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου·

9. σημειώνει ότι, όσον αφορά κυρίως τις μετανάστριες, ενδέχεται να υπάρξει σύγκρουση μεταξύ διαφόρων κατηγοριών ατομικών δικαιωμάτων και του δικαιώματος κάθε ατόμου να έχει πολιτισμική και θρησκευτική ταυτότητα, θεωρεί δε ότι το δικαίωμα των μεταναστριών να έχουν πολιτισμική και θρησκευτική ταυτότητα πρέπει να προστατευθεί, υπό τον όρο όμως ότι η έκφραση της ταυτότητας δεν παραβιάζει άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, αποτελεί δε ελεύθερη επιλογή της μετανάστριας και δεν επιβάλλεται από την οικογένεια ή την κοινότητα στην οποία ανήκει·

10. διαπιστώνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν αποκτήσει σημαντική πείρα όσον αφορά τις πολιτικές υποδοχής, διαμεσολάβησης, πρόσβασης στην αγορά εργασίας και κοινωνικής πρόνοιας που συνδέονται με τις μετανάστριες καθώς και σημαντική πείρα στην καταπολέμηση των μορφών εκμετάλλευσης και βίας, η οποία που μπορεί να χρησιμεύσει για την επεξεργασία νέων ευρωπαϊκών στρατηγικών και προγραμμάτων· επομένως, κρίνεται απολύτως απαραίτητη η συμμετοχή των συλλόγων μεταναστριών και άλλων φορέων εκπροσώπησης των ενδιαφερόμενων ομάδων μεταναστριών σε έναν διαρκή διάλογο με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές αλλά και η εκπροσώπηση των ομάδων αυτών στη διοίκηση, προκειμένου να στεφθούν με επιτυχία οι συναφείς στρατηγικές και τα συναφή προγράμματα·

11. καλεί συνεπώς, ευθυγραμμιζόμενη με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Ένωση να υποστηρίξουν τις προσπάθειες αυτές τόσο στο δημοσιονομικό επίπεδο, όσο και με ανθρώπινους πόρους με την ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών·

12. εκφράζει την ικανοποίησή της για την έγκριση του Προγράμματος-πλαίσιο «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» και ιδιαιτέρως την πρόβλεψη ενός Ταμείου κοινωνικής ένταξης, μέτρα που θα πρέπει να λάβουν υπόψη τη διάσταση των φύλων και της βέλτιστης κοινωνικής ένταξης των γυναικών όλων των ηλικιών, των νέων και των παιδιών των μεταναστών·

13. επαναλαμβάνει την ευχή που εξέφραζε στη γνωμοδότησή της σχετικά με το «Πρόγραμμα δράσης για τη νόμιμη μετανάστευση», όπως κατά τη διαχείριση του Ταμείου κοινωνικής ένταξης λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών και να συμμετέχουν ενεργά και εποικοδομητικά στη διαπραγμάτευση των εθνικών προγραμμάτων και των λειτουργικών σχεδίων·

14. τονίζει τη θεμελιώδη συμβολή των οργανώσεων των μεταναστριών και των ΜΚΟ·

15. υπογραμμίζει τη μεγάλη σημασία που έχει για την προαγωγή των δικαιωμάτων των γυναικών, ή λήψη μέτρων από κοινού με τις χώρες προέλευσης και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν διάφορες δράσεις από πλευράς τοπικών και περιφερειακών αρχών σε συνεργασία με τις τρίτες χώρες προέλευσης και τις αντίστοιχες αρχές, με σκοπό την καθιέρωση των κατάλληλων δεικτών·

16. εξαιρεί τη σημασία της χρήσης φρασεολογίας που να αντικατοπτρίζει την ευαισθησία για την ισότητα των δύο φύλων·

Στατιστικό πλαίσιο

17. τονίζει με έμφαση την έλλειψη ακριβών στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη μετανάστευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδιαίτερα σχετικά με την παράνομη μετανάστευση και με κάθε μορφή παρατυπία στην εργασία·

18. θεωρεί απαραίτητο να συμπεριλαμβάνεται στη διαδικασία συλλογής στοιχείων η διάσταση των φύλων και να προσδιορισθούν δείκτες σχετικά με τις ανισότητες μεταξύ των φύλων·

19. υπογραμμίζει τις δυνατότητες ανάλυσης που παρέχονται από τα στοιχεία που συλλέγονται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, τα οποία είναι απαραίτητα για την εφαρμογή των αποκεντρωμένων πολιτικών και για τη διασφάλιση μιας ποιοτικής προσέγγισης του μεταναστευτικού φαινομένου·

Κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες

20. διαπιστώνει ότι η πρόσβαση στις κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες αποτελεί την πρώτη επαφή της μετανάστριας με τον κόσμο των δημόσιων υπηρεσιών και τους κανόνες της κοινωνίας υποδοχής και θεωρεί ότι η υπερνίκηση των διακρίσεων που συνηθίζονται είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εξάλειψη των «ανισοτήτων στον τομέα της υγείας»·

21. τονίζει ότι οι δραστηριότητες υγειονομικού ελέγχου και πρόληψης που αναπτύσσουν οι αρμόδιες υπηρεσίες πρέπει να καλύπτουν το σύνολο του μεταναστευτικού πληθυσμού· υπογραμμίζει επίσης ότι χρειάζεται να καταρτισθούν και να χρηματοδοτηθούν κατάλληλα κοινωνικά και υγειονομικά προγράμματα για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων υγείας, βάσει αντικειμενικών επιδημιολογικών ερευνών, έτσι ώστε να αντιμετωπισθούν οι παθολογίες που πλήττουν συνήθως τους μεταναστευτικούς πληθυσμούς·

22. τονίζει εξάλλου ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι δραστηριότητες πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης επί θεμάτων υγείας οι οποίες προορίζονται για τους αλλοδαπούς, και ιδίως για τις γυναίκες, θεωρεί δε ότι έχει μεγάλη σημασία να καθιερωθούν μορφές προσεκτικότερης ακρόασης που να δίδουν ιδιαίτερη έμφαση στις ατομικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η γλωσσολογική και πολιτιστική διαμεσολάβηση και ο διάλογος, τόσο σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ενώσεων· ο σεβασμός των πολιτισμικών διαφορών πρέπει να βασίζεται στο βασικό δικαίωμα της υγείας και της αυτοδιάθεσης της γυναίκας, κυρίως στον υγειονομικό και σεξουαλικό τομέα·

23. τάσσεται συνεπώς υπέρ της εφαρμογής μέτρων ενημέρωσης, πρόληψης, στήριξης και ευαισθητοποίησης για την καταπολέμηση οιασδήποτε πρακτικής ή παράδοσης που συνεπάγεται διακρίσεις και εξευτελισμό και θεωρεί ότι πρέπει να προβλεφθούν αποτελεσματικά και ποιοτικά μέσα, με χαρακτήρα προληπτικό και ενημερωτικό, που να διασφαλίζουν τον διάλογο και να είναι πολυκλαδικά και διαπολιτιστικά (όπως πχ. παρεμβάσεις γλωσσολογικής και πολιτιστικής διαμεσολάβησης, μαθήματα τοκετού, πρωτοβουλίες για την κοινωνική συμμετοχή των μεταναστριών, τύποι διαπολιτιστικής διαβούλευσης κλπ), όπως ήδη συμβαίνει σε διάφορα κράτη μέλη στο επίπεδο των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

24. εξάγει τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δημόσιες υπηρεσίες, ιδιαιτέρως του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου (όπως οι οικογενειακοί σύμβουλοι), και τις δυνατότητες που διαθέτουν να δημιουργούν επιτόπου δίκτυα με την τοπική κοινότητα, τις ενώσεις μεταναστριών και τις ενώσεις εθελοντών, δηλ. τον τριτογενή τομέα·

25. θεωρεί ότι έχει μεγάλη σημασία να επιταχίει η διάδοση των ορθών πρακτικών του κοινωνικού και υγειονομικού τομέα, με την κατάρτιση αυθεντικού ευρωπαϊκού μητρώου στο οποίο θα καταγράφονται οι διάφορες πολιτικές αριστείας και οι ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται στον εν λόγω τομέα παρέμβασης·

Εκπαίδευση, πολιτικές για τους νέους και πολιτισμός

26. υπογραμμίζει ότι οι νέες γενιές αποτελούν το αποφασιστικό στοιχείο όσον αφορά τις προοπτικές της κοινωνικής ενσωμάτωσης, λαμβανομένου υπόψη και του βασικού ρόλου που διαδραματίζει η μεσολάβηση μεταξύ της κοινωνίας στην οποία μεγαλώνουν και της οικογενειακής καταγωγής·

27. επαναλαμβάνει ότι είναι απαραίτητη η ανάληψη ειδικών και κατάλληλων δράσεων (και κατά πρώτον η εκμάθηση της γλώσσας) για να καταστεί δυνατή η πλήρης ενσωμάτωση των μεταναστών στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας υποδοχής, ιδιαίτερα κατά την έναρξη της διαμονής τους σε αυτή·

28. τονίζει ότι πρέπει να καταρτισθούν σχολικά προγράμματα που θα αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία·

29. υπενθυμίζει τις παρατηρήσεις που διατυπώνει στην οικεία γνωμοδότηση με τίτλο «Πρόγραμμα δράσης για τη νόμιμη μετανάστευση» όσον αφορά το υψηλό ποσοστό σχολικής αποτυχίας, σε πολλές χώρες της ΕΕ, των νέων ξένης καταγωγής καθώς και την πρόταση σχετικά με την πρόβλεψη χρηματοδοτικών μέσων και ειδικών πολιτικών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών· συγκεκριμένα, επισημαίνει ότι είναι ανάγκη να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα, προκειμένου όλοι νέοι να μπορούν να πραγματοποιήσουν τους στόχους τους και να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους· τονίζει επίσης ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις σχολικές επιδόσεις και στις εκπαιδευτικές δυνατότητες των κοριτσιών· η στενή συνεργασία μεταξύ του εκπαιδευτικού προσωπικού και των γονέων και η παροχή πλήρους ενημέρωσης σχετικά με το εκπαιδευτικό σύστημα θα συμβάλουν ώστε να αναγνωρισθούν οι ατομικές δυνατότητες των κοριτσιών και να προωθηθούν ανάλογα με τις επιθυμίες και τις ανάγκες τους·

30. επισύρει την προσοχή στην ιδιαίτερη κατάσταση την οποία αντιμετωπίζουν οι μετανάστριες όλων των ηλικιών, αλλά κυρίως οι νέες κοπέλες οι οποίες ενίοτε αισθάνονται διχασμένες μεταξύ της ιστορικής ταυτότητας που τους παραδίδεται από την οικογένεια και της έλξης τους προς τις νέες ταυτότητες των κοινωνιών στις οποίες μεγαλώνουν, και τονίζει ότι οι μετανάστριες πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής διότι μπορούν να αποτελέσουν πραγματικές δυνάμεις χάρη στις οποίες θα προωθηθεί η νέα Ευρώπη·

31. εκφράζει ανησυχία για τα υψηλά ποσοστά σχολικής αποτυχίας και εγκατάλειψης των σπουδών που αφορούν τις νέες κοπέλες ξένης καταγωγής, οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των οποίων επηρεάζονται συχνά αρνητικά και ενίοτε περιορίζονται εξαιτίας πολιτισμικών προκαταλήψεων και οικογενειακών πειθαναγκασμών ή δυσχερών οικονομικών συνθηκών· κρίνει ότι, προκειμένου να επιτευχθεί ισότητα ευκαιριών στο εκπαιδευτικό σύστημα για τα κορίτσια (και τα αγόρια) από οικογένειες μεταναστών, είναι αναγκαίο να εξοικειωθούν οι γονείς με το εκπαιδευτικό σύστημα ώστε να είναι καλά πληροφορημένοι και να λάβουν σωστές αποφάσεις για τις εκπαιδευτικές επιλογές των παιδιών τους, και κυρίως των κορών τους, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές δυνατότητές τους και επιθυμίες τους χωρίς φυλετικές προκαταλήψεις· θεωρεί εξάλλου απαραίτητη την ανάληψη δράσεων ευαισθητοποίησης και συμμετοχής προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων, ώστε να ευνοηθεί όντως η τήρηση της αρχής των ίσων ευκαιριών·

32. συντάσσεται με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις μετανάστριες, που ζητεί να ενθαρρυνθεί η πρόσβαση των νέων μεταναστριών στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης (2007-2013) για την διά βίου κατάρτιση·

33. πιστεύει ότι κατά την κατάρτιση των πολιτικών για τους νέους πρέπει να προβλέπονται και δράσεις σχετικά με την πολιτισμική πολυμορφία και τη διάσταση των φύλων για τους νέους ξένης καταγωγής, να αξιοποιούνται δε ως πόροι της διαπολιτισμικής μεσολάβησης, να ευνοηθεί η δημιουργία κέντρων πολιτιστικής αντιπαράθεσης και ανάπτυξης γυναικείων συλλόγων·

34. τονίζει ότι η επικοινωνία, ειδικότερα μέσω των ΜΜΕ, διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στην κοινωνική ένταξη των μεταναστριών και ζητεί την προαγωγή δράσεων στο επίπεδο των ΜΜΕ για την αξιοποίηση των σχετικών δυνατοτήτων και την πλήρωση του ελλείμματος ενημέρωσης που σημειώνεται τόσο στις κοινότητες των μεταναστών, όσο και στις κοινότητες υποδοχής, έτσι ώστε να υπερνικηθούν τα στερεότυπα και οι αρνητικές προκαταλήψεις·

35. επιβεβαιώνει το ενδιαφέρον που έχει εκφράσει ήδη στην οικεία γνωμοδότηση με θέμα την Ανακοίνωση «Κοινή Ατζέντα για την κοινωνική ενσωμάτωση», για μορφές συνεργασίας με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (μέσω της προώθησης εθελοντικών κωδίκων συμπεριφοράς για τους δημοσιογράφους)·

Οικονομική ολοκλήρωση

36. επαναλαμβάνει ότι είναι απαραίτητο να προωθηθεί η πρόσβαση των μεταναστριών στην απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση, με την εφαρμογή θετικών δράσεων για την καταπολέμηση των διακρίσεων και να αρθούν τα εμπόδια που υπονομεύουν εκ των πραγμάτων την τήρηση της αρχής των ίσων ευκαιριών·

37. επισημαίνει ότι συχνά οι μετανάστριες απασχολούνται σε προσωρινές θέσεις εργασίας χαμηλών προσόντων και αποδοχών, σε τομείς αδήλωτης εργασίας ή παράνομων δραστηριοτήτων και, στο πλαίσιο αυτό, ζητεί από την Επιτροπή να πραγματοποιήσει μελέτη προκειμένου να εξεταστεί το θέμα αυτό και να διατυπωθούν συστάσεις για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπισή του·

38. υπογραμμίζει τη μεγάλη σημασία που έχουν οι δράσεις για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και των τίτλων σπουδών ή της επαγγελματικής πείρας που αποκτήθηκαν στις χώρες προέλευσης·

39. υποστηρίζει πλήρως τον στόχο της Επιτροπής όσον αφορά την κατάρτιση γενικής οδηγίας-πλαίσιο για τα δικαιώματα των πολιτών από τρίτες χώρες που απασχολούνται νόμιμα σε ένα κράτος μέλος έτσι ώστε να αντιμετωπισθεί στο πλαίσιο αυτό το πρόβλημα της αναγνώρισης των πτυχίων και των επαγγελματικών προσόντων·

40. διαπιστώνει ότι, ειδικά σε ορισμένα κράτη, οι μετανάστριες απασχολούνται ως οικιακοί βοηθοί με αποτέλεσμα να τροποποιούνται οι όροι της ευρωπαϊκής κοινωνικής πρόνοιας και ζητεί από την Επιτροπή να μελετήσει το φαινόμενο και να εξετάσει τις δυνατότητες κατάρτισης ειδικών μέσων·

41. τονίζει με έμφαση ότι πρέπει να ευνοηθούν και από οικονομικής απόψεως η αυτονομία και η επιχειρηματικότητα των γυναικών, τόσο στις χώρες προέλευσης, όσο και στα κράτη υποδοχής, μέσω της εφαρμογής ειδικών μέτρων, όπως πχ. ή παροχή μικροπιστώσεων·

42. επικροτεί την προσοχή που αποδίδεται, στο πλαίσιο της δεύτερης έκδοσης του «Εγχειριδίου κοινωνικής ένταξης», στις δράσεις υποστήριξης της επιχειρηματικότητας των μεταναστών, θεωρεί δε ότι το είδος των δράσεων αυτών συμβάλλει ουσιαστικά στην ανεξαρτησία των γυναικών και καλεί την Επιτροπή να στηρίξει παρόμοιες πρωτοβουλίες, όπως η επαγγελματική και γλωσσική κατάρτιση στις χώρες προέλευσης·

43. επισημαίνει τα ειδικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενες μετανάστριες με παιδιά και τις αναγκαίες δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν για τη συμφιλίωση επαγγελματικού και οικογενειακού βίου, τονίζει τις σημαντικές πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, σε συνεργασία επίσης με οργανώσεις γυναικών ή εθελοντών, και καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τις πρωτοβουλίες αυτές·

44. σημειώνει ότι σε πολλές περιπτώσεις θίγονται τα δικαιώματα των γυναικών, λόγω των σοβαρών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν στις μεταφορές και την μετακίνηση, οι οποίες οφείλονται στις πολιτισμικές αντιλήψεις των κοινοτήτων προέλευσης, και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν δράσεις για τη μεταφορική ανεξαρτησία (πχ. μαθήματα για την απόκτηση διπλώματος οδήγησης)·

45. επισημαίνει ότι η λαθραία απασχόληση ευνοεί τις μορφές εκμετάλλευσης των γυναικών και επικροτεί τις δράσεις που εφαρμόζονται για την επίλυση του προβλήματος·

46. υπογραμμίζει ότι πρέπει απαραίτητως να προβλεφθούν οι κατάλληλες παρεμβάσεις για την καταπολέμηση της παράνομης εργασίας, που θα είναι δίκαιες προς τα θύματα, και σημειώνει την πρόσφατη πρόταση οδηγίας της Επιτροπής για την επιβολή ομοιογενών κυρώσεων στους εργοδότες που απασχολούν είτε μετανάστες που διαμένουν παράνομα σε μία χώρα είτε μετανάστες που είναι νόμιμοι κάτοικοι αλλά εργάζονται παράνομα·

47. καλεί και πάλι την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, όπως και στην οικεία γνωμοδότηση σχετικά με το «Πρόγραμμα δράσης για τη νόμιμη μετανάστευση», να υιοθετήσουν μέτρα για τη διευκόλυνση της αποστολής εμβασμάτων στις χώρες προέλευσης και τη χρησιμοποίησή τους σε παραγωγικές επενδύσεις στις χώρες αυτές·

Προστασία έναντι των μορφών πειθαναγκασμού και δικαιώματα συμμετοχής

48. επισημαίνει ότι μία μερίδα των μεταναστριών ενδέχεται να είναι ιδιαιτέρως εκτεθειμένη σε διάφορες μορφές εκμετάλλευσης, παραβίασης των βασικών τους δικαιωμάτων και σωματικών και ψυχολογικών πειθαναγκασμών και συμφωνεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι οι εν λόγω πρακτικές είναι απολύτως αδικαιολόγητες και ανεπίτρεπτες, ανεξαρτήτως των πολιτιστικών ή θρησκευτικών λόγων που τις επέβαλαν·

49. επικροτεί συνενώως την έκκληση που απηύθυνε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προς τα κράτη μέλη προκειμένου να αντιμετωπίσουν και να καταπολεμήσουν άμεσα και αποτελεσματικά κάθε μορφή βίας κατά των γυναικών, σύμφωνα με τις οικείες νομοθεσίες και τους διεθνείς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θεωρεί απαραίτητη μια ολοκληρωμένη πληροφόρηση σχετικά με αυτούς τους κανόνες και τις διατάξεις ώστε οι μετανάστριες και οι μετανάστες να έχουν γνώση αυτών·

50. καλεί την Επιτροπή να υποστηρίξει τη λήψη παρόμοιων μέτρων και τις προσπάθειες που καταβάλλονται από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές·

51. σημειώνει την ιδιαίτερη διάδοση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει ποια είναι τα αποτελεσματικότερα μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης του φαινομένου και να προωθήσει εγκαίρως τα εν λόγω μέτρα προκειμένου να ενσωματωθούν στη νομοθεσία της ΕΕ· τα επονομαζόμενα «εγκλήματα για λόγους τιμής» αποτελούν μία ειδική μορφή ενδοοικογενειακής βίας στην οποία πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή·

52. υπογραμμίζει ότι οι μικτοί γάμοι (ή οι μικτές σχέσεις ελεύθερης συμβίωσης) είναι δικαίωμα του πολίτη και μπορούν μάλιστα να αποτελέσουν φορέα θετικής ολοκλήρωσης μεταξύ διαφορετικών πολιτιστικών παραδόσεων, ευαισθησιών, θρησκευτικών φρονημάτων και νομοθεσιών· τονίζει επίσης ότι η προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και των ανηλίκων πρέπει να διασφαλίζεται ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι αμοιβαίων νομοθετικών ρυθμίσεων·

53. επισημαίνει ότι η οικογενειακή επανασύνδεση είναι μία πραγματικότητα που παγιώνεται ολοένα και περισσότερο με θετικά αποτελέσματα όσον αφορά τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης και την προστασία του δικαιώματος οικογενειακής ζωής, και συμφωνεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι η Οδηγία 2003/86/EK δεν εφαρμόζεται ακόμη κατά τρόπον ικανοποιητικό από όλα τα κράτη μέλη·

54. τονίζει ότι στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών οικογενειακής επανασύνδεσης πρέπει να γίνονται σεβαστά τα ατομικά δικαιώματα όλων των ατόμων που απαρτίζουν τον οικογενειακό πυρήνα και να διασφαλίζεται η ελευθερία επιλογής της γυναίκας·

55. καταδικάζει τους καταναγκαστικούς γάμους καθώς και τις πρακτικές που δεν προβλέπονται από τους ευρωπαϊκούς νόμους (πχ. ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων, πολυγαμία) και καλεί τα κράτη μέλη να αναλάβουν άμεσα την κατάλληλη δράση, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή των νόμων που απαγορεύουν τις πρακτικές αυτές·

56. επαναλαμβάνει, στη γραμμή της οικείας γνωμοδότησης σχετικά με την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, τη σύσταση ότι πρέπει να υιοθετηθούν κατά προτεραιότητα όλα τα απαραίτητα μέτρα για να τεθεί τέρμα στην εμπορία ανθρώπων, θύματα της οποίας είναι ειδικώς οι γυναίκες, και να εξαρθρωθούν οι οργανώσεις που επιδίδονται στις πρακτικές αυτές και σε παντός είδους δουλεία παιδιών και νέων, με την εφαρμογή των κατάλληλων κανόνων και ειδικών προγραμμάτων δράσης και ότι πρέπει να αναγνωριστεί ότι, ακόμη και όταν ορισμένα από τα θύματα αυτά είναι παράνομοι μετανάστες, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ειδικές περιπτώσεις και ότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, η απέλαση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να ασκηθεί ακραία βία εις βάρος τους ή ακόμη και να θανατωθούν, εάν εξαναγκαστούν να επιστρέψουν στη χώρα προέλευσής τους·

57. υποστηρίζει την έκκληση που απευθύνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προς τα κράτη μέλη στο σχετικό ψήφισμα για τις μετανάστριες, ότι πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη ευαισθησία ως προς τη συμμετοχή των μεταναστριών στην κοινωνική και πολιτική ζωή, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ισότητα ευκαιριών και ο αθλητισμός»

(2007/C 305/11)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- Ο αθλητισμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση των διακρίσεων και της ανισότητας στο χώρο του αθλητισμού και στην ευρύτερη κοινωνία, και μπορεί να προάγει κοινωνικές αξίες όπως η συνεργασία, η ανεκτικότητα και η αλληλεγγύη,
- Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να εξασφαλίζουν το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την προώθηση της ισότητας μέσω της υποδομής και των υπηρεσιών τους στον τομέα του αθλητισμού,
- Ορισμένες κοινωνιακές ομάδες τείνουν να συμμετέχουν λιγότερο στον αθλητισμό, δεν εκπροσωπούνται επαρκώς στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και είναι αποκλεισμένες από ορισμένες αθλητικές εγκαταστάσεις. Σε αρκετές χώρες, η διοίκηση των αθλητικών φορέων δεν αντικατοπτρίζει την πολυμορφία των κοινοτήτων, τις οποίες εξυπηρετεί,
- Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να ωθούν συμμετέχοντες και θεατές από κάθε κοινότητα σε αθλητικές εκδηλώσεις και να τους προστατεύουν από τον προπηλακισμό και την παρενόχληση, να διαθέτουν, χωρίς διακρίσεις, αθλητικές εγκαταστάσεις, τις οποίες κατέχουν, εκμεταλλεύονται, χρηματοδοτούν ή αδειοδοτούν, και να ενθαρρύνουν άτομα από κάθε κοινότητα να συμμετέχουν σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, διαχείρισης και προπόνησης των ομάδων. Αυτά τα καθήκοντα θα πρέπει να συνιστούν δείκτη των συνολικών επιδόσεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών,
- Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να διδαχθούν από τις εμπειρίες άλλων αρχών εντός της ΕΕ και παγκοσμίως, και να προωθήσουν ορθές πρακτικές σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο,
- Η ΕΕ θα πρέπει να θεσπίσει ένα σύστημα συγκριτικής αξιολόγησης για την προώθηση της ισότητας ευκαιριών στον αθλητισμό και τη ρύθμιση του αθλητικού τομέα. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕτΠ θεσπίσει ένα «Χάρτη για την ισότητα ευκαιριών στον αθλητισμό».

Εισηγητής: Peter MOORE, μέλος του δημοτικού συμβουλίου του Sheffield (UK/ALDE)

«Ο αθλητισμός έχει τη δύναμη να ενώνει τους ανθρώπους περισσότερο από οτιδήποτε άλλο. Ο αθλητισμός μπορεί να δημιουργήσει ελπίδα εκεί όπου πριν υπήρχε απόγνωση. Συντρίβει τους φυλετικούς φραγμούς. Αψηφά τις διακρίσεις. Ο αθλητισμός μιλάει στους ανθρώπους σε μια γλώσσα που μπορούν να καταλάβουν».

Nelson Mandela

«Η αθέατη όψη του αθλητισμού είναι οι χιλιάδες οπαδών που θεωρούν ότι στον ποδοσφαιρικό, κωπηλατικό, αθλητικό και ορειβατικό σύλλογο βρίσκουν έναν χώρο για να συναντώνται και να ανταλλάσσουν τις ιδέες τους, αλλά πάνω απ' όλα το γήπεδο όπου εξασκούνται στην κοινοτική ζωή. Σε αυτόν τον μικρόκοσμο, οι άνθρωποι μαθαίνουν να αναλαμβάνουν ευθύνες, να ακολουθούν κανόνες, να δέχονται ο ένας τον άλλο, να αναζητούν κοινή συναίνεση, να εξασκούν τη δημοκρατία. Με βάση αυτή την οπτική, ο αθλητισμός είναι το κατεξοχήν σχολείο της δημοκρατίας».

Daniel Tarschys

Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης

Πολιτικές συστάσεις

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. Θεωρεί ότι ο αθλητισμός, όπως και άλλοι τομείς κοινωνικής ζωής, μπορεί τόσο να ενώνει όσο και να διαιρεί την κοινωνία.
2. Πιστεύει ότι στον αθλητισμό υφίστανται μεν διακρίσεις και ανισότητες, αλλά ο αθλητισμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αντιμετωπιστούν τα θέματα αυτά τόσο στον αθλητισμό όσο και στην ευρύτερη κοινωνία, και μπορεί να προωθήσει κοινωνικές αξίες, όπως το ομαδικό πνεύμα, η ευγενής άμιλλα, η συνεργασία, η ανεκτικότητα και η αλληλεγγύη.
3. Ο καλύτερος τρόπος για να επιτευχθεί η ισότητα ευκαιριών για όλες τις ομάδες της κοινωνίας στον αθλητισμό και μέσω του αθλητισμού είναι να αναλάβουν κοινές και συμπληρωματικές προσπάθειες όλες οι σφαίρες διακυβέρνησης: βασικό δε ρόλο έχουν να διαδραματίσουν σχετικά οι τοπικές και περιφερειακές αρχές.
4. Εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανάδειξη του 2007 ως Ευρωπαϊκού Έτους Ισότητας Ευκαιριών για Όλους. Εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν έχουν συμμετάσχει όσο θα μπορούσαν η ΕΤΠ και ορισμένα κράτη μέλη, ενώ θεωρεί ότι η παρούσα γνωμοδότηση αποτελεί συμβολή στο Έτος Ισότητας Ευκαιριών.
5. Παραπέμπει στη Διακήρυξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Νίκαιας του 2000, στην οποία απευθύνεται έκκληση στην ΕΕ να λάβει υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και τις κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτισμικές πτυχές του αθλητισμού. Υπενθυμίζει ότι η κοινωνική σημασία του αθλητισμού αποτελεί αντικείμενο της Δήλωσης 29 που επισυνάπτεται στη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Εκφράζει την ικανοποίησή της σχετικά με τη Λευκή Βίβλο για τον αθλητισμό, που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 11 Ιουλίου 2007, και ζητά από την Επιτροπή να εξετάσει, στο πλαίσιο αυτό, τα θέματα που συνδέονται με την ισότητα ευκαιριών.
6. Στηρίζει τον ορισμό του αθλητισμού από το Συμβούλιο της Ευρώπης, σύμφωνα με τον οποίο ο αθλητισμός είναι «όλες οι μορφές σωματικής ικανότητας οι οποίες, μέσω της περιστασιακής ή οργανωμένης συμμετοχής, αποσκοπούν στην έκφραση ή βελτίωση της σωματικής κατάστασης και της πνευματικής ευεξίας, στη δημιουργία κοινωνικών σχέσεων ή την επίτευξη αποτελεσμάτων στο πλαίσιο της ευγενούς άμιλλας σε όλα τα επίπεδα».
7. Πιστεύει ότι η επιδίωξη της ισότητας ευκαιριών δεν είναι απλώς θέμα αντιμετώπισης της παράνομης άσκησης διακρίσεων, αλλά και θέμα επίδειξης προορατικότητας σε ό,τι αφορά την αλλαγή αντιλήψεων και συμπεριφορών για την εξάλειψη του σκοταδισμού και των προκαταλήψεων και για την καλλιέργεια των ταλέντων των κοινοτήτων μας, καθώς και θέμα παροχής σε όλους της δυνατότητας να αξιοποιήσουν τις εν δυνάμει ικανότητές τους.
8. Αναγνωρίζει ότι υπάρχουν πολλές μορφές άσκησης διακρίσεων: άμεσες και έμμεσες, κοινώς αποδεκτές και ατομικές, απροκάλυπτες και υποδηλούμενες. Οι διακρίσεις διαδραματίζουν ρόλο στη μείωση (ή αύξηση) της πρόσβασης των κοινωνικών ομάδων στις ευκαιρίες και δυνατότητες που παρέχονται στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή.
9. Διαπιστώνει ότι ορισμένες κοινωνικές ομάδες τείνουν, για διάφορους λόγους, να συμμετέχουν λιγότερο στον αθλητισμό, αντιπροσωπεύονται ανεπαρκώς στα αντίστοιχα επίπεδα λήψης αποφάσεων και, για διάφορους λόγους, αποκλείονται από ορισμένες αθλητικές εγκαταστάσεις. Αναγνωρίζει ότι τούτο έχει ως αποτέλεσμα οι εν λόγω κοινότητες να παρουσιάζουν δυσανάλογα υψηλά ποσοστά νόσων που συνδέονται, για παράδειγμα, με καθιστικούς τρόπους ζωής.

10. Αναγνωρίζει ότι σε αρκετές χώρες η διοίκηση των αθλητικών φορέων δεν αντικατοπτρίζει την πολυμορφία των κοινοτήτων, τις οποίες εξυπηρετεί. Θεωρεί ότι το θέμα αυτό πρέπει να αντιμετωπιστεί από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και ότι απαιτείται κατάρτιση για τα εν λόγω διοικητικά στελέχη προκειμένου να εντοπιστούν και να καταπολεμηθούν οι — ηθελήμενες ή μη — διακρίσεις.

11. Παραπέμπει στο έργο που επιτελεί το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Φαινομένων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας (EUMC) σε συνδυασμό με την οργάνωση «Το ποδόσφαιρο κατά του ρατσισμού στην Ευρώπη» (FARE) και με την UEFA στον τομέα της καταπολέμησης του ρατσισμού στο ποδόσφαιρο. Εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δημιουργία του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ που παρέχει την ευκαιρία να διευρυνθεί το αντίστοιχο πεδίο εργασιών. Απευθύνει έκκληση στον εν λόγω οργανισμό να συμπεριλάβει στο πεδίο αρμοδιοτήτων του το θέμα «Η ισότητα ευκαιριών και ο αθλητισμός». Του ζητά να διαβιβάζει στην ΕτΠ έκθεση σε ετήσια βάση σχετικά με το θέμα αυτό.

12. Ζητά από τους διοργανωτές σημαντικών διεθνών αθλητικών γεγονότων (α) να θέσουν το θέμα της ισότητας των ευκαιριών σε σχέση με το συγκεκριμένο αθλήμα τους και (β) να διοργανώσουν σεμινάρια παράλληλα με το συγκεκριμένο αθλητικό γεγονός προκειμένου να εξεταστούν θέματα σχετικά με την ισότητα ευκαιριών και το αθλήμα και να συμπεριλάβουν στον εν λόγω προβληματισμό την τοπική και περιφερειακή διάσταση.

Ηλικία

13. Δεδομένου ότι η πολιτική στον τομέα του αθλητισμού για ευνόητους λόγους στοχεύει κυρίως του νέους, διαπιστώνει ότι η συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες μειώνεται σημαντικά όσο αυξάνεται η ηλικία των ανθρώπων, αν και η συμμετοχή στις αθλητικές δραστηριότητες μπορεί να αυξηθεί τη μακροζωία και την ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων.

14. Φρονεί ότι ο αθλητισμός παρέχει στους ηλικιωμένους μια ευκαιρία για δια βίου μάθηση, τόσο με την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων κατά την άσκηση ενός αθλήματος, όσο και, ευρύτερα, με τη δια βίου συμμετοχή, συμπεριλαμβανομένης της ειδικευσης στην προπόνηση, την καθοδήγηση και τη διοίκηση στον τομέα του αθλητισμού.

15. Ζητά οι πολιτικές και ρυθμίσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον τομέα του αθλητισμού να καλύπτουν ισορροπία όλες τις ηλικιακές ομάδες και να αναγνωρίζεται ίση αξία στα λιγότερο έντονα και μη ανταγωνιστικά αθλήματα τα οποία είναι περισσότερο προσίτα στους ηλικιωμένους.

Ειδικές ανάγκες

16. Διαπιστώνει ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν μικρότερη συμμετοχή στον αθλητισμό. Πρέπει να αναληφθούν ενέργειες προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες και των δύο φύλων διαφόρων ηλικιών μπορούν να ασκούν πλήρως το δικαίωμά τους στη συμμετοχή σε κάθε μορφή αθλητισμού.

17. Ζητά οι πολιτικές και ρυθμίσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον τομέα του αθλητισμού να λαμβάνουν υπόψη τα άτομα με ειδικές ανάγκες και να αναγνωρίζεται ίση αξία στα λιγότερο έντονα και μη ανταγωνιστικά αθλήματα τα οποία είναι περισσότερο προσίτα στους ηλικιωμένους. Ζητά να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην εξασφάλιση των προϋποθέσεων και εγκαταστάσεων για αθλητικές δραστηριότητες για τους ηλικιωμένους, συμπεριλαμβανομένης της παροχής των ενδεδειγμένων συμβουλών σχετικά με τη σωματική και διανοητική τους υγεία.

18. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να φροντίζουν ώστε να προσλαμβάνονται άτομα με ειδικές ανάγκες ως προπονητές και διοικητικά στελέχη αθλητικών εγκαταστάσεων.

Ισότητα των φύλων

19. Διαπιστώνει ότι οι άνδρες σε ορισμένα κράτη μέλη συμμετέχουν στον αθλητισμό περισσότερο απ' ό,τι οι γυναίκες, αν και υπάρχουν ενδείξεις ότι το χάσμα αυτό μειώνεται ολοένα και περισσότερο.

20. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές μέσω κυρίως των πολιτικών τους για την κατάρτιση και την εκπαίδευση, να αποφεύγουν να διακρίνουν τα στερεότυπα των φύλων κατευθύνοντας τα κορίτσια προς ορισμένα αθλήματα και αποθαρρύνοντάς τα σε σχέση με άλλα. Προτρέπει να δίνονται τόσο στα αγόρια όσο και στα κορίτσια οι ίδιες δυνατότητες συμμετοχής στα αθλήματα που τα ενδιαφέρουν. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να χρησιμοποιούν την τεχνική κατάρτισης προϋπολογισμού με βάση την αρχή της ισότητας των φύλων κατά την κατάρτιση σχεδίων προϋπολογισμών για αθλητικές υποδομές και την οργάνωση της αθλητικής ρύθμισης.

21. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να ελέγχουν την ισορροπία μεταξύ των φύλων όταν προβαίνουν σε προσλήψεις προπονητών και διοικητικών στελεχών στον τομέα του αθλητισμού.

22. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην εξασφάλιση αθλητικών δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων για εγκύους γυναίκες και νεαρές μητέρες, συμπεριλαμβανομένης της παροχής των κατάλληλων συμβουλών σχετικά με την κατάστασή τους. Ζητά επίσης να παρέχονται διευκολύνσεις σε ό,τι αφορά τη φροντίδα των παιδιών στα αθλητικά κέντρα και εγκαταστάσεις καθώς και να υπάρχουν ασφαλείς, άνετες και οικονομικά προσιτές δημόσιες μεταφορές για τη μετάβαση στα αθλητικά κέντρα και εγκαταστάσεις.

Φυλή

23. Διαπιστώνει ότι ορισμένα αθλήματα όπως το μπάσκετ, το μπίτςμπολ, το τρέξιμο, το τένις και το βόλεϊ, απαιτούν παρόμοια «βιοενεργητική». Φαίνεται, όμως, ότι μάλλον κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες, και όχι σωματικοί λόγοι, είναι αποφασιστικής σημασίας για την επιλογή του αθλήματος από τον καθένα.

24. Υποστηρίζει την έννοια της χωρίς διακρίσεις πρόσβασης όλων των ομάδων του πληθυσμού σε όλες τις μορφές αθλητικής δραστηριότητας.

25. Εκφράζει την ικανοποίησή της για το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με θέμα «Το ποδόσφαιρο και ο ρατσισμός» (14.3.2006), στο οποίο απευθύνεται έκκληση προς όλους τους ενδιαφερομένους να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για την καταπολέμηση του ρατσισμού στον αθλητισμό.

26. Θεωρεί ότι το σχετικά υψηλό επίπεδο φυλετικής πολυμορφίας που σημειώνεται στα επίλεκτα αθλήματα, και συγκεκριμένα στο ποδόσφαιρο, δεν παρατηρείται σε άλλους τομείς αθλητικής δραστηριότητας. Η ανάδειξη ορισμένων ατόμων μη λευκής φυλής στο ανώτατο επίπεδο ορισμένων αθλημάτων μπορεί να δημιουργήσει την εντύπωση ότι έχει εξαλειφθεί ο ρατσισμός. Στην πραγματικότητα, ο επαγγελματικός αθλητισμός διασώζει έναν σχετικά μικρό αριθμό ατόμων από την κοινωνική μειονεξία. Ρατσισμός μπορεί επίσης να υπάρχει όταν στερεότυποι ρόλοι ανατίθενται σε μη λευκούς παίκτες.

27. Απευθύνει έκκληση για την καταπολέμηση ενδεχόμενων φυλετικών προκαταλήψεων μεταξύ του διδακτικού προσωπικού και

των προπονητών που μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τον προσανατολισμό συγκεκριμένων εθνικών μειονοτήτων σε συγκεκριμένα αθλήματα ή την αποχή τους από αυτά.

28. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να ελέγχουν κατάλληλα τη φυλετική και εθνική ισορροπία όταν προσλαμβάνουν διοικητικά στελέχη και προπονητές στον τομέα του αθλητισμού.

Θρησκείες ή πεποιθήσεις

29. Διαπιστώνει ότι οι θρησκευτικές ομάδες και ομάδες θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων έχουν συγκεκριμένα ήθη και έθιμα (π.χ. κάνουν χωριστά μπάνιο οι γυναίκες από τους άντρες) και πρακτικές (π.χ. τελετουργία, χρόνος και συχνότητα προσευχής), πράγμα που μπορεί να οδηγήσει ασυνείδητα στον αποκλεισμό από τον αθλητισμό. Έτσι, η απαγόρευση του κεφαλόδεσμου δημιουργεί ένα ενδεχόμενο εμπόδιο για την πλήρη συμμετοχή των μουσουλμάνων γυναικών στο ποδόσφαιρο. Θεωρεί ότι ο αποκλεισμός ορισμένων ομάδων μπορεί επίσης να προκληθεί από την ισλαμοφοβία, τον αντισημιτισμό και άλλες φοβίες ή μορφές μισαλλοδοξίας και ζητά από την ΕΕ να αντιμετωπίζει αυτή τη μορφή διακρίσεων ως ρατσισμό και ξενοφοβία. Με την ευκαιρία αυτή, η ΕΕ οφείλει να τονώσει και να προτρέψει την αύξηση των спор αναμυχής και των μη οργανωμένων спор, εφόσον πρόκειται για ένα τομέα που παρέχει ισότητα ευκαιριών σε όλους, τόσο έναντι των κρατών, των περιφερειών και των κοινοτήτων, που φροντίζουν τις υποδομές όσο και έναντι του πληθυσμού και των αθλητικών οργανώσεων ως χρηστών.

30. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να προαγάγουν το διάλογο μεταξύ των ομάδων αυτών και των διοργανωτών αθλητικών εκδηλώσεων, προκειμένου να υπάρξει από κοινού κατανόηση των σχετικών θεμάτων και να αναζητήσουν μεθόδους ενσωμάτωσης συγκεκριμένων πρακτικών και ηθών και εθίμων κατά τρόπο ανεκτικό και εποικοδομητικό, ενώ παράλληλα αναγνωρίζει το γεγονός ότι σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να μην είναι δυνατή μια λύση που να μπορεί να εφαρμοστεί.

Γενετήσιος προσανατολισμός

31. Θεωρεί ότι η μεταχείριση των ομοφυλοφίλων ανδρών και γυναικών στον αθλητισμό είναι ένα ειδικό θέμα που πρέπει να μας απασχολήσει. Αντιμετωπίζουν συχνά το αμείλικτο δίλημμα είτε να αποκρύψουν τη σεξουαλικότητά τους είτε να δημιουργήσουν αθλητικούς συλλόγους και εκδηλώσεις αποκλειστικά και μόνο για ομοφυλόφιλους άντρες και γυναίκες. Αναγνωρίζει ότι, ενώ σημαντικό ποσοστό του ευρωπαϊκού πληθυσμού είναι ομοφυλόφιλο, κανένας επαγγελματίας ποδοσφαιριστής δεν αποκαλύπτει σήμερα την ενδεχόμενη ομοφυλοφιλική του ιδιότητα. Η απόκρυψη και ο διαχωρισμός δεν μπορούν να αποτελέσουν μακροπρόθεσμη λύση: στόχος πρέπει να είναι να γίνονται δεκτοί όλοι οι άνδρες και όλες οι γυναίκες σε όλους τους αθλητικούς συλλόγους, ανεξάρτητα από το γενετήσιο προσανατολισμό τους.

32. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να συνεργαστούν με τις τοπικές και περιφερειακές ομάδες ομοφυλοφίλων, αμοφιφίλων και ατόμων που έχουν υποβληθεί σε αλλαγή φύλου προκειμένου να εξερευνηθούν τρόποι για να επιλυθούν τα ζητήματα αυτά.

33. Εκφράζει την ικανοποίησή της για τον για το οδηγό ορθών πρακτικών 2006 της FARE για την καταπολέμηση της ομοφυλοφοβίας στο ποδόσφαιρο.

Η ισότητα ευκαιριών στον αθλητισμό και στην αθλητική ρύθμιση

34. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να καταγγείλουν και να εξαλείψουν τις διακρίσεις στον αθλητισμό και στην αθλητική ρύθμιση.

35. Πιστεύει ότι θα πρέπει να πραγματοποιηθεί περαιτέρω έρευνα σχετικά με την κατάσταση των μειονοτήτων στον αθλητισμό. Θα πρέπει να επιδειχθεί ιδιαίτερη προσοχή σε όλες τις μορφές διακρίσεων, οι οποίες μπορούν να ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, από θρησκεία σε θρησκεία, και, εξάλλου, από άδλημα σε άδλημα.

36. Ζητά από τις αθλητικές οργανώσεις σε ολόκληρη την ΕΕ και ιδιαίτερα από την UEFA, να επιβάλλουν σημαντικές και ουσιαστικές κυρώσεις σε περιπτώσεις φυλετικών και άλλων διακρίσεων ή προπηλακισμού σε αθλητικές εκδηλώσεις εντός του πεδίου δικαιοδοσίας τους. Ζητά ιδιαίτερα από την UEFA να διορθώσει τη θέση της και να υποβάλει σχετικές εκθέσεις στην Επιτροπή των Περιφερειών μετά από τους ευρωπαϊκούς ποδοσφαιρικούς αγώνες πρωταθλήματος του 2008.

37. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να ενθαρρύνουν και να υποδέχονται θετικά τους συμμετέχοντες και θεατές από όλες τις κοινότητες στα αθλητικά γεγονότα, είτε διοργανώνονται από μια τοπική ή περιφερειακή αρχή είτε όχι, και να τους προστατεύουν από την προσβλητική μεταχείριση και την παρενόχληση.

38. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να διαθέτουν χωρίς διακρίσεις τις αθλητικές εγκαταστάσεις που κατέχουν, εκμεταλλεύονται, χρηματοδοτούν άμεσα ή έμμεσα, ή για τις οποίες χορηγούν άδεια χρήσης για αθλητικές εκδηλώσεις.

39. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να ενθαρρύνουν τα άτομα από όλες τις κοινότητες να συμμετέχουν σε όλα τα επίπεδα αθλητικής διοίκησης, διαχείρισης και προπόνησης.

Προώθηση της ισότητας ευκαιριών μέσω του αθλητισμού

40. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να χρησιμοποιούν τον αθλητισμό για να προάγουν την ανεκτικότητα και την κατανόηση στο πλαίσιο της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

41. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να ασχοληθούν πιο ενεργά με τη ρύθμιση του αθλητικού τομέα.

42. Ζητά από τις εκπαιδευτικές αρχές να ενθαρρύνουν τα παιδιά όχι μόνο να επιδίδονται στον αθλητισμό αλλά και να αντιλαμβάνονται την κοινωνική και πολιτισμική διάσταση του αθλητισμού σε όλο το φάσμα της.

43. Ζητά από τα ευρωπαϊκά δίκτυα διοργανωτών αθλητικών γεγονότων να ενθαρρύνουν τους προπονητές και αντίστοιχους διοικητικούς υπαλλήλους να συνειδητοποιούν και να προωθούν τη διάσταση της εργασίας τους που έχει σχέση με την ισότητα ευκαιριών.

44. Καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, τις ενώσεις και τις λέσχες να διοργανώνουν για το προσωπικό και τους προπονητές τους μαθήματα για την πολυπολιτισμικότητα, τις μη διακρίσεις και την ανοχή.

Τοπικές και περιφερειακές αρχές

45. Πιστεύει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν ως βασική λειτουργία την παροχή υπηρεσιών στον τομέα του αθλητισμού, της ψυχαγωγίας και του πολιτισμού. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να αναγνωρίζονται ως βασικά μέσα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την καταπολέμηση των διακρίσεων.

46. Θεωρεί ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν και να προωθούν την ισότητα ευκαιριών μέσω της προσφοράς αθλητικών δραστηριοτήτων και υπηρε-

σιών, καθώς και μέσω της συνεκτίμησης της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό.

47. Θεωρεί ότι η ρύθμιση του αθλητικού τομέα και η παροχή ισότητας ευκαιριών στα πλαίσια και διαμέσου της ρύθμισης αυτής θα πρέπει να αναδειχθεί σε δείκτη της συνολικής απόδοσης των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

48. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να εντοπίζουν και να καταπολεμούν τη θεσμοθετημένη άσκηση διακρίσεων κατά την παροχή της ενδεδειγμένης υπηρεσίας σε ανθρώπους για λόγους ηλικίας, αναπηρίας, φύλου, φυλής ή εθνοτικής προέλευσης, θρησκείας ή θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ή γενετικού προσανατολισμού, που μπορεί να παρατηρηθεί ή να διαπιστωθεί σε διαδικασία, στάση ή συμπεριφορά που ισοδυναμεί με την άσκηση διακρίσεων μέσω ασυνείδητης προκατάληψης, αμάειας, απερισκεψίας και εμμονής σε στερεότυπα που θέτουν σε μειονεκτική θέση τις εν λόγω κοινωνικές ομάδες.

49. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να προσανατολιστούν προς τρία κύρια πεδία δράσης:

- (i) Ανάλυση δέσμευσης, χάραξη πολιτικής και σχεδιασμός: πρέπει να αναλαμβάνουν δεδηλωμένα δέσμευση ως προς την προώθηση της ισότητας ευκαιριών μέσω του αθλητισμού με το να χαράσσουν γραπτώς πολιτικές και εύρωστα σχέδια δράσης και να τα παρακολουθούν και αναθεωρούν σε τακτική βάση.
- (ii) Συμμετοχή και δημόσια εικόνα: πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διευρύνεται το φάσμα των συμμετεχόντων και εργαζομένων στον τομέα του αθλητισμού και της ψυχαγωγίας, συμπεριλαμβανομένων ενεργειών για την εξασφάλιση θετικής εικόνας χωρίς αποκλεισμούς.
- (iii) Διοίκηση και διαχείριση: πρέπει να καθιερώνουν διαδικασίες για την καταπολέμηση των διακρίσεων και της ανισότητας. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να επιδιώξουν τη διεύρυνση του φάσματος εκπροσώπησης στην αθλητική διοίκηση και διαχείριση.

50. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να συνεργάζονται με την κοινωνία των πολιτών, τις ενώσεις εταίρους, τις αθλητικές ενώσεις, τους τοπικούς αθλητικούς συλλόγους και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις για την επίτευξη των κοινών στόχων στον τομέα αυτό και να αναλαμβάνουν πολιτικά ηγετικό ρόλο.

51. Συνιστά να αναπτύξουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές επικοινωνιακή στρατηγική για τη δημοσιοποίηση των αθλητικών ευκαιριών σε στοχοθετημένες ομάδες με σκοπό να αυξηθεί η συμμετοχή τους, καθώς και για τη δημοσιοποίηση των δραστηριοτήτων και των επιτευγμάτων τους. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να καταβάλλουν σύντομες προσπάθειες για την εξάλειψη των στερεοτύπων, των διακρίσεων και του ρατσισμού από τα αθλητικά ρεπορτάζ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δημοσιεύσεων που πραγματοποιούνται ή χρηματοδοτούνται από τις εν λόγω αρχές, π.χ. με το να πραγματοποιούν ρεπορτάζ για ποδοσφαιρικές συναντήσεις γυναικών σαν να είναι κάτι το συνηθισμένο και όχι σαν να είναι κάτι το καινοφανές.

52. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να ανταλλάσσουν εμπειρίες και να αντλούν διδάγματα από τις εμπειρίες των άλλων αντίστοιχων αρχών σε ολόκληρη την Ευρώπη και τον κόσμο καθώς και να προωθούν τις ορθές πρακτικές σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ζητά από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να διευκολύνουν αυτή την ανταλλαγή ορθών πρακτικών. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή των Περιφερειών και οι ευρωπαϊκές ενώσεις τοπικής αυτοδιοίκησης (Συμβούλιο των Κοινοτήτων και Περιφερειών της Ευρώπης -CEMR-, Συνέλευση των Περιφερειών της Ευρώπης -AER-, Eurocities, κλπ.) θα πρέπει να εξετάσουν με ποιους τρόπους μπορεί να διευκολυνθεί η δημιουργία δικτύων πόλεων και τοπικών και περιφερειακών αρχών που έχουν ειδική εμπειρία στις δραστηριότητες αυτές.

53. Ζητά από την ΕΕ να θεσπίσει ένα σύστημα συγκριτικής αξιολόγησης για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές σε ό,τι αφορά την προώθηση της ισότητας ευκαιριών στον αθλητισμό και τη ρύθμιση του αθλητικού τομέα. Στα πλαίσια αυτά, θεσπίζει το Χάρτη της ΕΤΠ για την ισότητα ευκαιριών στον αθλητισμό:

Χάρτης της ΕΤΠ για την ισότητα ευκαιριών στον αθλητισμό

«Οι υπογράφωντες αναλαμβάνουν τη δέσμευση να χρησιμοποιήσουν την επιρροή τους για να δημιουργηθεί ένας αθλητικός κόσμος στον οποίο όλοι οι άνθρωποι θα μπορούν να συμμετέχουν χωρίς να αντιμετωπίζουν οποιαδήποτε άσκηση διακρίσεων. Οι υπογράφωντες υπόσχονται τα εξής:

- Να καταγγέλλουν και να εξαλείφουν τις διακρίσεις στον αθλητισμό
- Να ενθαρρύνουν τους ανθρώπους όλων των κοινοτήτων να επιδίδονται στον αθλητισμό
- Να υποδέχονται θετικά τους εργαζομένους και θεατές από όλες τις κοινότητες και να προστατεύουν όλους τους εργαζο-

μένους και θεατές από τις διακρίσεις, τον προπηλακισμό και την παρενόχληση

- Να ενθαρρύνουν τα άτομα όλων των κοινοτήτων που διαθέτουν δεξιότητες και talέντα να συμμετέχουν σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, διαχείρισης και προπόνησης στον τομέα του αθλητισμού
- Να αναπτύσσουν τις βέλτιστες πολιτικές και πρακτικές για την ισότητα ευκαιριών τις οποίες και να αναθεωρούν και αναπροσαρμόζουν σε τακτική βάση
- Να αξιολογούν κατάλληλα την ποικιλομορφία στον αθλητισμό».

54. Ζητά από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να υπογράψουν το Χάρτη αυτό και να ελέγξουν την τρέχουσα προσέγγισή τους σχετικά με τα παραπάνω.

55. Αναλαμβάνει να καθιερώσει την απονομή ετήσιου βραβείου της ΕΤΠ στις τοπικές ή περιφερειακές αρχές που αριστεύουν στην εφαρμογή του Χάρτη.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2007

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE